

**ZOBACZYLI
FERMĘ DUŃSKICH
PROSIĄT**

STRONA 25

**HODUJE
TRZMIELE**

STRONY 36-38

WIEŚCI ROLNICZE

Nr 2 (74) luty 2017

ISSN 2082-8381

www.wiescirolnicze.pl

**BEZPŁATNY
MIESIĘCZNIK**

rolników Wielkopolski,
Dolnego Śląska,
Opolszczyzny, Łódzkiego,
Kujawsko-Pomorskiego,
Mazowieckiego, Lubelskiego
i Małopolskiego

NAKŁAD 43.000 egz.

TRAKTORY NA DUŻE AREAŁY

STRONY 44-47

Zdjęcie
z pokazu
firm Karchex
i Agrotechnika
Owczarek

STRATEGIE W KUKURYDZY

STRONY 12-14, 16-18

ZIEMNIAKI POD AGROWŁÓKNINĄ

STRONY 20-22

**DRÓB POD
SPECJALNYM
NADZOREM**

STRONY 23-25

**MECHANICZNE
USUWANIE
OBORNIKA**

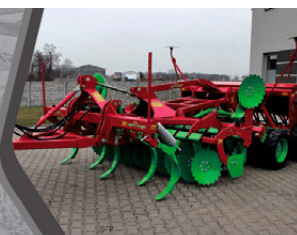
STRONY 40-41

REKLAMA

AgroTom
PRODUCENT MASZYN ROLNICZYCH

Pogorzela
ul. Błonie 46
tel. 65 572 72 45
www.agro-tom.eu

Piaskarka 1,3 m z siłownikiem i wężem 32-S350C
Pojemność zbiornika 350 l
Szerokość całkowita 1450 mm
Masa 322 kg
5.990 zł

Piaskarka 2,1 m z siłownikiem i wężem 32-S1250C
Pojemność zbiornika 1250 l
Szerokość całkowita 2250 mm
Masa 522 kg
8.990 zł

Pług do rozbijania śniegu do podnośnika czołowego 2,5 m 37-VP250
Szerokość robocza 2200-2500 mm
Mocowanie 3 punktowe Kat. 2
Masa 485 kg
8.990 zł

Pług śnieżny lemieszowy 2,7 m 37-270070SHCC
Wysokość ostrza 700 mm
Mocowanie 3 punktowe Kat. 2
Masa 521 kg
6.190 zł

Rozsiewacz do nawozu 400 l 33-JM400
Maksymalna ładowność 260 kg
Ostrze rozsiewacza 4
Talerz rozsiewacza 1
Liczba obrotów 540 obr./min
Masa 53 kg
1.990 zł

Rozsiewacz do soli i nawozu 33-JMATV
Masa 63 kg
Objętość 160 l
1.690 zł

Brona ławkowa 4 m 36-BH400
Sekcje 3
Trzypunkt. układ zawieszenia Kat. 2
Masa 310 kg
DOSTĘPNE INNE SZEROKOŚCI
3.390 zł

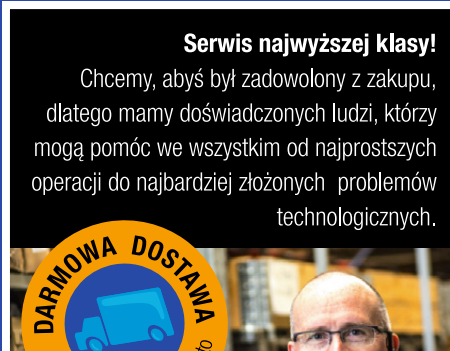
Rębak 13-WC15H
Napęd elektryczny
Zasilanie 3-fazowe, 400 V
Wysokość robocza 720 mm
Długość cięcia 400-700 mm
Silnik 4 KM
Siła nacisku 7 ton
Masa 175 kg
12.700 zł

Łuparka z napędem elektrycznym 13-HK777
Wysokość robocza 720 mm
Siła nacisku 7 ton
Masa 175 kg
3.450 zł

Łuparka z napędem z ciągnika rolniczego 13-VK700
Wysokość robocza 720 mm
Siła nacisku 7 ton
Masa 144 kg
2.090 zł

Serwis najwyższej klasy!
Chcemy, abyś był zadowolony z zakupu, dlatego mamy doświadczonych ludzi, którzy mogą pomóc we wszystkim od najprostszych operacji do najbardziej złożonych problemów technologicznych.

+ 48 247 221 150
+ 48 243 627 630
www.kellfri.pl

Podane ceny bez podatku VAT.
Niektóre elementy urządzeń wymagają ostatecznego montażu przez klienta.

Kellfri

Aleksandra Pilarczyk
redaktor naczelna

Małe potrzebują pomocy

Możliwość pozyskania 60 tysięcy złotych ze środków na restrukturyzację małych gospodarstw rozbudziła wyobraźnię wielu rolników. Bo przecież w Polsce dominują niewielkie, kilkuhektarowe areale. Ale wystarczy wprowadzić nieco danych do kalkulatora obliczającego wartość ekonomiczną gospodarstwa, aby zweryfikować marzenia o gradzie pieniędzy, który spadnie na mniej zasobną część polskiej wsi. Bo jeśli ktoś ma kilka hektarów ziemi, to albo prowadzi na niej bardzo opłacalną uprawę owoców bądź warzyw, z dwukrotnymi zbiorami w ciągu roku - i wtedy się utrzymuje z rolnictwa, albo obsiewa areal zbożem - ale na rodzinę zarabia w innej branży. W tym pierwszym przypadku gospodarstwo ma wartość ekonomiczną przekraczającą 10 tysięcy euro, w drugim - jego właściciel nie jest na KRUS-ie. Obydwa te przypadki dyskwalifikują rolników jako beneficjentów 60 tysięcy. Podałam oczywiście dosyć skrajne przykłady, ale one obrazują trudną sytuację małych gospodarstw. I przykry fakt, że większość z nich zapewne w końcu wypadnie z rynku. A to zagraża nie tylko tym, których wartość ekonomiczna jest mniejsza niż 10 tysięcy euro. Pytanie więc, czy środków pomocowych nie skierować także do nieco większych gospodarstw, tych, które mają zbyt mały potencjał, żeby skorzystać np. z programu modernizacji.

Żeby sobie zdać sprawę, na jakim rynku musimy stać się konkurencyjni, warto przeczytać wywiad z duńskim producentem prosiąt na str. 26-28.

Spis treści

Informacje

Rolnicy pytają, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa odpowiada	4
Całe ogrodnictwo w jednym miejscu	4
Portal Ogłoszeń ARiMR dla beneficjentów	4
Wsparcie małych gospodarstw - trudno będzie zdobyć pieniądze	5-6
20 tys. rolników nie dostało zaliczek dopłat	7
Półowa nie podała do Agencji spisu świń i krów	7
Pieniądze na zakup loszek, bydła mięsnego i rekompensaty	8
Sylwetki „Więści Rolniczych”	39
Złóż wniosek o zwrot akcyzy	43
Jubileusz Agro-Parku	43
Za nami	51-53

Uprawy

Nowe odmiany zbóż jarych	9
Choroby grzybowe rzepaku: sucha zgnilizna kapustnych	10
Na jaką odmianę kukurydzy postawić?	12-14
Jaką strategię uprawy przyjąć na nowy rok?	16-17
Ziemniaki pod ostonami	20-22

Więści hodowlane

Drób pod specjalnym nadzorem	23-25
Polscy rolnicy oglądali duńską chlewnię	25
Średnia ferma w Danii utrzymuje 700 loch	26-28
Utylizacja padłych zwierząt - wysokość dofinansowania	29
Mają być szybkie i dokładne!	29
Grupy żywieniowe - tworzyć czy nie	30-31
Higiena nie tylko podczas doju	32-33
Wygodne łóżko to podstawa!	34-35
Grzybica - niebezpieczna dla zwierząt i ludzi	36
Jedyna w Polsce hodowla trzmiela ziemnego	36-38

Technika rolnicza

Usuwanie obornika w uwięziówce	40-41
Wydajniejsza pasza z gniotownika	42
Dobór ciągnika do wielkości gospodarstwa cz. III	44-47
Techniczne wizytówki	49-50

Więści dla domu

Zaprośmy ukochane osoby do stołu	54-55
Z poradnika ogrodnika	56-57

wiescirolnicze.pl

Odwiedź nasz portal dla rolników

www.wiescirolnicze.pl

Polecamy

s. 12-14

s. 23-38

Znajdź nas na Facebooku!

Zeskanuj kod QR lub wejdź na stronę:
www.facebook.com/wiescirolnicze

WIĘŚCI ROLNICZE

ADRES REDAKCJI:
63-200 Jarocin, ul. Kasprzaka 1a
tel. 62 747-15-31
tel./fax 62 747-37-60

E-MAIL:
redakcja@wiescirolnicze.pl

STRONA INTERNETOWA:
www.wiescirolnicze.pl

Nakład: 43.000 egz.

ADRES WYDAWNICTWA:
Południowa Oficyna Wydawnicza Sp. z o.o.
63-200 Jarocin ul. Kasprzaka 1a
tel. 62 747-15-31, tel./fax 62 747-37-60

PROJEKT GRAFICZNY:
Szymon Mofina.

DRUK:
AGORA S.A., 64-920 Piła, ul. Krzywa 35

REDAGUJE ZESPÓŁ:

Redaktor naczelna - Aleksandra Pilarczyk
Piotr Piotrowicz, Aneta Rzeźniczak, Anetta Przespolewska, Elżbieta Rzepczyk, Honorata Dmyterko, Dorota Jańczak, Ania Koprzas-Fijolek, Ksenia Pięta, Magdalena Teodorczyk, Przemysław Góralczyk, Justyna Napieraj, Hubert Mościpan, Artur Krawczyk, Anna Malinowski, Marianna Kula
Korekta: Jacek Kaliszczan

PROJEKTY REKLAM: Szymon Mofina, Łukasz Zięciak, Dariusz Fijolek, Piotr Kołaski, Piotr Budnik, Krzysztof Szukalski, Zbigniew Pacanowski, Maciej Mostowy, Waldemar Stańko, Marcin Skrzypczak

DZIAŁ REKLAMY:

Aneta Rzeźniczak - kierownik (Jarocin) - tel. 512-135-918
Anna Moczydłowska (Jarocin) - tel. 508-510-537
Artur Antczak (Jarocin) - tel. 508-318-922
Angelika Włodarczyk (Jarocin) - tel. 509-082-772
Przemysław Markiewicz (Pleszew) - tel. 602-367-873
Patrycja Skorzybót (Pleszew) - tel. 512-136-544
Anna Danek (Ravicz) - tel. 600-210-433
Paulina Pawłowska (Gostyń) - tel. 512-135-914

Rolnicy pytają, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa odpowiada

? Narzeczeni posiadają swoje gospodarstwa rolne w miejscowościach oddalonych od siebie o kilkanaście kilometrów. Czy mogą posiadać dwa numery identyfikacyjne - każdy na swoje gospodarstwo?

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, osoby fizyczne pozostające w związku małżeńskim mogą posiadać odrębne numery identyfikacyjne, jeżeli samodzielnie prowadzą odrębne gospodarstwa rolne stanowiące zorganizowaną całość gospodarczą. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na zapis art. 14 ustawy (z dnia 18 grudnia 2003 roku o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. 2015 poz. 807 ze zm.) informujący o obowiązku zgłoszenia kierownikowi biura powiatowego ARiMR każdej zmiany danych zawartych w wniosku, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia zmiany.

? Właściciel gospodarstwa będzie zabiegał o środki z programu „Modernizacja gospodarstw rolnych”. Jednak nie zawsze będzie mógł kontaktować się z ARiMR. Dlatego chce ustanowić pełnomocnika. Czy każda osoba może zostać pełnomocnikiem, np. żona, prawnik? Jak ma prawa i obowiązki pełnomocnik? Np. czy podpisując umowę z agencją, że odpowiada swoim majątkiem również wtedy, kiedy nie wywiąże

się z obowiązków, to czy jeśli wnioskodawca nie wywiąże się z obowiązków, to pełnomocnik ponosi odpowiedzialność?

Zasady sporządzania pełnomocnictwa podlegają przepisom kodeksu cywilnego. Z tego względu wymogi dotyczące takiego dokumentu związane są z tym, aby sporządzony był on w formie pisemnej oraz w sposób niebudzący wątpliwości wskazywał zakres czynności, do jakich pełnomocnik jest umocowany.

? Jeśli agencja wezwała wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku, a dwa dni po otrzymaniu dokumentu rolnik trafia do szpitala i nie może dotrzymać ustawowego terminu, to czy fakt pobytu rolnika w szpitalu jest usprawiedliwieniem, czy też nie?

Na tak sformułowane pytanie nie możemy udzielić jednoznacznej odpowiedzi, ponieważ mamy zbyt mało informacji. W rozporządzeniu dotyczącym udzielania wsparcia na „Modernizację gospodarstw rolnych z PROW 2014 - 2020 (Dz. U. poz. 1371 z późn. zm.) znalazły się zapisy dotyczące sposobu postępowania w przypadku, gdy rolnik nie może dotrzymać terminu na wykonanie określonych czynności. Zgodnie z § 20 tego rozporządzenia w razie uchybienia terminu wykonania przez rolnika ubiegającego się o przyznanie pomocy, określonych czynności agencji, na prośbę tego rolnika,

przywraca termin wykonania tych czynności, z zastrzeżeniem, że rolnik wniósł prośbę o przywrócenie terminu w ciągu 14 dni od dnia ustania przyczyny uchybienia. Jednocześnie z wniesieniem takiej prośby rolnik wykonał to, o co był proszony oraz uprawdopodobnił, że uchybienie w wykonaniu danych czynności w terminie nastąpiło bez jego winy. Co do zasady, choroba może stanowić przesłankę do wyłączenia winy strony w uchybieniu terminu, jednak z ograniczeniami. I tak np. stan choroby powinien pojawić się przed upływem terminu (ale jego ustąpienie przed upływem terminu nie stanowi podstawy do jego przywrócenia). Nie każda choroba stanowi przeszkodę w wykonaniu czynności - w orzecznictwie sądów i literaturze wyrażany jest pogląd, iż zwolnienie lekarskie od pracy nie jest wystarczającym potwierdzeniem braku winy strony w uchybieniu terminu - nie wyklucza ono bowiem możliwości dokonania czynności procesowej przez stronę osobiście lub korzystając z pomocy innych osób (B. Adamiak, J. Borkowski. Kodeks postępowania administracyjnego, Komentarz wyd. 7, Wydawnictwo C.H. Beck, W-wa 2005). Jednakże do okoliczności faktycznych uzasadniających brak winy w uchybieniu terminu przez podmiot zalicza się np. nagłą chorobę, która nie pozwoliła na wyręczenie się inną osobą. (abi)

Całe ogrodnictwo w jednym miejscu

2 marca w Poznaniu rozpoczęła się trzydniowa XI edycja Międzynarodowych Targów Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu GARDENIA. Poznań po raz kolejny stanie się miejscem prezentacji kompleksowej oferty ogrodniczej, rozpoczynając tym samym nowy sezon spotkań dla miłośników zieleni tarasowej, balkonowej i przydomowych ogródków. Jak zapowiadają organizatorzy, teren Targów Poznańskich tętnić będzie inspiracjami, niebanalnymi rozwiązaniami i innowacyjnymi pomysłami ze wszystkich kategorii ogrodniczych. GARDENIA to również okazja do tego, by przyjrzeć się najnowszemu trendom ogrodniczym i nowinkom technologicznym. - *Miłośnicy zieleni, którzy zajrzą do Poznania będą mogli podziwiać wiele ciekawych kompozycji kwiatowych oraz oryginalne elementy dekoracyjne, a także nabyć ciekawe gatunki drzew, krzewów ozdobnych, roślin doniczkowych i rabatowych, nasiona traw i warzyw. GARDENIA to doskonałe miejsce dla tych, którzy poszukują porad na temat ciekawej i efektywnej aranżacji i pragną przygotować się do nowego sezonu. Pobyt na GARDENII to możliwość zakupu nowych narzędzi, sprzętu ogrodniczego, akcesoriów do nawadniania oraz elementów małej architektury ogrodowej - podkreślają organizatorzy. Ekspozycję wystawienniczą wzbogacą, m.in. kiermasz roślin oraz pokazy florystyczne, które odbędą się w ramach Targów Produktów Świątecznych i Okazjonalnych SPECIAL DAYS towarzyszących GARDENII. (HD)*

Wsparcie małych gospodarstw - trudno będzie zdobyć pieniądze

Tylko nieliczni spełnią wymogi postawione w programie „Restrukturyzacja małych gospodarstw”. Największym problemem będzie zrealizowanie dwóch warunków: posiadanie gospodarstwa o wielkości ekonomicznej do 10 tys. euro oraz wykazanie wzrostu SO o 20% - dzięki dofinansowanemu przedsięwzięciu.

TEKST ■ Dorota Jańczak

Nawet niewielkie gospodarstwa rolne mogą okazać się zbyt duże, aby móc wnioskować o środki w tzw. „małej modernizacji”. Przykładowo rolnik, który ma około 6 hektarów gruntów i stado trzody chlewnej liczące 4 lochy, 20 prosiąt i tyleż samo tuczników, posiada gospodarstwo przekraczające o kilka tysięcy wartość maksymalną SO, która umożliwia beneficjentom staranie się o premię w wysokości 60 tys. zł. Z drugiej jednak strony od wnioskodawcy oczekuje się,

by zrealizowana przez niego za unijne pieniądze inwestycja spowodowała wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa od roku bazowego o 20% (musi także wynieść pow. 10 tys. euro). Ma to nastąpić w ciągu 3 lat od roku rozpoczęcia przedsięwzięcia. Trudno ten warunek będzie spełnić rolnikowi, który posiada 4 hektary zbóż i 3 świnię. - *Tak małych gospodarstw może nie być stać na poczynienie dużej inwestycji. Z pozoru program wydaje się łatwy i dostępny. Prawda jednak leży po innej stronie. Czasem i może łatwo byłoby pierwszą ratę premii - 48 tys. zł wziąć, ale w przypadku, gdyby*

rolnik nie wywiązał się z realizacji, musiałby środki zwrócić. I co wtedy? Skąd miałby wypłacać taką pulę pieniędzy? - komentuje Bogusław Najborowski z Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu - Zespół Doradcy w Gostyniu. Dodatkowym ograniczeniem jest wymóg 24-miesięcznego okresu opłacania składek KRUS w pełnym wymiarze. To oznacza, że osoba prowadząca małe gospodarstwo rolne i dodatkowo pracująca gdzieś w zakładzie, o premię w ramach tzw. małej modernizacji wystąpić nie może. Adam Woźniczak z Agra-invest, który zajmuje się pomocą

przy pisaniu wniosków unijnych, potwierdza, że zainteresowanie programem jest spore. - *Aczkolwiek niewielu rolników spełnia wymogi, jakie postawiono przed potencjalnymi beneficjentami. Wydaje się, że działanie może być bardziej popularne w południowo-wschodniej części kraju, gdzie występuje większe rozdrobnienie gospodarstw, hodowle często są mniejsze* - komentuje Woźniczak.

Jakie więc sektory produkcji rolnej przede wszystkim skorzystają na programie Restrukturyzacja małych gospodarstw? Teoretycznie premia 60 tys. zł mogłaby być znacz-

Portal Ogłoszeń ARiMR dla beneficjentów

18 marca ruszyć ma portal internetowy, który będzie służył wyborze oferty na realizację zadań z dofinansowaniem środków unijnych m.in. z programu Modernizacja gospodarstw rolnych. Od chwili

uruchomienia tej platformy beneficjenci będą zobowiązani zamieszczać zapytania ofertowe, np. na wykonanie usługi lub zakup maszyn czy urządzeń. I będzie to jedyny sposób pozyskania wykonaw-

cy/dostawcy. - *Oznacza to, że dotychczasowy tryb wysyłania trzech zapytań ofertowych do wybranych wykonawców/dostawców, zostaje zastąpiony publikacją zapytania ofertowego na Portalu Ogłoszeń ARiMR - wyjaśnia Agencja.*

Więcej informacji na temat funkcjonowania portalu, jego lokalizacji i obsługi oraz o sposobie nabywania uprawnień niezbędnych do zalogowania się na portalu Agencja przekaże w połowie lutego. (doti)

nym zastrzykiem gotówki dla rolników, którzy posiadają kilka hektarów zbóż, a chcieliby wejść w produkcję świń czy bydła. Jednak gospodarzy, którzy mają kilka ha zbóż, nie posiadają zwierząt, a utrzymują się jedynie z pracy na roli (wymóg ubezpieczenia w KRUS) jest bardzo mało. - Nie wskazywałbym grupy preferowanej. O kolejności decyduje punktacja oparta o wiek oraz kwalifikacje zawodowe wnioskodawcy, rodzaj inwestycji i planowanej produkcji oraz kompleksowość biznesplanu - mówi ostrożnie Adam Woźniczak. Z kolei Bogusław Najborowski stwierdza, że wy-

mogi najłatwiej będzie spełnić osobom prowadzącym dział specjalnej produkcji rolnej, a więc uprawy w szklarniach i tunelach foliowych, produkcję pieczarek czy hodowlę zwierząt futerkowych (lisy i jenoty, norki, tchórze, szynszyle, nutrie oraz króliki). „Załapać się” mogą także producenci owoców i warzyw, zwłaszcza ci, którzy postawią jeszcze na przetwórstwo bądź wejdą w tzw. systemy jakości. - Z pewnością łatwiej będzie wykazać wzrost SO przy budowie i rozbudowie obiektu oraz zwiększeniu produkcji zwierzęcej niż zakupie ciągnika czy maszyny rolniczej - tłumaczy Bogusław

Najborowski. Choć może być też tak, że wyposażenie gospodarstwa w specjalistyczny sprzęt da po części wzrost ekonomiczny. - Przykład - produkcja pomidorów. Zakup maszyny do zbioru tych warzyw może spowodować, że rolnik zdecyduje się na obsadzenie pomidorem nie jednego, a wszystkich swoich 4 hektarów pól (rezygnując tym samym z uprawy zbóż). Dzięki temu zwiększy on produkcję o 200-300 procent - mówi Bogusław Najborowski. Doradca rolny Adam Woźniczak zaznacza, że podobnie jak w naborze z modernizacji gospodarstw rolnych, dodatkowo punktowane mają

być inwestycje nakierowane na innowacyjność oraz ochronę środowiska i klimatu.

Niektórzy komentują, że program Restrukturyzacja małych gospodarstw nie był dobrze przemyślany, a został uruchomiony tylko po to, by zamknąć usta oponentom krzyczącym, iż wsparcie unijne jest tylko dla dużych. I choć wielu rolników jeszcze w ubiegłym roku pytało o „małą modernizację” i przymierzało się do wejścia w program, to po przeanalizowaniu wszystkich wytycznych rezygnują. Z pomocy skorzysta tylko garstka gospodarstw. ■

PRZYKŁADY GOSPODARSTW, KTÓRE MOGĄ KWALIFIKOWAĆ SIĘ DO POMOCY

Gospodarstwo nr 1

► Charakterystyka: 5 ha jęczmienia oraz średniorocznie 2 lochy, 12 prosiąt, 10 warchlaków, 10 tuczników

wartość SO: **9.900 euro**

► Planowane zadanie: zakup czereśni na 2 ha i sprzętów do pielęgnacji sadu i upraw

► Po osiągniętych celach: 2 ha czereśni, 1 ha mieszanki, 2 ha żyta, zwierzęta bez zmian

wartość SO: **15.100 euro**

Gospodarstwo nr 2

► Charakterystyka: 4 ha pszenicy, 2 ha kukurydzy na zielonkę, 1 ha łąk, 3 byczki (rok - 2 lata), 3 cielęta do roku

wartość SO: **8.900 euro**

► Planowane zadanie: zakup sadzonek borówki wysokiej na 0,5 ha i drobnych sprzętów do ich pielęgnacji

► Po osiągniętych celach: plantacja borówki na 0,5 ha, 3,5 ha pszenicy, 2 ha kukurydzy, 1 ha łąk, zwierzęta bez zmian

wartość SO: **14.500 euro**

KOSZTY KWALIFIKOWALNE W PROGRAMIE RESTRUKTURYZACJA MAŁYCH GOSPODARSTW

- budowa lub modernizacja budynków lub budowli
- zakup w tym instalacja nowych maszyn, urządzeń i wyposażenia
- sprzęt komputerowy i oprogramowanie
- sady i plantacje wieloletnie (owocujące powyżej 5 lat)
- zakup gruntów rolnych
- zakup zwierząt (stado podstawowe)

Restrukturyzacja małych gospodarstw - co trzeba wiedzieć?

Oczekiwany od dłuższego czasu program po raz pierwszy ma ruszyć w marcu 2017 r. Wydaje się być bardzo atrakcyjny, bo środki unijne (maksymalnie 60 tys. zł) mają zostać przekazane w ramach premii. Oznacza to, że beneficjent nie będzie musiał najpierw wyłożyć pieniędzy z własnej kieszeni (tak jest w przypadku modernizacji gospodarstw rolnych). Poza tym najpierw otrzymujemy pieniądze, a dopiero później je rozliczamy okazując się w agencji rachunkami i fakturami.

O premię może ubiegać się osoba posiadająca co najmniej 1 ha i ubezpieczona w KRUS. Poza tym wielkość ekonomiczna jego gospodarstwa nie może być większa niż 10 tys. euro. Jak to obliczyć? Wielkość ekonomiczna gospodarstwa (SO) to standardowa nadwyżka bezpośrednia dla hektara uprawy lub sztuki zwierzęcia wyrażona w euro. W Internecie dostępny jest kalkulator SO, dzięki któremu w łatwy i szybki sposób można obliczyć samemu te wartości dla własnego gospodarstwa. Poza tym z „Restrukturyzacji małych gospodarstw” nie będą mogły skorzystać osoby, które wcześniej uczestniczyły w takich programach jak: Modernizacja gospodarstw rolnych, Premia dla młodych rolników, Premia na rozpoczęcie działalności pozarolniczej w PROW 2014-2020. Wyłączeni ze wsparcia są

także beneficjenci, którzy skorzystali ze środków z podobnych programów w PROW 2007-2013: Modernizacja gospodarstw rolnych, Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej bądź Ułatwianie startu młodym rolnikom.

Najważniejszymi warunkami do spełnienia po podpisaniu umowy z Agencją będzie realizacja wcześniej sporządzonego biznesplanu, doprowadzenie do wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa powyżej 10 tys. euro. Ponadto wzrost ten musi wynieść minimum 20% w stosunku do roku bazowego. Po osiągnięciu tego wzrostu beneficjent będzie zobowiązany do utrzymania go co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty I raty pomocy. Poza tym będzie musiał prowadzić uproszczoną rachunkowość rolną.

Na co można przeznaczyć środki? Zgodnie z zapisami PROW, restrukturyzacja powinna być osiągnięta poprzez następujące kierunki: produkcja żywności, produkcja nieżywnościowych produktów rolnych oraz przygotowanie do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie.

Już po realizacji przedsięwzięcia premię trzeba będzie rozliczyć, przedstawiając faktury i rachunki potwierdzające poniesione koszty.

(doti)

20 tys. rolników nie dostało zaliczek dopłat

Pracownicy biur powiatowych ARiMR muszą chodzić na dwie zmiany, aby „równomiernie wykorzystać program do obsługi wniosków”. Nie wszyscy rolnicy dostali zaliczki dopłat.

O tym, że nie dostali zaliczek na poczet dopłat bezpośrednich za rok 2016, informują nas rolnicy. - Pan minister rolnictwa mówi publicznie, że 100 procent rolników do końca listopada otrzymało zaliczki. Jest początek lutego, a ja pieniędzy nie dostałem. A przydałyby mi się, bo teraz ceny nawozów są niższe, za chwilę pójdą do góry - komentuje pan Ryszard, rolnik z Wielkopolski. Takich rolników jest w całej Polsce ponad 20 tys. Jednak, jak wyjaśnia Biuro Prasowe ARiMR, środki nie wpłynęły na konta, bo cały czas toczy się postępowanie w ich sprawie. - Dla tych przypadków stwierdzano

między innymi przedeklarowanie powierzchni skutkujące odmową przyznania płatności, śmierć rolnika i brak zakończonego postępowania spadkowego, wykluczenie rolnika ze względu na niespełnienie minimalnych warunków przyznawania płatności, tj. powierzchnia zatwierdzona mniejsza niż 1 ha (lub równowartość kwoty 200 euro, jeżeli rolnik ubiegał się o płatności związane do zwierząt) lub niespełnienie kryterium rolnika aktywnego zawodowo - wymienia ARiMR. Pan Ryszard twierdzi jednak, że wymienione sytuacje jego nie dotyczą. - Nie było żadnych nieprawidłowości czy uwag, wniosek złożyłem poprawnie - tłumaczy gospodarz z Wielkopolski.

Zapytaliśmy Agencję także,

ilu rolników do tej pory otrzymało dopłaty bezpośrednie. Dowiedzieliśmy się, że „końcowe płatności bezpośrednie zostały, wg stanu na dzień 31 stycznia 2017 r., naliczone dla ponad 738 tys. rolników, co stanowi 54,6% wszystkich ubiegających się o płatności bezpośrednie”. Decyzje w sprawie przyznania płatności zostały natomiast wydane dla ponad 541 tysięcy rolników (40% wszystkich beneficjentów). Ile środków rzeczywiście wpłynęło na konta rolników do końca stycznia? Jak podaje ARiMR pieniądze trafiły do 174 tys. rolników o łącznej wartości ponad 10 mld zł (wraz z zaliczkami), co stanowi prawie 68% środków finansowych przeznac-

zonych na realizację płatności bezpośrednich za 2016 r.

Dotarły do nas sygnały o tym, że program, który obsługują pracownicy biur powiatowych Agencji był przeciążony i zawieszal się. Dlatego zdecydowano o wprowadzeniu dwuzmianowości pracy. Potwierdziło to Biuro Prasowe ARiMR. - System finansowo-księgowy, służący do wypłaty dopłat bezpośrednich działa poprawnie i bez żadnych przestoju, a realizacja płatności dokonywana jest sukcesywnie. Natomiast praca na dwie zmiany związana jest z równomiernym wykorzystaniem możliwości programu służącego do obsługi wniosków o przyznanie płatności - podał.

(doti)

Połowa nie podała do Agencji spisu świń i krów

Tylko połowa rolników wywiązała się z obowiązku dokonania spisu zwierząt do końca 2016 roku. Tak przynajmniej wynika z informacji podanych przez Wielkopolską Izbę Rolniczą. Dużą liczbę „zapominań” potwierdza także ARiMR. Rolnicy zignorowali ten obowiązek? A może nie wiedzieli o nim?

Zgodnie z przepisami, które weszły w życie 18 października ubiegłego roku, każdy właściciel świń czy krów musi sporządzić spis inwentarza i przekazać go Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do 31 grudnia. Wielu rolników tego jednak nie zrobiło. „Nie dotarła do nich informacja o wprowadzonym obowiązku, w związku z tym nie są świadomi ciężącego na nich zobowiązania. Poza tym wg rolników informacji o różnych nowo wprowadzonych w 2016 roku przepisach było zbyt wiele, a sposób ich przekazywania odbywał się chaotycznie” - podał w piśmie skierowanym do ministra rolnictwa Piotr Walkowski, prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej. Zwrócił się z apelem do Krzysztofa Jurgieła, by wydał zalecenie instrumentom kontrolującym, aby nie karać rolników za niewywiązanie się z dostarczenia spisu stanu zwierząt w roku 2016. Jakie sankcje czekają beneficjentów? Póki co, biura powiatowe ARiMR nie otrzymały odgórnych wytycznych, jak do tego tematu podejść. - Naprawdę

spora grupa osób nie przyniosła spisu świń czy krów. Ilu jest to konkretnie rolników, dowiemy się w chwili, gdy dane te zostaną przez pracowników wprowadzone do systemu. Wówczas też okaże się, jakie i czy w ogóle kary administracyjne

na nich nakładać - tłumaczy Ewa Jakubowska, kierownik Biura Powiatowego ARiMR w Gostyniu. Zaległego obowiązku za miniony rok rolnicy już nie będą mogli spełnić.

(doti)

Pieniądże na zakup loszek, bydła mięsnego i rekompensaty

TEKST ■ Dorota Jańczak

Prawie 99 mln zł ma otrzymać Polska na wsparcie rolnictwa z Unii Europejskiej w ramach tzw. pakietu lipcowego. Każde z państw samodzielnie decydowało, na jaki sektor chce przeznaczyć pieniądze. Polski rząd wniosł o fundusze na nadzwyczajną pomoc dostosowawczą dla producentów mleka i trzody.

NADZWYŻAJNA POMOC MA ZOSTAĆ PRYZNANA:

1. Producentowi mleka w formie refundacji kosztów zakupu jałówek hodowlanych ras mięsnych lub buhaja czystorasowego rasy mięsnej, aby umożliwić producentowi przejście na produkcję bydła mięsnego.

Pomoc przysługuje do zakupu: maksymalnie 20 jałówek i 1 buhaja (jeśli rolnik zechce kupić buhaja z dopłatą, musi w połowie roku 2017 mieć co najmniej 20 sztuk jałówek).

Wysokość pomocy: 1.000 zł do jałówki w wieku od 6 do 12 miesięcy; 1.500 zł do jałówki w wieku powyżej 12 do 18 miesięcy; 2.500 zł do jałówki w wieku powyżej 18 do 36 miesięcy; 4.000 zł do buhaja w wieku do 13 miesięcy.

2. Producentowi świń w formie refundacji kosztów zakupu loszek hodowlanych lub knurów hodowlanych.

Pomoc przysługuje do zakupu: loszek w liczbie stanowiącej nie więcej niż 50% liczby już posiadanych świń, ale nie większej niż 100, do 3 knurów. Pomoc do zakupionych knurów przysługuje, gdy liczba loszek na jednego zakupionego knura hodowlanego nie będzie do połowy 2017 r. mniejsza niż 30 sztuk.

Wysokość pomocy: 150 zł w przypadku zakupu

loszki hodowlanej w wieku od 70 do 110 dni; 350 zł do zakupu loszki w wieku co najmniej 150 dni; 500 zł w przypadku zakupu knura.

3. Producentowi świń, który utrzymywał świnię na obszarach objętych restrykcjami w związku z afrykańskim pomorem świń (ASF), wyznaczonych w części I, II lub III załącznika do decyzji Komisji 2014/709/UE, w formie refundacji kosztów zakupu jałówek hodowlanych ras mięsnych lub buhaja czystorasowego rasy mięsnej, aby umożliwić producentowi przejście na produkcję bydła mięsnego.

Pomoc przysługuje do zakupu: maksymalnie 20 jałówek i 1 buhaja (jeśli rolnik zechce kupić buhaja z dopłatą, musi w połowie roku 2017 mieć co najmniej 20 sztuk jałówek).

Wysokość pomocy: 1.000 zł do jałówki w wieku od 6 do 12 miesięcy; 1.500 zł do jałówki w wieku powyżej 12 do 18 miesięcy; 2.500 zł do jałówki w wieku powyżej 18 do 36 miesięcy; 4.000 zł do buhaja w wieku do 13 miesięcy.

4. Producentowi świń, który utrzymywał świnię na obszarach objętych restrykcjami z tytułu ASF w formie rekompensat z tytułu niższych cen sprzedanych świń.

Wysokość pomocy: Wyptacona ma zostać różnica między ceną, jaką uzyskał producent świń a ceną rynkową notowaną w regionie oraz w tygodniu, w którym świnię zostały sprzedane, opublikowaną w Zintegrowanym Systemie Rolniczej Informacji Rynkowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, ale nie więcej niż:

1) 2 zł za kg masy tuszy w odniesieniu do świń sprzedanych w okresie od dnia 1 września 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r.;

2) 1,50 zł za kg masy tuszy w odniesieniu do świń sprzedanych w okresie od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 30 czerwca 2017 r., przy czym pomoc dla zwierząt o masie tuszy większej niż 100 kilogramów nie może przekraczać kwoty pomocy w odniesieniu do świń o masie tuszy wynoszącej 100 kg.

Stawki te dotyczą ceny netto masy poubojowej ciepłej tuszy świni.

SZCZEGÓŁOWE WARUNKI OTRZYMANIA WSPARCIA NA: WWW.WIESCIROLNICZE.PL

Nowe odmiany zbóż jarych

Nowości w materiale siewnym. Krajowy Rejestr wzbogacił się o 13 nowych odmian zbóż jarych.

W siedzibie Centralnego Ośrodka Badania Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej 17 stycznia odbyło się pierwsze posiedzenie w kadencji 2017-2020 poświęcone odmianom zbóż jarych. Zostało one poprzedzone spotkaniem członków Komisji ds. Rejestracji Odmian Roślin Zbożowych z przedstawicielami jednostek zgłaszających odmiany i zaproszonymi użytkownikami odmian zbóż. Zebrani mieli możliwość przedstawienia swoich uwag, a także dodatkowych informacji i argumentów w odniesieniu do odmian zbóż jarych, będących

przedmiotem opiniowania przez Komisję. Na spotkaniu przedstawiono także najistotniejsze zmiany w zakresie rejestracji odmian i oceny tożsamości oraz czystości odmianowej, wprowadzone ustawą z dnia 16 grudnia 2016 roku o zmianie ustawy o nasennictwie oraz ustawy o ochronie roślin.

W trakcie posiedzenia Komisja pod przewodnictwem prof. Wiesława Koziary pozytywnie zaopiniowała wpisanie do Krajowego Rejestru 13 nowych odmian zbóż jarych: ośmiu **jęczmień**, trzech **owsa** zwyczajnego i dwóch **pszenicy** zwyczajnej.

(mp)
Źródło: COBORU

NOWE ODMIANY ZBÓŻ W KR

JĘCZMIĘN JARY:

- ▶ **ACCORDINE** - odmiana typu browarnego; zgłaszający: Saaten-Union Polska sp. z o.o.,
- ▶ **AIRWAY** - odmiana typu pastewnego; zgłaszający: DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o.,
- ▶ **BENTE** - odmiana typu browarnego; zgłaszający: Saaten-Union Polska sp. z o.o.,
- ▶ **ESMA** - odmiana typu browarnego; zgłaszający: Saaten-Union Polska sp. z o.o.,
- ▶ **OVATION** - odmiana typu browarnego; zgłaszający: Limagrains Central Europe Societe Europeenne Spółka Europejska Oddział w Polsce,
- ▶ **RAMZES** - odmiana typu pastewnego; zgłaszający: Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR,
- ▶ **TEKSAS** - odmiana typu pastewnego; zgłaszający: Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR,
- ▶ **XANTHE** - odmiana typu browarnego; zgłaszający: Saaten-Union Polska sp. z o.o.

OWIES ZWYCZAJNY:

- ▶ **ARMANI** - odmiana pastewna żółtoziarnista; zgłaszający: IGP Polska sp. z o.o. sp. k.,
- ▶ **KOZAK** - odmiana pastewna żółtoziarnista; zgłaszający: Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR,
- ▶ **MONSUN** - odmiana pastewna żółtoziarnista; zgłaszający: Saaten-Union Polska sp. z o.o.

PSZENICA ZWYCZAJNA JARA:

- ▶ **FRAJDA** - odmiana chlebowa (B); zgłaszający: Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR,
- ▶ **JARLANKA** - jakościowa odmiana chlebowa (A); zgłaszający: Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR.

Źródło: COBORU

WIEŚCI ROLNICZE

ZAMÓW PRENUMERATĘ

Imię i nazwisko: .....

Adres: .....

Tel. kontaktowy: .....

E-mail: .....

Prenumerata na okres:
(wypełnij odpowiednie pola)

od ..... do ..... 2017 r.

od ..... do ..... 2018 r.

Miesięczny koszt prenumeraty: **4,00 zł**

Całkowity koszt prenumeraty: ..... zł
(za wybrany okres)

Pieniądże należy wpłacić na konto bankowe:

Bank PKO BP S.A. o. Jarocin

98 1020 2212 0000 5202 0093 3929

Dane do wpłaty:

**Południowa Oficyna Wydawnicza
Kasprzaka 1a, 63-200 Jarocin**

W tytule:

„Opłata za prenumeratę Wieści Rolniczych”

Wypełniony druk wraz z potwierdzeniem przelewu prosimy przesłać na adres:

**Redakcja „Życie Pleszewa”
ul. Kaliska 24, 63-300 Pleszew**

Zgadzam się na przetwarzanie moich danych osobowych zgodnie z Ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, poz. 833).

.....
Data i podpis

Realizatorem przesyłki jest: Redakcja „Wieści Rolnicze”, Południowa Oficyna Wydawnicza Sp. z o.o., Jarocin, ul. Kasprzaka 1a, 63-200 Jarocin, tel. 62 747-15-31. Zarejestrowana pod nr KRS: 0000053718 w Sądzie Rejonowym w Poznaniu, IX Wydział Gospodarczy KRS, NIP 617-19-79-904, numer rachunku bankowego 98 1020 2212 0000 5202 0093 3929; REGON 251010225. Wydawca: „Wieści Rolniczych”, „Gazety Jarocińskie”, „Życie Pleszewa”, „Życie Gostynia”, „Życie Rawicza” i „Gazety Krotoszyńskie”.

Choroby grzybowe rzepaku: SUCHA ZGNILIZNA KAPUSTNYCH

Rzepak atakowany jest przez szereg chorób. Jedną z nich jest sucha zgnilizna kapustnych. Co warto o niej wiedzieć? Jak ją zdiagnozować? Kiedy przystąpić do jej zwalczania?

Sucha zgnilizna kapustnych to choroba grzybowa. Poraża rzepak przez cały okres wegetacji. - Sprzyja jej ciepła i wilgotna pogoda, a także zły płodozmian, zwłaszcza gdy rzepak siany jest za często po sobie. Zarodniki grzyba bowiem zostają w glebie - mówi Maria Sikora z Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego - Oddział w Przysieku. Na tym nie kończy. - Choroba zaczyna się przeważnie jesienią (...), choć może się także objawić dopiero wiosną. Występuje często placowo. Już jesienią na szyjce korzeniowej pojawiają się ciemnobrunatne plamy, które powiększają się, powodując ograniczenie szyjki korzeniowej i uwiędnięcie rośliny. Roślina zmienia kolor na czerwony. Na wiosnę następuje dalszy rozwój choroby na szyjce korzeniowej i na łodydze. Porażone tkanki stają się ciemnobrunatne, pękają i murszeją. Rośliny często łamią się w szyjce korzeniowej lub wylegają. Później choroba przechodzi na wszystkie nadziemne części roślin, najbardziej na pędy i liście - opisuje specjalistka z K-PODR-u w Przysieku. Na pędach pojawiają się beżowoszarze, podłużne, nieco wgłębione plamy z ciemnobrunatnymi obwódkami, w których tworzą się czarne piknidia. Natomiast na liściach sucha zgnilizna objawia się żółtawymi albo jasnoszarymi

Sucha zgnilizna rzepaku - liść

okrągłymi plamami z widocznymi na ich powierzchni piknidiami w formie czarnych kropeczek, w których znajdują się zarodniki konidialne. W miarę rozwoju roślin, plamy powiększają się, pękają i dochodzi do zamierania większych części liścia. Prowadzi to zazwyczaj do przedwczesnego dojrzewania rzepaku i drastycznego spadku plonu.

Sygnalizacja

Co robić, jeśli wiosną nie widzimy objawów choroby, a zaobserwujemy coś niepokojącego na plantacji rzepaku? - Często rzeczywistość jest tak, że nie mamy do końca pewności, czy choroba się pojawiła, bo zarodników grzybów przecież gołym okiem nie widać, wówczas warto skorzystać, z tego, co radzi prof. dr hab. Marek Korbas (kierownik Zakładu Mikologii Instytutu Ochrony

Roślin - Państwowego Instytutu Badawczego - przyp.red.): „Jeśli rolnik „wyczuwa” chorobę, to należy włożyć roślinę do worka foliowego i zanieść do domu - tam, gdzie jest ciepło. Za dwa-trzy dni powinno się zajrzeć do rośliny i zobaczyć, co się na niej rozwija”. W foliowym worku jest ciepło i mokro, nie ulatnia się z niego woda, w związku z tym choroba bardzo szybko postępuje. Dzięki temu rolnik-plantator rzepaku ma sygnał o pojawiających się problemach - tłumaczy Maria Sikora. - To nie dotyczy tylko suchej zgnilizny kapustnych, ale również innych chorób grzybowych - dodaje. Specjalistka zwraca przy tym uwagę na następującą sprawę: - Zgodnie z duchem integrowanej ochrony rzepaku, przed przystąpieniem do zabiegów ochrony musimy mieć zdiagnozowaną chorobę. Nie można wykonywać oprysku „na zapas”. Rolnik jest zobowiązany do zapisywania zabiegów. Ważna w tym względzie jest więc sygnalizacja, na podstawie której można podjąć decyzję o wykonaniu zabiegu. Niektóre firmy np. oferują aplikacje na androidy, które informują o zbliżającym się zagrożeniu. Pomocnym narzędziem w tym względzie, na co również wskazuje ekspertka z K-PODR-u, jest także System Prognozowania Epidemii Chorób - SPEC (www.cropnet.pl/dbases/spec/specPL/index.htm). Powstał on z inicjatywy Instytutu Genetyki Roślin PAN (IGR) i firmy Dupont-Poland, przy współpracy z Centralnym Ośrodkiem Badań Odmian Roślin Uprawnych

(COBORU), Instytutem Ochrony Roślin (IOR) oraz Uniwersytetem Rzeszowskim (UR). Jest to pierwszy w naszym kraju system prognozowania zagrożenia rzepaku suchą zgnilizną kapustnych, uznawaną przez jego twórców za jedną z najgroźniejszych chorób rzepaku w Polsce i na świecie. Jego podstawą jest badanie stężenia zarodników workowych grzybów chorobotwórczych - *Leptosphaeria maculans* i *L. Biglobosa* - w powietrzu. Głównym źródłem porażenia rzepaku są bowiem zarodniki workowe wspomnianych gatunków grzybów. SPEC monitoruje okres ich powstawania. Stanowi zatem istotny element w podejmowaniu decyzji, dotyczącej zwalczania choroby. Dobrze jest również korzystać z Internetowego Systemu Sygnalizacji Agrofaagów (www.piorin.gov.pl/sygn/start.php), który prowadzi Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Dzięki niemu wiemy, czy na naszym terenie występują zagrożenia daną chorobą, np. suchą zgnilizną kapustnych na plantacjach rzepaku.

Zwalczanie

Jeśli na plantacji rzepaku pojawiają się „niepojęce sygnały”, natychmiast należy przystąpić do ich zwalczania. - Im bardziej zaatakowana jest roślina, tym trudniej zniszczyć sprawcę choroby - zwraca uwagę ekspertka z K-PODR-u. Na jakie preparaty do zwalczania chorób grzybowych w rzepaku warto postawić? - Nie chcę wskazywać na konkretne. W tym względzie dobrze jest skorzystać z wyszukiwarki środków ochrony roślin na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (www.minrol.gov.pl/Informacje-branzowe/Wyszukiwarka-srodkow-ochrony-roslin). Tam znajdują się aktualne listy dostępnych preparatów, służących do zwalczania suchej zgnilizny i innych chorób grzybowych, które działają kompleksowo - radzi Maria Sikora.

(mp)

SUPEROFERTA

Bo do tańca trzeba dwojga...

Kup 6l **Toprex**®

a dostaniesz **Amistar**® **Xtra**
za 1 zł!

Termin akcji rabatowej: 16.01.2017 - 30.04.2017

Regulamin akcji rabatowej dostępny u Organizatora.

Ze środków ochrony roślin należy korzystać z zachowaniem bezpieczeństwa. Przed każdym użyciem przeczytaj informacje zamieszczone w etykiecie i informacje dotyczące produktu. Zwróć uwagę na zwroty wskazujące na rodzaj zagrożenia i przestrzegaj zasad bezpiecznego stosowania produktu wskazanych na etykiecie. www.rolnictwoodpowiedzialne.pl

syngenta®

— REKLAMA —

agro

- FOLIA DO SIANOKISZONEK
- SIATKA DO PRAS ROLUJĄCYCH
- SZNUREK ROLNICZY
- LINY GOSPODARCZE

bezalin
S.A.

ul. Piastowska 43
43-300 Bielsko-Biała, Polska
tel.: +48 33 812 30 81
fax: +48 33 812 30 88
bezalin@bezalin.com.pl

www.bezalin.com.pl

Na jaką odmianę kukurydzy postawić?

Zastawiasz się, jaką odmianę kukurydzy zasiać? Warto w tym względzie skorzystać z podpowiedzi i wskazówek specjalistów z branży nasiennej.

TEKST ■ Marianna Kula

Pomocna przy wyborze nasion kukurydzy może się okazać publikacja Centralnego Ośrodka Badania Roślin Uprawnych, zawierająca wstępne wyniki plonowania odmian kukurydzy w ubiegłym roku (zarówno na ziarno, jak i na kisonkę - patrz ramka obok) wpisanych do Krajowego Rejestru (KR), według stanu na dzień 31 października 2016 r.*

Krzysztof Piłat, kierownik Regionu Polska i Kraje Bałtyckie w IGP Polska, uważa, że jednym z wiodących czynników, decydujących o wyborze odmiany - w kontekście tak skrajnie zmiennych warunków pogodowych, z jakimi mieliśmy do czynienia w ostatnich latach - powinna być stabilność jej plonowania w poprzednich latach uprawy. - W zależności od pożądanego przez nas typu użytkowego, grupy wczesności, typu ziarna, korzystając w szczególności z wyników urzędowych COBORU oraz PZPK, jak również doświadczeń własnych, w stosunkowo prosty sposób wytypować można kreacje wybitne na tle ogromnej ilości dostępnych na rynku odmian - sędzi specjalista z IGP Polska. Na tym nie kończy. - Dodatkowo w ramach struktury zasiewów - w zależności od skali produkcji - warto zdywersyfikować dobór do kilku odmian o różnych terminach wczesności dojrzewania - tak, by rozłożyć wpływ ewentualnego ryzyka wystąpienia anomalii pogodowych w trakcie wegetacji na końcowy wynik plonowania. Rzetelne informacje na temat odmian można uzyskać również bezpośrednio u przedstawicieli hodowców, którzy na co dzień obserwują je w wielu gospodarstwach rolnych w Polsce - twierdzi Krzysztof

For. M. Kula

Piłat.

Adam Skowroński z HR Smolice zaznacza, że pierwszym krokiem do uzyskaniu satysfakcjonujących plonów kukurydzy jest trafna decyzja co do odmiany. - Dobry wybór zwiększa potencjał plonowania kukurydzy, a więc i szanse na powodzenie uprawy. Wyboru powinniśmy dokonywać uwzględniając kilka kryteriów. Pierwszym jest przyszłe wykorzystanie przy zbiorze. Najczęstszym kierunkiem użytkowania jest uprawa na ziarno bądź kisonkę. Dokonując wyboru odmiany ziarnowej, należy zwrócić uwagę, by miała korzystny stosunek masy ziarna do masy reszty rośliny, cechowała się szybkim wysychaniem ziarna na polu (tzw. „dry down”) oraz miała duży udział masy ziarna w masie kolby (im większy, tym lepiej). Na kisonkę natomiast nadają się odmiany przede wszystkim o wysokiej strawności masy organicznej i dużej zawartości energii w części nadziemnej rośliny. Udział kolb w plonie powinien wynosić powyżej 50% - mówi przedstawiciel HR Smolice. Jego zdaniem przy wyborze warto zwrócić uwagę na to, czy dana odmiana posiada silne natężenie cechy „stay green”.

Dzięki temu bowiem liście rośliny dłużej zachowują swoją zieloność, dostarczając składników pokarmowych. - Takie odmiany wyżej plonują w uprawie na ziarno, natomiast kisonka cechuje się większą strawnością. Ponaudto odmiany „stay green” mają zwiększoną odporność na choroby - zaznacza Adam Skowroński.

Kolejnym istotnym kryterium, na które wskazuje specjalista z HR Smolice, jest wczesność odmiany. Zwraca uwagę na to, że kukurydza jako roślina ciepłolubna wymaga ścisłej rejonizacji, a więc dopasowania odmiany do danego rejonu na podstawie jej klasy wczesności czyli liczby FAO. - Jeśli zostanie dobrana zbyt wczesna odmiana niż jest zalecana dla danego rejonu, można utracić część plonu, który potencjalnie uzyskaloby się przy wyborze odmiany późniejszej i plenniejszej. W sytuacji odwrotnej, kiedy zostanie wybrana odmiana zbyt późna, zwiększa się ryzyko zbioru przy zbyt dużej wilgotności ziarna, a to spowoduje wzrost nakładów na jego suszenie - tłumaczy Skowroński. Dodaje przy tym, że zbyt późna odmiana może opóźnić osiągnięcie dojrzałości technolo-

NAJWIĘZJ PLONUJĄCE ODMIANY KUKURYDZY NA ZIARNO W 2016 R., BADANYCH W RAMACH PDO

Wzorzec dla badanych roślin stanowiła średnia plonu z wszystkich odmian badanych w danej grupie wczesności.

Odmiany wczesne:

Wzorzec: 121,6 dt z ha
SY Werena - 110% wzorca,
Kwintus - 104% wzorca,
Farmplus - 103% wzorca.

Odmiany średnio wczesne:

Wzorzec: 128,4 dt z ha
Farmfire - 108% wzorca,
ES Asteroid - 108% wzorca,
ES Zorion - 106% wzorca,
Sativo - 102% wzorca,
Farmezzo - 102% wzorca,
ES Constellation - 102% wzorca,
Acropole - 102% wzorca,
Carolinio KWS - 101% wzorca,
Rivaldino KWS - 100% wzorca,
SM Jubilat - 100% wzorca.

Odmiany średnio późne:

Wzorzec: 131,9 dt z ha
ES Gallery - 109% wzorca,
DKC 3623 - 105% wzorca,
Herkuli CS - 102% wzorca,
DKC 3939 - 102% wzorca,
Codigip - 100% wzorca
RGT Conexion - 100% wzorca.

Źródło: COBORU

Wyniki plonowania najwyżej ocenianych odmian kukurydzy na kisonkę w 2016 r. w ramach PDO znajdziesz na www.wiescirolnicze.pl

gicznej do zbioru na kisonkę, w konsekwencji opóźni zbiór lub będzie trzeba zbierać kukurydę w zbyt wczesnej fazie (uzyska się masę kisonkową o znacznie mniejszej wartości żywieniowej).

Trzecim równie ważnym kryterium jest plenność odmian czyli poziom plonu nadziemnej części rośliny (masy kisonkowej) lub poziom plonu ziarna. Informacje na ten temat, jak już wcześniej wspominaliśmy, można uzyskać z publikacji COBORU. - Na poziom plonowania wpływ mają także lokalne warunki środowiska oraz warunki pogodowe w danym sezonie wegetacyjnym, dlatego w celu uzyskania obiektywnej informacji warto porównywać plonowanie odmiany w danym regionie w okresie ostatnich kilku lat - podkreśla Adam Skowroński.

Zdaniem reprezentanta HR Smolice warto zwracać też uwagę na tolerancję odmian na warunki środowiska, m.in. na reakcję odmian na chłody lub niedobór wilgoci (nieco bardziej odporne są odmiany o ziarnie typu flint), odporność na wyleganie korzeniowe i łodygowe, stanowisko itp. Adam Skowroński zaznacza, że duże znaczenie ma również odporność odmiany na choroby i szkodniki. - Chcąc uzyskać wysokie plony kukurydzy, należy przestrzegać zaleceń hodowcy dotyczących obsady roślin. Każda odmiana mieszańcowa kukurydzy ma optymalną obsadę roślin, przy której ujawnia się jej potencjał plonowania. Z reguły zależy ona od wczesności odmiany (niższa obsada dla odmian późniejszych), rodzaju i zasobności gleby (niższa obsada na słabych stanowiskach) oraz terminu siewu (niższa obsada przy opóźnionych siewach) - mówi specjalista z HR Smolice.

* Badanych w ramach programu Porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego (PDO), z wyjątkiem odmian, które nie były badane w czterech ostatnich latach. Zestawienie to obejmuje także wyniki plonowania odmian niewpisanych do Krajowego Rejestru, które pochodzą ze Wspólnotowego katalogu odmian roślin rolniczych (CCA) i zostały włączone do doświadczeń PDO na podstawie wyników doświadczeń rozpoznawczych.

ODMIANY WSKAZYWANE PRZEZ FIRMY Z BRANŻY NASIENNEJ

HR SMOLICE

Odmiana	Charakterystyka
Kosynier	Odmiana trójliniowa (TC), FAO 220-230, ziarno semi flint. W grupie odmian wczesnych do zbioru na ziarno zajęła 1. miejsce w rejonie północnym, a 2. w całej Polsce (PDOIR 2013 r.). Polecana także do uprawy w kierunku wykorzystania na wysokoenergetyczną kisonkę z całych roślin. Chętnie uprawiana przez rolników z północnej Francji i Niemiec.
Rosomak	Odmiana pojedyncza (SC), FAO 250-260, ziarno flint/dent. Flagowa odmiana z grupy średnio-późnej polecana przede wszystkim do uprawy w kierunku użytkowania na ziarno, ale również na wysokoenergetyczną kisonkę z całych roślin (dane z Francji). W bardzo silnej konkurencji ze strony odmian zagranicznych w grupie średniopóźnej zajęła 2. miejsce w doświadczeniach porejestrowych (PDOIR 2013 r.). W 2016 r. zdobyła Złoty Medal i Laur Konsumenta na Międzynarodowych Targach Poznańskich, a także Puchar Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Kosmal	Odmiana TC, FAO 260, ziarno semi dent. Rośliny wysokie, dobrze ulistnione, kolby grube, bardzo dobrze wypełnione ziarnem. Plonowała bardzo wysoko i stabilnie w podstawowych cechach ilościowych i jakościowych plonu na kisonkę z całych roślin w doświadczeniach rejestrowych 2011 - 2012 oraz w porejestrowych 2013 r. (1. miejsce w plonie suchej masy ogółem), jest wdrażana do uprawy we Francji.
Tonacja	Odmiana TC, FAO 220 - 230, ziarno semi flint. Zalecana do uprawy z wykorzystaniem na wczesny zbiór ziarna, szczególnie w rejonach mniej korzystnych klimatycznie. W Polsce północno-wschodniej uprawiana bardzo chętnie z wykorzystaniem na wysokoenergetyczną kisonkę, podobnie na północy Niemiec i w krajach Beneluxu. Nagrodzona Złotym Medalem na targach Agrotech w Kielcach w 2016 r.
Legion	Odmiana TC, FAO 260-270, ziarno semi dent. W Polsce zarejestrowana i polecana do uprawy z wykorzystaniem na kisonkę z całych roślin, w Czechach także do zbioru na ziarno. W doświadczeniach rejestrowych 2012 - 2013 r. w grupie odmian średniopóźnych zajęła 1. miejsce w plonach zielonej masy, suchej masy całych roślin i jednostek pokarmowych. W badaniach rozpoznawczych we Francji w 2015 r. stwierdzono dobrą strawność całych roślin (73%) oraz bardzo wysoką strawność włókna wynoszącą wg DINAG 53,8% (DINAG >52% to bardzo wysoka strawność włókna). Polecana również do uprawy z wykorzystaniem jako doskonały substrat dla biogazowni.
Juhas	Odmiana S.C., FAO 230-240, ziarno semi flint. Polecana do uprawy w kierunku użytkowania na wysokoenergetyczną kisonkę z całych roślin. Wyróżnia się bardzo dobrym wczesnym wigorem siewek oraz bardzo szybkim gromadzeniem suchej masy w kolbach.
Kanonier	Odmiana TC, FAO 240, ziarno semi flint. Wysoko i stabilnie plonująca odmiana w doświadczeniach rejestrowych 2013 - 2014, oraz porejestrowych 2015 w kierunku użytkowania na ziarno (104% i 101% wzorca, odpowiednio). Dobry wynik uzyskany w wyjątkowo niekorzystnym dla kukurydzy sezonie wegetacyjnym 2015 wskazuje na przystosowanie odmiany Kanonier do uprawy w takich warunkach. Również bardzo dobry wczesny wigor siewek (8,7 ⁰ w skali 9 ⁰) i tolerancja na porażenie fuzariozą kolb potwierdzają jej przydatność do uprawy w niekorzystnych warunkach glebowo-klimatycznych. Odmiana polecana również w kierunku wykorzystania do produkcji wysokiej jakości kisonki z całych roślin, co potwierdziły badania wykonane w 2015 r. na południu Niemiec (strawność kisonki 72,88%, wartość NEL = 6,8 MJ/kg suchej masy, gdzie wartość >6,5 oznacza paszę bardzo dobrą do doskonałej).
Bogoria	Odmiana TC, FAO 250, ziarno semi flint. Cechą wyróżniającą tej odmiany jest wyjątkowa stabilność w plonowaniu w odniesieniu do cech ilościowych i jakościowych w uprawie z wykorzystaniem na kisonkę z całych roślin. Potwierdziły to wyniki doświadczeń rejestrowych 2013 - 2014 i porejestrowych 2015, w których uzyskała wszędzie wartości powyżej wzorca dla następujących cech: plon suchej masy ogółem i suchej masy kolb, zawartość suchej masy w całych roślinach i w kolbach, wskaźnik koncentracji energii. Wyniki doświadczeń wstępnych hodowcy (5 miejscowości) wskazują na jej przydatność także w uprawie na ziarno.
Podlasiak	Odmiana S.C., FAO 260, ziarno semi dent. Odmiana polecana do uprawy z wykorzystaniem do produkcji kisonki z całych roślin i jako doskonały substrat dla biogazowni. W obu latach badań rejestrowych 2013 - 2014 uzyskała najwyższy plon suchej masy ogółem - po 108% wzorca, a w doświadczeniach porejestrowych 2015 - 103% wzorca, mając najwyższe rośliny ze wszystkich porównywanych odmian. W gospodarstwie pana Michała Lipińskiego, rolnika w miejscowości Obrzyki na Podlasiu, rośliny odmiany Podlasiak osiągnęły w 2016 r. wysokość 420 cm. Ze względu na bardzo wysokie plony biomasy zaleca się jej uprawę na stanowiskach zasobniejszych w wodę. Jest duże zainteresowanie tą odmianą we Francji i w Niemczech, gdzie w 2017 roku będzie rozpoczęta jej produkcja nasiennej.
Koneser	Odmiana TC, FAO 260, ziarno semi dent. Pod względem genetycznym zbliżona do wcześniej zarejestrowanych odmian: Vitras, Ułan, Kosmal i Legion. Gwarantuje uzyskanie wysokiego i dobrej jakości plonu w uprawie z przeznaczeniem na kisonkę z całych roślin, zalecana także do wykorzystania jako substrat do biogazowni. Bardzo dobry wczesny wigor siewek, odporność na wyleganie, wydłużona przydatność do zbioru na kisonkę ze względu na długą utrzymującą się zieloność liści i łodyg (stay green) to najsilniejsze zalety Konesera. Wysoka plenność i dobra jakość kisonki zostały potwierdzone w doświadczeniach rozpoznawczych w Niemczech i we Francji.

Źródło: HR Smolice

SAATEN-UNION

Odmiana	Charakterystyka
SURPRIME (CCA 2016)	Kiszonkowy mieszaniec trójliniowy, średnio późny (FAO 260) o bardzo wysokim ogólnym plonie suchej masy. Uprawiany w optymalnych warunkach i na dobrych glebach, bogatych w substancje odżywcze, przy podstawowej technologii uprawy. Wysokość roślin może dojść do 3,5 m. SURPRIME jest odmianą, która nadaje się również doskonale na siedliska stresowe, takie jak: gleby słabe i przesuszone.
Sudrix (CCA 2014)	Mieszaniec trójliniowy, średnio późny (FAO 260), na paszę i biogaz. Daje obfite plony biomasy o wysokich parametrach jakościowych, takich jak energetyczność i strawność. Rośliny są bardzo wysokie i bogato ulistnione, typu stay green. Cechują się dobrą odpornością na wyleganie. Polecany do uprawy także na glebach słabszych.
SURTERRA (CCA 2015)	Mieszaniec pojedynczy, średnio wczesny (FAO 250). Charakteryzuje się bardzo wysokim plonem ziarna. Rośliny o bardzo dobrej odporności na wyleganie i wysokiej zdrowotności. Znakomicie sprawdza się nie tylko na bardzo dobrych glebach, ale i słabszych. Dobrze znosi warunki stresowe.
Sucampo (CCA 2014)	Doświadczony mieszaniec pojedynczy, średnio wczesny (FAO 230). Wyróżnia się bardzo wysokim plonem suchego ziarna. Rośliny są zdrowe i odporne na wyleganie. Kolby są doskonale zaziarnione, a ziarno odznacza się wysoką omtalnością i dobrze oddaje wodę. Odmiana o szybkim rozwoju początkowym i dobrej tolerancji na wiosenne chłody oraz późniejsze nadmiary lub niedobory wody. Sprawdza się zarówno na glebach lekkich, jak i ciężkich

Źródło: Saaten-Union

IGP POLSKA

Odmiana	FAO ziarno	FAO kiszonka	Liczba rzędów	Liczba ziaren w rzędzie	Szczególne zalety
VITORES	200	-	12-14	28-32	Wczesne plony suchego ziarna
CODI-TANK	200	200	12-14	26-30	Pierwszy w silosie
OXANNA	220	230	14	28-32	Zawsze stabilne plonowanie
QUENTIN	240	240	14-16	32-38	Europejski lider plonu
FATALE	240	240	14-18	32-36	Wysokie rośliny, stabilne plony
CODI-MAIL	240	240	18-20	28-32	Potężna kolba, potężny plon
CODI-KART	240	250	12-14	34-36	Zwycięzca wyścigu o masę
CODIGIP	260	-	16	32-36	Ziarno nr 1 w Polsce
SKALDE	-	250	14	28-32	Gigantyczne plony kiszonki
CODI-VIEW	-	210	14-16	30-32	Wczesna i energetyczna kiszonka

Źródło: Dane hodowcy

— REKLAMA —

Ziarnoludki polecają Super mieszańce

SURTERRA
FAO 250

SURPRIME
FAO 260

KORYNT
FAO 230-240

SUDRIX
FAO 260

SUCAMPO
FAO 230

SUNSET
FAO 300

Saaten-Union Polska Sp. z o.o.

ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec

biuro@saaten-union.pl

67 26 80 730

67 26 80 735

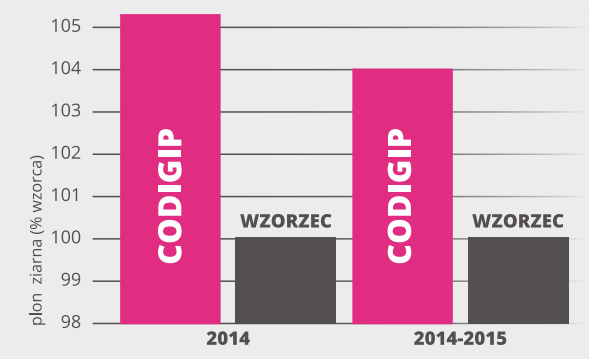
facebook.com/saatenunionpolska

NAJWYŻSZY PLON KUKURYDZY ZIARNOWEJ W POLSCE, COBORU 2014-2015
ODMIANA SPRAWDZONA W TRUDNYM KLIMACIE

Rejestracja
w Polsce
2016
COBORU

Źródło: badanie rejestrowe COBORU 2014-2015, grupa średniopóźna.

IGP Polska sp. z o.o. sp. k. • ul. Wyspiańskiego 43 • 60-751 Poznań
tel. +48 882 015 579 • e-mail: k.pilat@igp-polska.pl • www.igp-polska.pl

Jaką strategię uprawy przyjąć na nowy rok?

Rolnicy uprawiający kukurydzę naradzali się, co zrobić, by podnieść plonowanie w 2017 roku.

TEKST ■ Hubert Mościpan

Na przełomie roku plantatorzy zrzeszeni wokół GPH Robert Zawieja Pleszew i niemieckiego koncernu KWS spotykają się w Pleszewie, by analizować szczegółowe wyniki uprawy w minionym sezonie i określić strategię gospodarowania na rok następny.

Wyniki plonowania omówił

Mirosław Nowaczyk z KWS. - W roku 2015 była susza, był to świetny czas do szukania odmian tolerancyjnych na suszę. Tamten rok taki nie był. Co najwyższej wystąpiło zróżnicowanie plonowania w rejonach. Były miejsca po 7 ton, ale były i po 18 na mokro. Kwestia dostępu wody. Rejon Wrześni mieliśmy 7-8 ton, natomiast Rawicz czy Gostyń nawet blisko 18. Ale tam dwa razy dostali

150
rolników
uczestniczyło
w spotkaniu
w Pleszewie

— REKLAMA —

AGROTECHNIKA
Paweł Owczarek

PROFESJONALNA PIELĘGNACJA UŻYTKÓW ZIELONYCH

- maszyny Guttler
- podstawki łąk
- nasiona traw
- nasiona zbóż i kukurydzy
- wapno granulowane, syplkie

Tel. 608 159 646
www.agrotechnika-owczarek.pl

DOJAZD 100 KM OD KALISZA

POMPO-MIKSERY podruszowe

AGREGATY PRĄDOWOCZE WOM - ENERGY Włochy 16-85 KVA

REDROCK

KARCHER

MŁYNY DO KUKURYDZY na CCM

Gruber

nowe i używane myjki ciśnieniowe SERWIS, GWARANCJA, OSRZĘT

RATY !!!

KARCHEX

Tel. 606-211-056, 507-158-699
Dziadkowo 5B, 56-330 Cieszków

wodę w okresie, kiedy kukurydza jej potrzebowała. Rok był taki, że w rejonie powiatów: pleszewskiego, kaliskiego i ostrowskiego od końca sierpnia przez wrzesień ta kukurydza bardzo szybko zasychała z braku wody. A w Rawiczu kosili zieloną od góry do dołu - mówił Mirosław Nowaczyk.

W minionym roku krótkie okienko do zbiorów mieli zwłaszcza ci, którzy posiali na kiszonkę. Okres ten da się jednak zwiększyć nawet o kilkanaście dni przy odpowiednim doborze odmian. - Wybierajcie odmiany ze stay greenem, czyli wydłużyć sobie to okienko do zbioru. W tym roku było tak, że kukurydza na kiszonkę z reguły wyszła za sucha, bo nie było dostatecznej ilości maszyn, zbierali wszyscy w jednym tygodniu. A jak brakowało maszyn, to jeździli szybko, robili to niedokładnie, ziarno było niezgniecione, po prostu czas się liczył - stwierdził Nowaczyk. Ekspert radził rolnikom, by ci zwrócili wiosną szczególną uwagę na temperaturę gleby. - W 2016 roku ci, co posiali wcześniej, ich kukurydza się męczyła przez przygruntowe przymrozki. Są odmiany, że jeżeli temperatura

ziemi jest zbyt niska, to nawet jeśli ziarna skielkowały, to miały problemy z wyjściem na zewnątrz. Zawsze sprawdzajmy temperaturę gleby. Nie mierzmy jej, wbijając termometr w ziemię, tylko: szpadel, idziemy w pole, jeden sztych na bok i na głębokości siewu sprawdzamy temperaturę gleby. Nieraz się okazuje, że świeci słońce, ale ta temperatura gleby na głębokości 5-6 cm jest znacznie niższa. Pamiętajcie, że odmiana w typie dent potrzebuje ogrzanej ziemi, +10 stopni Celsjusza, flinty sobie lepiej radzą - instruuwał przedstawiciel KWS.

Szczegółowo przedstawione zostały wyniki doświadczeń łąkowych z czterech lokalizacji południowej Wielkopolski: Kościelca w powiecie kolskim, Godziątkowa w powiecie kaliskim, Żołędniczy niedaleko Rawicza oraz Baranówka koło Pleszewa. Na wykresach widoczne były różnice w plonowaniu poszczególnych odmian w zależności od klasy ziemi. Najlepsze wyniki uzyskano w Godziątkowie i Żołędniczy, za to najwięcej odmian - ponad 50 - testowano w Baranówku. - Ile dało Ricardinio z pola produkcyjnego w Żołędniczy? Prawie

16 ton przy wilgotności 27-28%. Ale tam była woda - raz spadło 100 litrów, drugi raz w ciągu kilku minut 70. To tę kukurydżę uratowało. A na innych polach w tym gospodarstwie zbieraliśmy za suchą - tłumaczył Mirosław Nowaczyk.

Rolnicy pytali o odmianę Agro Vitallo, która na polu pod Rawiczem osiągnęła plonowanie blisko 15 ton przy wilgotności nieco ponad 22%. - To jest odmiana późna, wymaga opóźnienia zbioru. Jest najlepsza, jeśli chcemy zebrać dużo masy z hektara, bo mamy mało pola w stosunku do ilości krów. Podobną charakterystykę ma Agro Yoko. Ale kiszonki tak dobrej jakościowo z tych odmian, jak w przypadku Walterinio, Ronaldinio czy Agro Polis nie ma - wyjaśniał przedstawiciel KWS.

Z kolei właściciel GPH Zawieja Robert Zawieja mówił o warunkach wegetacji kukurydzy i elementach agrotechniki, które miały wpływ na wysokość plonu. - Plonowanie odmian bardzo się zmienia w zależności od warunków i technologii. Jest bardzo dużo dobrych odmian. Jeżeli

ktos bardzo dobrze robi kukurydżę, różnice odmianowe zaczynają być stosunkowo nieduże, co widać na przykładzie naszych poletek. Te różnice bywają na korzyść niektórych odmian, ale problem doboru przestaje już być najważniejszym problemem. Odmiany wykorzystują możliwości plonowania w wazszych gospodarstwach: ilość wody, nawożenie, to wszystko, co im stworzyć. Problem zaczyna być innego rodzaju - jak sprawić, by warunki, które stwarzamy tym roślinom, były lepsze, żeby uzyskać kolejne pół tony z hektara? - stwierdził. - Podstawową kwestią jest czynnik wody. Bardzo suchy wrzesień w tamtym roku zdecydował, że odmiany późne niekoniecznie mogły wykorzystać swój potencjał. W takich sytuacjach szalenie istotna staje się agrotechnika - w zależności od stosowanych nawozów, preparatów dolistnych, kukurydza zmienia plonowanie - dodał gospodarz spotkania. W jego opinii skupienie się na samym tylko doborze odmian jest niewystarczające. Pierwszym krokiem powinno być ustalenie warunków gospodarowania. - Czy powinienem słuchać, mając

— REKLAMA —

SITA do kombajnów

SITA do wialni i czyszczalni

SITA i bijaki do śrutowników

SITA do suszarni, suszenia i sortowania zbóż nasion itp

WYTWÓRNIA SIT

SITONO

WWW.SITONO.PL

SITA I BLACHY PERFOROWANE

ROH ZAL. 1955

Wytwórnia Sit "Sitono"
Krzysztof Nowakowski

ul. Zawodzie 9, 62-330 Nekla
tel: +48 61 438 60 69
+48 61 438 65 73
e-mail: sitono@sitono.pl

Pełna oferta
www.sitono.pl

60 PONAD **LAT** NA RYNKU **LIDER W PRODUKCJI SIT DO MASZYN ROLNICZYCH**

Zapraszamy na targi FERMA w Łodzi, hala MOSiR **FERMA**

Wyniki plonowania poszczególnych odmian KWS:

Odmiana (FAO ziarno/kiszzonka)	Baranówek		Godziątków		Kościelec		Żołędzica		Charakterystyka odmiany
	Plon suchego ziarna o wilgotności 14% [t]	Wilgotność ziarna podczas zbioru [%]	P	W	P	W	P	W	
Koherens (270/280)	10,3	25,6	9,8	24,7	8,6	25,3	12,4	26,9	Na ziarno i kiszonkę. Na suche, słabe stanowiska. Jedna z najbardziej wilgotnych odmian, ale z wysokim potencjałem plonowania.
Ronaldino (260/260)	10,8	24,6	11,3	22,7	10,1	24,2	13,3	27,5	Na ziarno i kiszonkę. Od 9 lat wzorzec stabilnego plonu. Nieduże wymagania glebowe i wysoka tolerancja na suszę. Przez kilka lat była najczęściej uprawianą odmianą w Europie.
Severus (180/190)	10,7	23	10,7	22,8	9,8	23,6	-	-	Na ziarno. Bardzo wczesna odmiana. Na trudne stanowiska. Toleruje wczesne i opóźnione terminy siewu.
Keltikus (240/-)	10,6	22,7	12,8	22,3	9,1	22,9	-	-	Na ziarno. Klasyczny dent. Najwyżej plonująca odmiana, a obok Agro Yoko także najszybciej oddająca wodę z ziarna. Niski stay green. Mniej wrażliwa na warunki niż 2322. Nowość w ofercie KWS. Najwyższy plon w Godziątkowie
Figaro (240/250)	10,3	23,6	-	-	8,8	24,6	-	-	Na ziarno i kiszonkę. Świetny wigor początkowy i stay green. Odporna na grzyby.
KWS 2322 (230/-)	10,4	22,5	11,7	20,6	9,2	23,5	-	-	Na ziarno. Najwcześniejszy dent w Polsce. Na dobre gleby i stanowiska. Bardzo zdrowe liście i stabilne łodygi. Jedna z suchszych i bardziej optymalnych odmian.
Rivaldino (220/230)	10,1	22,5	11,2	23,8	9,3	23,5	11,3	31,8	Na ziarno i kiszonkę. Wysoki potencjał i tempo oddawania wody. Długi stay green. Na zimne gleby. Jedna z lepszych w ubiegłym roku.
Ricardinio (230/240)	10,2	21,8	11,7	21,9	9	22,5	12,6	25,9	Na ziarno i kiszonkę. Jedna z najbardziej optymalnych odmian. Bardzo dobra opłacalność. Plon na poziomie nawet 16 ton na mokro.
KWS 2323 (270/270)	10,1	21,5	10,9	21,3	8,4	21,4	13,1	30,5	Na ziarno. Klasyczny dent. Czołowa odmiana pod względem plonowania w 2016 roku - nawet 17 ton na dobrych glebach.
Kwinns (220/230)	9,9	22,1	11,7	23,8	9,1	23,6	13	30	Na ziarno i kiszonkę. Jedna z najtańszych odmian. Szybki wigor początkowy. Na każde stanowisko. Dobry stay green.
Ambrosini (220/220)	9,6	24,5	9,7	24,3	8,2	24,1	12,4	29,8	Na ziarno i kiszonkę. Bardzo dobry stay green. Na słabe gleby.
KWS 9361 (280/280)	9,4	22,6	12,2	23,3	8,7	22,1	14,5	27,9	Na ziarno. Klasyczny, późny dent. Wymaga lepszych stanowisk. Jedna z lepiej plonujących, ale i bardziej wilgotnych odmian. Wysoka odporność na fusarium i wyleganie.
Amoroso (240/250)	9,3	25,2	9,9	22	8	22,7	13,7	28,4	Na ziarno i kiszonkę. Najsuchsze ziarno w grupie średnio późnej. Wcześniej osiąga dojrzałość i najszybciej oddaje wodę. Na zimne gleby.
Silvinio (210/200)	8,3	23	11,6	22,7	8,5	23,5	12,4	28,6	Na ziarno. Bardzo dobra omlacalność i tolerancja na fusarium. Na zimne gleby.

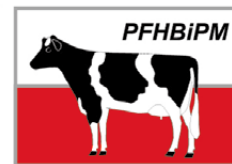
klasę IVb, o rekordach? Trzeba to sprowadzić na swój grunt i szukać odmiany pod swoje warunki. Jeśli mamy 10 ton na sucho, to myślimy o 10,5, 11, a nie 15. Starajmy się podbić o pół tony na hektarze - radził Robert Zawieja. Następny krok to dobranie odpowiednich mieszanek preparatów do dokarmiania dolistnego. Na spotkaniu rolnicy poznali wyniki stosowania kilkunastu różnych kombinacji i ich wpływ na faktyczny wzrost plonu i opłacalność. Za 1 zł wydany na niektóre środki, zysk wyniósł nawet 8 zł. Inne testowane w gospodarstwie w Baranówku nie wykazały za to żadnej poprawy. Oprócz nasion, GPH Zawieja ma w swojej ofercie sprzedaży także gamę środków do dokarmiania dolistnego.

Ponadto, przedstawiciel firmy Bayer - Piotr Wyrwas - omówił środki chemiczne do zwalczania chwastów, chorób i owadów w kukurydzy, rzepaku i innych zbożach. Szczególną uwagę zwrócił na preparaty nowej generacji, które są bardziej przyjazne dla środowiska i tańsze w stosowaniu. Z kolei specjalistka od żywienia zwierząt Romana Kwapisz zaprezentowała zasady robienia dobrej kisonki z kukurydzy: tak dla bydła z całych roślin, jak i dla trzody z samego ziarna. Przeprowadziła także w swoim laboratorium badania jakości kisonki. Znaczne różnice w wynikach doświadczeń były efektem różnic wynikających z terminu koszenia i jakości pracy maszyny.

Najnowsza genetyka polskich odmian kukurydzy sprawdzona w laboratorium PFHBiPM!

Odmiany sprawdzone w laboratorium Federacji!

To już kolejny rok z rzędu, kiedy najnowsza genetyka odmian kukurydzy Hodowli Roślin Smolice trafiła do wnikliwej analizy nowoczesnego laboratorium Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka. Celem było zbadanie potencjału polskich odmian kukurydzy rekomendowanych przede wszystkim do uprawy na kiszonkę, jak i odmian ogólnoużytkowych.

Wyniki analiz świadczą o wysokiej przydatności pokarmowej badanych odmian. Wartość żywieniowa kukurydzy zmienia się wraz z dojrzewaniem, dlatego też przy doborze odmian do badania uwzględniono kryterium wysokiego plonu suchej masy oraz kolb. Im wyższy udział ziarna i skrobi w kiszonce, tym lepsza jakość. Razem daje to wysoki plon wartościowej kisonki.

Poszczególne parametry w poniższej tabeli odnoszą się do kukurydzy przeznaczonej na kiszonkę dla krów mlecznych oraz bydła opasowego. Zapraszamy do zapoznania się z wynikami analiz kisonki. Mamy nadzieję, że pomoże ona w nietrywimym dobrze odmiany.

Ostatnie odmiany kukurydzy HR SMOLICE są uzyskiwane nowoczesną metodą podwojonych haploidów. Dodatkowo czas potrzebny na wyhodowanie nowej odmiany jest skracany o połowę dzięki szkółkom w Meksyku i Chile, czyli w tym samym miejscu, gdzie największe firmy hodowlane prowadzą również swoje szkółki. Wszystko to daje wymierne efekty w postaci dużej liczby nowych, dobrze plonujących odmian (w 2015 oraz 2016 roku Hodowla Roślin SMOLICE zarejestrowała najwięcej nowych odmian spośród wszystkich firm ubiegających się o rejestrację odmian kukurydzy w Polsce). W ostatnich latach spora liczba smoliczki odmian plasowała się w czołówce plonowania w poszczególnych parametrach w doświadczeniach rejestrowych oraz PDO. Słowem, to zupełnie nowe pod wieloma względami kreacje genetyczne niż te rejestrowane przed laty.

odmiana	FAO	strawność	skrobia	NDF	ADF	pH	włókno surowe	białko ogólne	popiół surowy	JPM	JPŻ	rok rej.	plonowanie COBORU
SM Jubilat	220-230	73%	384	283	182	3,9	151	82	36	0,37	0,34	2016	
Juhas	230-240	73%	357	319	198	3,9	174	75	35	0,33	0,31	2015	100% wzorca w plonie suchej masy w PDO 2015
SM Hetman	240	72%	407	266	191	4	163	67	25	0,31	0,28	2016	
SM Hubal	240	72%	375	305	189	3,9	184	71	29	0,34	0,32	2016	najwyższy plon ogólny suchej masy w doświadczeniach rejestrowych w 2014 r. (108,2% wzorca), a w 2014-2015 średnio 105% wzorca
SM Finezja	240	73%	353	323	206	4	181	69	30	0,33	0,31	2016	1. miejsce w plonie suchej masy w doświadczeniach rejestrowych (107% wzorca); 1. miejsce (105% wzorca) w plonie suchej masy ogółem w PDO 2016
Kanonier	240	72%	375	305	189	3,9	184	71	29	0,34	0,32	2015	NEL: 6,8 MJ/kg suchej masy (zawartość powyżej 6,5 oznacza paszę bardzo dobrej do doskonałej jakości)
Koneser	260	73%	371	386	229	3,8	188	95	41			2015	wysoka zawartość suchej masy w plonie ogółem!
Bogoria	250	73%	346	289	184	3,9	154	76	35	0,3	0,28	2015	100% wzorca w plonie suchej masy w PDO 2015
SM Ameca	260	73%	399	267	179	3,9	138	72	28	0,32	0,3	2016	2. miejsce w plonie suchej masy (średnio 105% wzorca) w latach 2014-2015; typowa odmiana kisonkowa gwarantująca uzyskanie dużo i dobrej jakości paszy
Kosmal	260	73%	349	291	184	4,1	147	71	32	0,34	0,31	2013	1. miejsce w plonie suchej masy ogółem w PDO 2013

Ziemniaki pod osłonami

Z roku na rok zwiększa się powierzchnia upraw bardzo wczesnych ziemniaków. Istotną rolę w ich produkcji odgrywają agrowłókniny.

Dzięki nim możemy bowiem liczyć na wcześniejszy zbiór, który umożliwi zbycie towaru w korzystniejszej cenie.

TEKST ■ Marianna Kula

Na jaką agrowłókninę warto postawić przy produkcji ziemniaków na wczesny zbiór? - Z doświadczenia wiemy, że powinna być taka o gramaturze 19 gramów na m². Z tego względu, że 23-gramowa w niektórych rejonach Polski może prowadzić do poparzeń na liściach, choć są rolnicy, którzy taką stosują i ona się u nich jak najbardziej sprawdza. Generalnie jednak, tak standardowo, to polecamy 19-gramową - mówi Jędrzej Marciniak z firmy Polprotex. Na ten temat wypowiada się również Piotr Mielczarek z firmy Geocover: - Najczęściej klienci decydują się na zakup agrowłókniny 23- i 30-gramowej. Osobiście uważam, że najlepszy wybór to agrowłóknina 30-gramowa, ponieważ jest to

rozwiązanie bardziej ekonomiczne. Materiał ten w odpowiednim stopniu przepuszcza wodę, światło oraz powietrze, a wyższa gramatura przyczynia się do jego dłuższej żywotności (około 3-4 sezonów).

O stosowaniu agrowłóknin opowiada także Czesław Drozdel, rolnik z miejscowości Zwierzchlas w powiecie wieluńskim (woj. łódzkie), który od ponad 20 lat zajmuje się uprawą bardzo wczesnych odmian ziemniaków. Plantator w osłonie na ziemniaki zaopatruje się w firmie Geocover. - Zaczynałem od agrowłókniny P-17 (17-gramowej), którą sprowadzałem z Niemiec, później przeszedłem do P-19, następnie do P-23. Kiedyś bowiem, gdy zaczynałem z uprawą ziemniaków na wczesny zbiór, agrowłóknina P-17 wyglądała jak dzisiejsza P-19, a nawet

P-23. Stosowałem też P-30. Niestety, nie jestem z niej zadowolony. Ona jest za ciężka. Przy większych odpadach deszczu ta agrowłóknina mocno się nawilża i zaczyna przyciskać ziemniaka. Aktualnie rzadziej stosowałem agrowłókniny P-19 albo P-23 - mówi plantator. Dlaczego? - Tu chodzi o wiatr i o deszcz. Przy odpadach i podmuchach zasklepią się pory, które są w włókninie. W efekcie staje się ona cięższa i uderza w roślinę. Im grubsza agrowłóknina, tym to uderzenie jest mocniejsze i - co za tym idzie - roślina jest mocniej poobijana. Jeśli natomiast chodzi o wpływ grubości agrowłókniny na ochronę przed przymrozkami, to w tym względzie nie zauważam większej różnicy. Na pewno grubsza włóknina nie da przyspieszenia wzrostu - uważa Czesław Drozdel. Zaznacza przy tym, że

nie ma gotowej recepty na sukces w uprawie ziemniaków na wczesny zbiór. U jednego rolnika może bowiem sprawdzać się taka metoda okrywania roślin, u drugiego inna. - Do ziemniaków trzeba mieć rękę i wyczucie - podkreśla plantator.

Fachowcy odradzają ją stosowanie folii perforowanej do okrywania ziemniaków i innych roślin. Dlaczego? - Polecamy agrowłókniny, ponieważ oddychają one całą swoją powierzchnią. Dzięki temu - w przeciwieństwie do folii perforowanej - tworzą roślinom dużo lepsze warunki do rozwoju. Nie powodują ich gnicia z tego względu, że odprowadzają wodę - wyjaśnia specjalista z firmy Polprotex. Piotr Mielczarek także jest przeciwnikiem folii perforowanej: - Mikropory znajdujące się w strukturze agrow-

Za 19-gramową agrowłókninę trzeba zapłacić średnio od 42 gr/m² (brutto)

Ziemniaki pod agrowłókniną

na przemarznąć.

Jędrzej Marciniak zaznacza, że przy zakładaniu osłon należy pamiętać o ich luźnym rozłożeniu. - Jak zbyt mocno naprężymy agrowłókninę i rośliny zaczęły wyrastać, to może dojść do jej przzerwania. Poza tym może to spowodować tłumienie roślin, przez co nie wyrosną one tak, jak wyrosnąć powinny. Agrowłóknina, ogólnie rzecz ujmując, powinna być tak rozłożona, żeby wzrastała wraz z roślinami - tłumaczy fachowiec z firmy Polprotex. A co na ten temat uważa Czesław Drozdel? - Przy zakładaniu agrowłókniny trzeba przede wszystkim uważać na wiatry. Najbardziej uciążliwe są wiry, których kiedyś nie było, dziś dają się we znaki, mogą one zrzucić i przerwać osłonę - mówi plantator.

Jędrzej Marciniak zwraca uwagę na mocowanie osłon do podłoża. - Każda włóknina - powyżej 3,20 m - posiada wzmacniane brzozy (jest zgrzana dodatkową warstwą agrowłókniny po 30 cm z każdej ze stron) i właśnie tam, żeby nam jej nie zwiato, jest dobrze przysypać ją ziemią albo obłożyć workami polipropyleno-

łókniny pozwalają na częściowe przepuszczanie światła, wody oraz powietrza, co umożliwia zajście procesów wegetacyjnych roślin. Folia nie posiada takich właściwości. Dodatkową zaletą agrowłókniny jest to, że zapewnia ochronę roślin przy występowaniu mrozów i niskich temperatur. Dzięki temu, nawet w przypadku nieoczekiwanej zmiany pogody i częstego wahania temperatur, rośliny nie są narażone

REKLAMA

Centarala nasienna Środa Wlkp.

ul. Szarych Szeregów 2

tel. 61-285-59-30, 61-285-23-91, tel./fax 61-285-59-81

Oferuje:

- **ZIEMIANKI SADZENIAKI** - z najlepszych hodowli krajowych i zagranicznych, duży wybór odmian.
- **ZBOŻA JARE** - jęczmień, pszenice, pszenżyta, owies, duży wybór odmian.
- **NASIONA KUKURYDZY** - odmiany polskie i zagraniczne
- **NASIONA TRAW** - i ich mieszanki, łąkowe i trawnikowe
- **NASIONA** - koniczyn i lucerny
- **NASIONA ROŚLIN STRĄCZKOWYCH** - łubin, groch, peluska, wyka
- **NASIONA POPLONOWE** - gorczyca, facelia, słonecznik, seradela i inne.
- **NASIONA BURAKÓW PASTEWNYCH** i inne nasiona rolnicze i ogrodnicze.

Zapraszamy

Kochamy ziemniaki ! Sadzeniaki najlepszych odmian.

Laperla, Lilly, Satina, Belmonda, Red Lady, Toscana, Verdi

Ziemniaki jadalne - odmiany na cały sezon

LAPERLA - odmiana bardzo wczesna. Bulwy duże o jasnym miąższu, płytkich oczkach i regularnym kształcie. Bardzo szybko tworzy wysoki, wyjątkowej jakości plon handlowy. Odnacza się wybitnym smakiem. Nie ciemnieje po ugotowaniu. Bardzo dobrze znosi okresowe niedobory wody. Ma niewielkie wymagania glebowe.

LILLY - odmiana wczesna. Bulwy o okrągło-owalnych płytkich oczkach, gładkiej żółtej skórce i intensywnie żółtym miąższu. Bardzo wysoki plon handlowy. Lilly wyróżnia się wspaniałym smakiem, typ kulinarny B. Nie ciemnieje po ugotowaniu. Doskonale się przechowuje. Odmiana wysoko odporna na parcha.

SATINA - odmiana średnio wczesna. Bulwy owalne, duże o regularnym kształcie, skórka i miąższ żółte. Odmiana nadająca się do uprawy praktycznie w każdych warunkach, wybitnie odporna na suszę i parcha ziemniaka. Doskonale się przechowuje utrzymując wysokie walory smakowe aż do czerwca. Nie ciemnieje po ugotowaniu. Spośród wszystkich odmian jadalnych najbardziej odporna na metrybuzynę.

Prowadzimy sprzedaż przez sieć dystrybutorów oraz przesyłki kurierskie.

www.solanapolska.pl

f /solanapolskaspoo

Solana Polska Sp. z o. o.
Zduny 25 k/Łowicza
99-440 Zduny

tel. 46 839 11 93
solana@solanapolska.pl
www.solanapolska.pl

kom. +48 606-776-651
kom. +48 602-620-458
kom. +48 606-407-918
kom. +48 604-249-976

REKLAMA

AGROWŁÓKNINA OKRYWOWA

- wzmocnione łączenia, szyte podwójnym ścięciem
- gwarancja doskonałej jakości
- niestandardowe wymiary

Mądry Polak po szkodzię zabezpiecza i przyspiesza!

Gramatury: 20 g/m²; 23 g/m²; 30g/m². Rozmiary: od 1,60 m do 15,80 m
Realizujemy również zamówienia na niestandardowe wymiary. Skontaktuj się z nami, aby ustalić szczegóły.

Ceny producenta!

Tel. (42) 640-02-37 | Kom. 600-554-883
www.sklep.geocover.pl

GEOCOVER®
PROFESJONALNE ROZWIĄZANIA DLA ROLNICTWA

wymi czy też kamieniami - radzi nasz rozmówca z firmy Polprotex. - Nie polecam natomiast kółków - takich, jak przy czarnej agrowłókninie, bo przy silniejszym wietrze taki kółek może osłonić po prostu uszkodzić - dodaje. Na plantacji pana Czesława egzamin zdaje jedna z najprostszych form mocowania - przysypywanie brzegów agrowłókniny ziemią.

Jak zdjąć agrowłókninę? - Warto, żeby nie była ona poplątana/pozawiajna. Dobrze jest ją złożyć takim samym sposobem, jak była rozkładana. Wszystko po to, żebyśmy mogli tę osłonę wykorzystać jeszcze na drugi rok. Ważne jest również to, żeby agrowłókninę trzymać pod jakimś zadaszaniem, żeby nie działało na nią słońce - uważa Jędrzej Marciniak. Podkreśla, że odpowiednio przechowywanie agrowłókniny o gramaturze 19 gramów na m² może służyć minimum dwa sezony. O trwałości agrowłókniny mówi także Czesław Drozdel. - To zależy od tego, kiedy wchodzi na pole. Jeśli wyjdziemy w końcówce mar-

ca albo na początku kwietnia, to ona na polu leży krótko. Przez to może też wytrzymać dłużej. Jeśli natomiast wychodzimy w pole na początku marca i agrowłóknina leży do maja, to posłuży mniej tych sezonów. U mnie jedna agrowłóknina służy średnio trzy lata, choć pierwsza, którą miałem, spisywała się przez 10 sezonów - opowiada plantator. Wspomina także o przechowywaniu osłon. - Po skończonym sezonie chowam je na strych pomieszczenia gospodarczego. Ważne jest bowiem to, aby nie było słońca, bo ono uszkadza włókninę - zaznacza Czesław Drozdel.

Jędrzej Marciniak zwraca uwagę na to, że cena agrowłókniny jest uzależniona od gramatury i szerokości. - Ceny tej standardowej - 19-gramowej - do przykrycia jednego hektara zaczynają się od 42 groszy brutto za m² - informuje specjalista z firmy Polprotex. - Koszt okrycia jednego hektara agrowłókniną P-23 wynosi 6.600 zł, a P-30 - 6.800 zł - mówi fachowiec firmy Geocover.

wiescirolnicze.pl

Na www.wiescirolnicze.pl przeczytasz także:

Sadzą ziemniaki na bardzo wczesny zbiór

— REKLAMA —

POLSKI PRODUCENT PROFESJONALNYCH AGROWŁÓKNIN DLA ROLNICTWA I OGRODNICTWA

tel. 889 500 472
j.marciniak@polprotex.pl

POLPROTEX
www.polprotex.pl

NORIKA

Polcamy ziemniaki sadzeniaki najlepszych odmian jadalnych

BARDZO WCZESNE: Solist, SF Vario, Paroli
ŚREDNIO WCZESNE: Alegria, Birgit, Soraya
WCZESNE: Borowina, Salome, Mia, Allora, Brite, Gala, Tacoma, Wega
ŚREDNIO PÓŹNE: Merlot, Cascada

www.norika.pl

ROLMEX

super promocja na nawozy

NAWÓZ WAPNIOWY WĘGLANOWY
GRANULOWANY 2-6 mm
CaCO₃ - 90%
315 zł /tona, opak. 500 kg

WAPNO GRANULOWANE KREDA GRANUKAL
CaCO₃ - 80%, MgCO₃ - 5%
reaktywność 80-90%
389 zł /tona, opak. 500 kg
w/w ceny netto
dostawa 24 tony (Wielkopolska)
na życzenie również inne województwa

SZEROKI WYBÓR NAWOZÓW AZOTOWYCH I WIELOSKŁADNIKOWYCH

Cielcza, ul. Sienkiewicza 53a, 63-200 Jarocin
☎ (62) 749 37 23, 502 140 824, 512 020 960
e-mail: rolmex@rolmex.pl

OFERUJEMY:

- WĘGIEL KOSTKA
- ORZECH GRUBY
- ORZECH ŚREDNI
- GROSZEK
- MIAŁ 23 • MIAŁ 24 • MIAŁ 25
- WĘGIEL BRUNATNY
- KOKS

POLSKI WĘGIEL

BOGATY WYBÓR NAWOZÓW

w ofercie m. in.:

- Saletra amonowa i wapniowa • Saletrzak • Mocznik • Nawóz ptynny RSM 32% N • Siarczan amonu, magnezu, potasu • Sól potasowa • Korn-Kali
- Superfosfat 20%, 40% • Polifoska 4, 5, 6, 8 • Polidap • Lubofos 12, 5-10-25, PK 10-30 • Lubofoska 4, 3, 5-10-20, pod zboża • Kizeryt • Nawozy wapniowo-magnezowe (węglanowe i wapniowe)

SUPER CENY

ZAPRASZAMY DO NASZYCH SKŁADÓW:

Poznań	ul. Gdynińska 39, tel. (61) 878-00-95
Chocicza	ul. Składowa 14, tel. (61) 287-35-00
Gadki	ul. Dworcowa 2, tel. (61) 819-87-66
Pila	Motyłowo, ul. Poznańska, tel. (67) 215-02-52
Solec	ul. Zacisze 3, tel. (61) 286-26-65
Śrem	ul. Rolna 1a, tel. (61) 283-70-11
Jarocin	ul. Zagrodowa 14, tel. (62) 747-86-87
Września	ul. Sikorskiego 40, tel. (61) 640-10-70
Konin	ul. Poznańska (trasa 92), tel. (63) 224-10-08
Środa Wilk.	ul. Brodowska 27, tel. (61) 283-60-32
Kalisz	ul. Józefa Piłsudskiego 17, tel. (62) 590-26-66

Czynne pn. - pt.: 7.00 - 17.00, sobota: 7.00 - 13.00

PROFESJONALNY TRANSPORT SAMOWYŁADOWCZY

Wieści hodowlane

DRÓB pod specjalnym nadzorem

Producenci drobiu nie odnotowują spadku sprzedaży w Polsce. Problem stanowi wprowadzenie zakazu eksportu na rynek wschodni.

TEKST ■ Dorota Jańczak

Niemalże codziennie Główny Lekarz Weterynarii informuje o kolejnych wykryciach wirusa ptasiej grypy czy afrykańskiego pomoru świń. O ile fala rozprzestrzeniania się ASF wśród świń jakby zahamowała, o tyle w przypadku ptasiej grypy z tygodnia na tydzień zwiększa się zasięg występowania tej choroby. W ciągu 3 miesięcy objęła większość województw w kraju.

Ptasia grypa w 8 województwach

Pierwszy przypadek ptasiej grypy wykryto 7 listopada u dzikich kaczek i mewy w woj. zachodniopomorskim. Kolejne ogniska znajdowano u drobiu w woj. lubuskim, podkarpackim, małopolskim, świętokrzyskim, wielkopolskim, mazowieckim i warmiń-

sko-mazurskim. Istnieje duże zagrożenie, że wkrótce ptasia grypa zaatakuje drób także w woj. dolnośląskim oraz opolskim, gdzie choroba występuje w stadach ptactwa dzikiego. Do końca stycznia Główny Lekarz Weterynarii powiadomił o 31 przypadkach u dzikich ptaków i 35 ogniskach H5N8 w stadach hodowlanych o różnej wielkości: od małych przydomowych zagrod po duże produkcje (na Warmii i Mazurach wirus przeostał się do fermy liczącej ponad 2.400 brojlerów, podobną ilość gęsi posiadało zakazane gospodarstwo w Nowym Tomysłu).

Zabito ponad milion sztuk drobiu

W związku z chorobą do tej pory zutylizowano ponad milion sztuk drobiu z przeszło 60 gospodarstw. Liczba ta będzie rosła. - W chwili obecnej trwają działania służb weterynaryjnych

w obszarach ustanowionych wokół ognisk, dlatego też pełne dane będą dostępne dopiero po zakończeniu wszystkich działań - podała lek. wet. Karolina Florek, naczelnik Wydziału ds. Chorób Zwierząt Innych niż Kopytne, Biuro Zdrowia i Ochrony Zwierząt w Głównym Inspektoracie Weterynarii. O tym, jakiego rzędu koszty poniosło państwo (ptasia grypa to choroba zwalczana z urzędu) i ile stracili sami hodowcy drobiu, nikt na razie nie mówi. Choć wiadomo, że straty są spore i wszystko wskazuje na to, że będą rosły.

Odszkodowanie i zapomoga z budżetu państwa

Za każdą ubitą sztukę, w wyniku pojawienia się wirusa H5N8, właściciel powinien otrzymać odszkodowanie ze środków budżetu państwa. - Odszkodowanie przysługuje w wysokości wartości rynkowej

zwierzęcia. Wartość rynkową zwierzęcia określa się na podstawie średniej z 3 kwot oszacowania przyjętych przez powiatowego lekarza weterynarii oraz 2 rzeczoznawców wyznaczonych przez tego lekarza z prowadzonej przez niego listy rzeczoznawców - tłumaczy lek. wet. Karolina Florek. O zwrot środków hodowca może wystąpić także za zniszczenie z nakazu lekarza weterynarii jaj wylęgowych, paszy czy sprzętu, które nie mogą być poddane odkażaniu. Poza tym właścicielowi zwierząt przysługuje także zapomoga za zwierzę, które padło w wyniku zakażenia, zanim o chorobie zgłoszono lekarzowi weterynarii. - Wysokość zapomogi stanowi 2/3 wartości rynkowej zwierzęcia - dodaje lek. wet. Karolina Florek. Środki wypłacane z urzędu nie zrekompensują hodowcy wszystkich strat. - Wyeliminowanie wirusa H5N8 to złożony proces pochłaniający wiele czasu i funduszy. Zakup

TECHNIK

**SKUP BYDŁA
SPRZEDAŻ CIELĄT**

SZYBKI ODBIÓR BYDŁA
MOŻLIWOŚĆ KREDYTOWANIA ZAKUPU

Zadzwoń!
508 223 035 lub 601 450 997

CIELETA TYLKO
Z POLSKICH HODOWLI

Ubojnia Gola

SKUP BYDŁA RZEŹNEGO

**OFERUJEMY TAKŻE
UBÓJ Z KONIECZNOŚCI
NA TERENIE GOSPODARSTWA** od 01.01.2017 r.
nowe numery:

tel. kom. 517 955 207 oraz 517 955 204
tel. do biura: 65 572 50 07

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY!

REKOMPENSATY Z ARIMR

Hodowcy drobiu, którzy znaleźli się na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym, a którym nie nakazano utylizacji drobiu, mogą wystąpić do ARIMR o rekompensatę do każdej sztuki drobiu przed otrzymaniem przez powiatowego lekarza weterynarii zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia choroby. Pomoc przysługuje w wysokości 25 zł - w przypadku indyka lub strusia, 15 zł - w przypadku kaczki lub gęsi, 5 zł - w przypadku kury, perlicy lub przepiórki, 4 zł - w przypadku pozostałych gatunków drobiu. Wnioski można składać do końca lutego w biurach powiatowych ARIMR.

środków, proces odkażania, po którym musi minąć odpowiedni czas zanim znów rozpocznie się chów. Taki przestój ma wpływ nie tylko na bezpośrednio powiązane z nim przedsiębiorstwa, ale na całą branżę - tłumaczy Łukasz Dominiak, dyrektor generalny Krajowej Rady Drobiarstwa - Izba Gospodarcza.

Hodowcy drobiu pod lupą

To nie jedyne koszty. Na hodowców w całym kraju spadły dodatkowe obostrzenia, które wiążą się z przestrzeganiem zastrzeżonych zasad bioasekuracji. Konieczność wyłożenia przed obiektem inwentarskim mat

dezynfekcyjnych, wyposażenia się w ochronną odzież, odkażania sprzętu i narzędzi oraz zakaz wypuszczania drobiu na wybieg dotyczy wszystkich - od tych posiadających kilka kurek po wielotysięczne fermy. Ci, którzy nie zastosują się do wytycznych, w razie pojawienia się w stadzie ptasiej grypy, nie otrzymają odszkodowania. Poza tym mogą na nich spaść kary finansowe do nawet 8 tys. zł. Nieprawidłowości mają wykażać kontrole wykonane przez urzędowych lekarzy weterynarii. Dariusz Mamiński z ministerstwa rolnictwa przekonuje, że tak rygorystyczne podejście do sprawy jest konieczne. Dodaje, że wysoce zjadliwa grypa

jest chorobą zakaźną ptaków o wysokiej śmiertelności, która w bardzo krótkim czasie może osiągnąć rozmiary epizootcji (epidemii u zwierząt). - Kluczowe jest wzmocnienie zasad bioasekuracji na fermach, gdyż dużym zagrożeniem jest możliwość przeniesienia choroby nie tylko przez dzikie ptaki, ale również za pośrednictwem zanieczyszczonego wirusem sprzętu, odzieży lub paszy. W związku z zagrożeniem, jakie niesie wysoce zjadliwa grypa ptaków dla gospodarki kraju, należy stosować środki mające na celu zminimalizowanie ryzyka jej rozprzestrzenienia się - tłumaczy.

Problem z eksportem

Kolejny problem dla sektora drobiarstwa stanowi wprowadzenie zakazu eksportu na rynek wschodni. - Straty pośrednie wynikają z ograniczeń w przemieszczaniu drobiu, jaj czy mięsa w strefach zamkniętych, ale następują również przez zamknięcie przed polskim drobiem granic państw takich jak RPA, Chiny, Wietnam czy Tajwan, co zdecydowanie działa na naszą niekorzyść - tłumaczy Łukasz Dominiak z Krajowej Rady Drobiarstwa. Dodaje, że coraz trudniejsza sytuacja może przyczynić się do spadku cen. W związku z ograniczeniami eksportu będzie zwiększać się podaż na rynku krajowym oraz w Unii Europejskiej. - Sytuacja może negatywnie wpłynąć na rentowność produkcji, ponieważ ciężar spowodowany zamknięciem rynków zagranicznych spadnie na wiodące podmioty - liderów produkcji i eksportu. Konsekwencje wystąpienia grypy ptaków odczują też mniejsze zakłady i hodowcy. Producenci prędzej czy później zaczną z coraz większą zaciętością rywalizować między sobą o rodzimy rynek - komentuje Łukasz Dominiak. Hodowcy nie uważają spadków w sprzedaży drobiu w samej Polsce. - Media odgrywają tu dużą rolę, gdyż szeroko informują o tym, że wirus H5N8, który pojawił się w Polsce, dotyczy tylko i wyłącznie ptaków i jest niegroźny dla człowieka. Możemy przez to założyć, że finalni odbiorcy są świadomi i nie boją się spożywania mięsa drobiowego, dlatego nie ograniczają jego konsumpcji - twierdzi dyrektor Dominiak.

Polscy rolnicy oglądali duńską chlewnię

Fot. D. Janczak

Zdjęcia i video na wiescirolnicze.pl

WARCHLAKI Z DANII - CO WARTO WIEDZIEĆ?

Wyjaśnia Michał Musiał z firmy Duńczyk

Na co powinien zwrócić uwagę producent kupujący warchlaki z innego kraju?

Przed wszystkim powinien zweryfikować, czy dotarły do niego warchlaki o statusie zdrowotnym, który wybrał. Może to sprawdzić w duńskim SUSie (www.spsus.dk). Powinien także sprawdzić, czy zgadzają się dokumenty hodowlane podbijane przy rozładunku przez lekarza weterynarii odpowiadającego warchlaki. Ważne jest także zweryfikowanie zgodności kolczyka na uchu, bo bywa z tym różnie. Staram się unikać osobiście takich sytuacji, dlatego jestem na każdym nocnym rozładunku w Polsce. Wówczas pomagam od razu hodowcy wyszukać sztuki, które nie spełniają norm i należy je odliczyć.

Jakie warchlaki nie spełniają norm?

Są to zwierzęta z przepukliną, chude i wyglądające stabo, z wypadniętym odbytem, mocno kaszlące itp. Warto też sprawdzić wagę załadunkową i rozładunkową. Jeżeli hodowca ma taką możliwość, niech to robi. Przyjęto się, że warchlaki mogą stracić do 2 kg podczas transportu. Mogę powiedzieć, że przez ostatnie 100.000 warchlaków rozładowanych, średnia utrata wyniosła 1,4 kg. Nie zdarzyło się, aby warchlaki straciły 2 kg i powyżej. Jeśli hodowca zauważy takie nieprawidłowości, może partię reklamować u importera.

Polscy producenci trzody chlewnej podpatrywali na wyjeździe szkoleniowym, jak produkowane są duńskie prosięta i warchlaki.

Rolnicy, głównie z Wielkopolski, spędzili kilka dni w Danii, by dowiedzieć się, jak jeden z największych eksporterów warchlaków w Europie produkuje trzodę chlewną. Wśród uczestników wyjazdu byli zarówno hodowcy trzody kupujący importowane prosięta, jak i ci prowadzący produkcję w cyklu zamkniętym. Najważniejszym punktem szkolenia była z pewnością wizytacja fermy na 1.250 loch znajdujących się w Koldby w północnej części kraju. Po chlewni gości oprowadzała zarządzająca nią od kilkunastu lat Kathrine Nedergaard.

Dużo cennych informacji na temat nowoczesnego budowania i wyposażania obiektów inwentarskich hodowcy zdobyli, będąc w biurze projektowym firmy z czterdzie-

stoletnim doświadczeniem Gråkjæra z Holstebro w środkowej części Danii. Rolnicy chętnie zadawali pytania dotyczące rozwiązań w zakresie izolacji budynków, stosowanych materiałów na podłogę, filtrów powietrza czy niwelowania odorów wydzielanego przez zwierzęta.

O zdrowotności trzody chlewnej mówiono podczas spotkania z duńskim lekarzem weterynarii. Specjalista wyjaśnił, na jakie choroby głównie zapadają świnie w Danii, jak je rozpoznawać i leczyć (mykoplasma, APP, PRS, nosoryjówka, salmonella, biegunka prosiąt oraz wszelkiego rodzaju choroby skóry). Polskich hodowców interesował przede wszystkim temat statusu zdrowotnego trzody SPF. Lekarz weterynarii wyjaśnił, iż w tym systemie gwarantującym zdrowotność świń, obecnie jest 80% macior w Danii. Stada, które objęte są systemem SPF, są kontrolowane 4 razy w roku. Obowiązkowo raz w roku wykonywane są także badania

krwi na obecność chorób.

To, jak wygląda wysyłka warchlaków do Polski czy Niemiec, można było zobaczyć na jednej z kilkunastu w Danii baz eksportowych żywego inwentarza. Obiekt, na którym mieli okazję być polscy hodowcy, należy do największych w kraju. Służy do rozładunku i załadunku nie tylko trzody, ale i bydła czy koni. Dziennie z tej bazy eksportowej wyjeżdża minimum 20 ciężarówek z żywym inwentarzem. O tym, jak funkcjonuje duńska baza eksportowa zwierząt, gdzie przeładowywane są warchlaki, które potem trafiają do Polski, opowiadał na miejscu Michał Musiał, właściciel firmy Duńczyk, zajmującej się importem warchlaków, który był jednym z organizatorów wyjazdu. W przedsięwzięciu współuczestniczyli także przedsiębiorstwo paszowe Neorol oraz duński podmiot pośredniczący w sprzedaży trzody Grisehandler.

(doti)

— REKLAMA —

PLANUJEMY BUDUJEMY WYPOSAŻAMY SERWISUJEMY
i dbamy o Twoją fermę drobiu

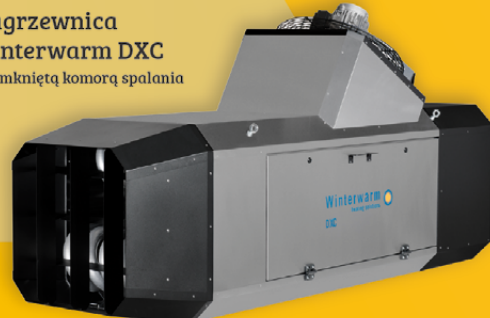
Naszą misją od wielu lat jest Wspieranie najbardziej wymagających przedsiębiorców

NAJNOWOCZĘŚNIEJSZE NA RYNKU:

Sterownik mikroklimatek DOL539

Nagrzewnica Winterwarm DXC z zamkniętą komorą spalania

NASZE USŁUGI

- ✓ Systemy wentylacji
- ✓ Systemy żywienia i pojenia
- ✓ Padcooling
- ✓ Systemy sterowania
- ✓ Systemy ogrzewania

PLANOWANIE
Po zapoznaniu się z Twoją wizją przygotujemy biznesplan od A do Z

WDRÓŻENIE
Zaopatrzymy Cię w systemy najnowszej generacji

WSPARCIE TECHNICZNE
Nie rozstajemy się z Tobą i możesz na nas liczyć w każdej chwili

TWOJA FERMA, Trzcianka 36, 64-316 Kuślin,
SPRZEDAŻ: tel. 604 941 974 • WSPARCIE TECHNICZNE: tel. 692 901 592
Zapraszamy do naszego sklepu internetowego
www.twojaferma.pl, mail: sklep@twojaferma.pl

JESTEŚMY AUTORYZOWANYM
DYSTRYBUTOREM FIRM:

Climate for Growth

więcej niż technologia

Średnia ferma w Danii utrzymuje 700 loch

Z JASPEREM MADSEMEM,
producentem trzody i właścicielem
firmy Grisehandler w Danii rozmawia
Dorota Jańczak

Fot. D. Jańczak

Duńskie warchlaki docierają do Polski m.in. dzięki pana firmie. Jest pan nie tylko handlowcem, ale i producentem żywca wieprzowego.

Tak. W tradycyjnym chowie utrzymuję 650 loch w cyklu zamkniętym. Poza tym posiadam 350 loch w produkcji ekologicznej. Dodatkowo prowadzę tuczą 15 tys. sztuk warchlaka. Przede wszystkim jednak zajmuję się pośrednictwem w sprzedaży warchlaków. Fermy są stworzone tylko po to, by mieć wiedzę i doświadczenie w hodowli. Choć muszę przyznać, że w chwili gdy zacząłem handel żywym inwentarzem w wieku 20 lat, nie były to świny, a krowy. Na sprzedaż trzody chlewnej przerzuciłem się w 1995 r.

W jaki sposób zachęca pan producentów prosić do długoletniej współpracy?

Oczywiście najbardziej przekonująca jest atrakcyjna stawka. Przy ustalaniu cen za żywca kierujemy się wartościami giełdowymi, które ogłaszane są co czwartek. Do tej kwoty dodatkowo proponuję od 35 do 60 koron

duńskich za kilogram.

Jakie działania pan podejmuje w sytuacjach, gdy nagle pojawia się problem ze zbyt dużą zakupioną partią warchlaków?

Zależy mi na długofalowej współpracy z hodowcami. Dlatego, jeśli kupię od nich warchlaka, a mój klient ich z jakichś nagłych powodów nie odkupi, mimo wszystko odbieram je od pierwotnego producenta i przerzucam do jednej z czterech wynajętych ferm. Tam warchlaki przebywają tymczasowo, do czasu aż sprawa się nie wyjaśni bądź nie są przerzucone w inne miejsce.

Jak ocenia pan współpracę z polskimi odbiorcami warchlaka?

Zacząłem współpracę z Polską, gdy ten kraj wszedł do UE. Nie obrażając nikogo, wydaje mi się, że w tamtym okresie była łatwiejsza współpraca z Polakami. Teraz zauważam, że tamtejsi klienci doszukują się często dziury w całym. Wyszukują nawet najmniejsze wady, by złożyć reklamację. Wcześniej nie zwracali

uwagi na drobności. Chciałbym, aby współpraca między Danią a Polską nie tylko polegała na sprzedaży, ale także na tym, by rolnicy współpracowali ze sobą. Tak samo mogłoby być w przypadku weterynarzy z Polski i Da-

”
Dość popularna jest w tej chwili w Danii forma wsparcia dla właścicieli loch. Można otrzymać dofinansowanie do wyposażenia chlewni w nowe, bardziej przestronne kojce dla macior.
”

nii odnośnie wymiany poglądów, wiedzy czy doświadczenia. Gdy rolnik kupuje jakieś świnię od nas i nie jest z nich zadowolony, od razu mówi, że nie chce z nami handlować, nie chce mieć

z nami nic do czynienia, zamiast spróbować rozwiązać problem.

Z jakimi innymi krajami, prócz Polski, pan współpracuje?

Z Niemcami, Francją i w mniejszym zakresie z Holandią. Obecnie specjalizuję się w chwilowej sprzedaży małych warchlaków, które ważą od 11 do 17 kg. Kupują je Francuzi, u których mięso z warchlaków uchodzi za przysmak.

Wspomniał pan o tym, że za inwestował w produkcję ekologiczną.

W Danii jest coraz większe zainteresowanie produktami ekologicznymi. Ich ceny znacznie przewyższają stawki za świnię produkowaną w konwencjonalny sposób. Przykładowo cena za kilogram tucznika w wadze poubojowej wynosi 11 koron duńskich na kilogramie, a wyprodukowanego ekologicznie - 29 koron duńskich.

Skoro jest to tak opłacalne, dlaczego pan nie idzie jeszcze bardziej w kierunku ekologii?

W 2013 roku wielu producen-

— REKLAMA —

OŚRODEK HODOWLI ZARODOWEJ
"GARZYN" ANR
Sp. z o.o.
Garzyn, ul. Leszczyńska 34
64-120 Krzemieniewo, woj. wielkopolskie
tel./fax 65 536 60 44
tel. 65 536 60 70 - sekretariat, tel. 65 536 60 53 - dział sprzedaży
tel. kom. +48 603 395 047 - główny hodowca
e-mail: zootechnika@garzyn.pl, e-mail: sekretariat@garzyn.pl

Do każdego zwierzęcia lub grupy zwierząt:

- oświadczenie o stanie zdrowia oparte na wynikach laboratoryjnych
- własny transport zwierząt wyspecjalizowanym pojazdem
- opracowany program aklimatyzacji - wprowadzenia do stada

Stado Zarodowe Trzody Chlewnej STATUS ZDROWOTNY SPF.

Oferujemy wolne od specyficznych patogenów czystorasowe loszki i knurki PBZ i WBP oraz loszki krzyżówkowe PBZ x WBP (na zamówienie oferujemy też loszki prośne). Oferujemy także knurki duroc i knurki krzyżówkowe duroc x pietrain.

ZDROWE ŚWINIE - TWÓJ SUKCES
Specific Pathogen Free

Poziom bezpieczeństwa panujący na fermie odpowiada oznaczeniu SPF tj. specific pathogen free czyli wolne od specyficznych patogenów dla trzody chlewnej.

Dzięki najwyższemu statusowi zdrowotnemu SPF producent /hodowca, który korzysta z naszego materiału osiąga wymierne korzyść w postaci:

- zmniejszenia kosztów obsługi weterynaryjnej
- poprawy wydajności loch, tj. plenności, okresu międzymiotu i masy urodzonych prosiąt
- optymalizacji remontu stada
- ograniczenia kosztów żywienia
- skrócenia czasu tuczu
- pozyskania wystandaryzowanego żywca lub prosiąt

POLSKA HODOWLA KRAJOWYCH RAS MATECZNYCH WBP i PBZ

— REKLAMA —

GATH
AGRO-TRANSHANDEL

Skupmy się na żywcu

Poświntuszmy a potem ... się pobyczymy :)

SKUP ORAZ SPRZEDAŻ
warchlaków, tuczników, bydła
rzeźnego, owiec i jagniąt

- 📍 Szewce, ul. Mylna 12, 64-320 Buk
- ☎ tel. +48 61 894 72 22, fax. +48 61 894 72 23
- ✉ sekretariat@agrotranshandel.pl
DZIAŁ HANDLOWY: biuro@agrotranshandel.pl

tów ekologicznych zbankrutowało, bo koszty zżerały zyski. Sytuacja zmieniła się dopiero w ostatnim czasie i produkcja ekologiczna stała się bardziej opłacalna. Hodowlę ekologiczną rozpocząłem w 2016 r., więc jest to dla mnie dość świeża sprawa. Zobaczą, jak sytuacja w tym sektorze się rozwine. Bardzo dużo hodowców dowiedziało się o tym, że ekologia jest dobrym interesem, dlatego zmieniają system chowu. Dziewięciu hodowców, z którymi współpracuję, chce przejść na produkcję ekologiczną.

Jakie wymogi trzeba spełnić, aby produkcja była określona mianem ekologicznej?

Przede wszystkim maciory muszą być chowane na trawie. Łąki, na których się wypasają, nie mogą być uprawiane z użyciem sztucznych nawozów. Pasza także musi pochodzić ze źródeł ekologicznych. Państwowy lekarz weterynarii kontroluje, czy te obowiązki są przestrzegane. W zeszyty tygodniu mieliśmy kontrolę, podczas której sprawdzano nasze faktury, czy aby na

pewno kupujemy paszę ekologiczną, czy spełniamy wszystkie warunki. W ramach produkcji ekologicznej hodowanych jest od 1,5 do 2% świń w Danii.

Jakiej wielkości jest średnie gospodarstwo w Danii?

Średnie gospodarstwo posiada około 600 - 700 loch.

Europejskie tendencje w przy-padku spożycia wieprzowiny nie są pocieszające dla producentów trzody. Czy w waszym kraju takie problemy również się pojawiają?

Duńczycy spożywają bardzo dużo mięsa. Nie ma problemów ze zbytem mięsa wieprzowego, choć sprzedaż w kraju jest coraz mniejsza. Wieprzowinę wypierają drób i ryby. Na rynku coraz bardziej popularne są także egzotyczne produkty żywnościowe: baranina, owoce morza i kangury. W Danii jeden Duńczyk mniej więcej zjada rocznie całego tuczniaka.

W jakim kierunku będzie podążało rolnictwo w Danii?

Moim zdaniem liczba gospodarstw nadal będzie się zmniejsza-

szać. W 1960 r. było 22.000 osób, które żyły z rolnictwa, a obecnie jest ich 10.000. Wówczas średnia wielkość gospodarstwa wynosiła 10-15 ha. Z biegiem lat gospodarstwa powiększały się. Często było tak, że sąsiad sąsiadowi sprzedawał ziemię. I teraz oscylują one w granicach co najmniej kilkadziesiąt hektarów. (...) Póki co nasza polityka gospodarcza w przypadku producentów trzody jest przyjazna dla hodowców. Produkcja świń w Danii jest stabilna, nie importujemy, a eksportujemy je do innych krajów. Nie możemy kupować warchlaków z innych krajów głównie z tego powodu, że nasze świny mają wysoki status zdrowotny. Wyjątkami są Szwecja i Finlandia, które mogą być naszymi eksporterami, ale i tak nie robimy tego. (...)

Jak państwo duńskie wspiera producentów trzody?

Dość popularna jest w tej chwili forma wsparcia dla właścicieli loch. Można otrzymać dofinansowanie do wyposażenia chlewni w nowe, bardziej przestronne

kojce dla macior.

A kredyty preferencyjne na budowę ferm?

Gdy kupujesz czy budujesz fermę w Danii, możesz zgłosić się o pożyczkę o niskim oprocentowaniu o 70% wartości inwestycji. Pożyczkę udziela instytucja bankowa finansująca różne przedsięwzięcia, w tym także budowę domów. Na pozostałe 30% wartości przedsięwzięcia można wziąć kredyt w banku komercyjnym.

Jak działa instytucja bankowa, która udziela preferencyjnych kredytów? Czy jest dofinansowywana z budżetu państwa?

Nie, są to środki prywatne. Po kryzysie finansowym, który miał miejsce kilka lat temu, wielu inwestorów doszło do wniosku, że lepiej jest gdzieś inwestować pieniądze na mały procent czy zero, niż trzymać pieniądze w banku. Dlatego wielu z nich wykupuje obligacje, pieniądze są w obrocie i można nimi finansować różnego rodzaju przedsięwzięcia. ■

Utylizacja padłych zwierząt - wysokość dofinansowania

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa podpisała umowy z 11 firmami na odbiór, transport i unieszkodliwienie padłych zwierząt gospodarskich w 2017 r. Wśród nich są: EKO - STOK Sp. z o.o.; Stans Sp. z o.o. Sp. k.; Energoutil Sp. z o.o.; Jasta Sp. z o.o.; PP-H Hetman Sp. z o.o.; PPP Bacutil Sp. J.; Promarol - Plus Sp. z o.o.; Saria Polska Sp. z o.o.; STRUGA S.A.; ZP-H Rakowscy Sp. J.; ZR-P „FARMUTIL HS” S.A. W poszczególnych województwach usługi świadczy po kilka podmiotów, dlatego warto sprawdzić cennik wykonywanych zleceń (lista z adresami i numerami tel. oraz cennik dostępne

na www.wiescirolnicze.pl).

Dofinansowanie utylizacji padłych zwierząt odbywa się na niezmiennych zasadach. Pomoc może otrzymać producent rolny prowadzący gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym lub dział specjalny produkcji rolnej. Agencja pokrywa koszty zbioru, transportu

i unieszkodliwienia padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, konie oraz świny. Kwota, jaką ewentualnie będą zobowiązani zapłacić rolnicy, zależy od wieku i gatunku padłego zwierzęcia. I tak, Agencja sfinansuje za rolnika pełne koszty zbioru i transportu padłego bydła, owiec, kóz, koni

oraz świń, a także pokryje w 100% koszty unieszkodliwienia bydła, które ukończyło 48. miesiąc życia oraz owiec i kóz, które ukończyły 18. miesiąc życia (zwierzęta z tych grup podlegają badaniom w kierunku TSE).

Natomiast w przypadku unieszkodliwienia padłego bydła poniżej 48. miesiąca życia, a owiec i kóz poniżej 18. miesiąca życia oraz świń i koni niezależnie od ich wieku, Agencja może dofinansować do 75% kosztów poniesionych przez producenta rolnego. W przypadku producentów rolnych będących płatnikami podatku VAT, dofinansowanie Agencji nie obejmuje kwoty podatku VAT.

(doti)

— R E K L A M A —

17-19. lutego 2017

ZAPRASZAMY NA TARGI FERMA W ŁODZI

FERMA Stoisko nr C16
Hala Expo

WYPOSAŻENIE FERM TRZODY CHLEWNEJ I DROBIU

WIELOLETNIE DOŚWIADCZENIE STAWIA NAS NA POZYCJI ŚWIATOWEGO LIDERA W DZIEDZINACH:

- ✓ projektowania i kompleksowego wyposażania ferm trzody chlewnej i drobiu
- ✓ wdrażania i realizacji projektów
- ✓ opieki serwisowej

OFERUJEMY CZĘŚCI ZAMIENNE DO URZĄDZEŃ:

- ➔ paszociągów
- ➔ automatów paszowych
- ➔ systemów pojenia
- ➔ wentylacji i chłodzenia (pad cooling)
- ➔ nagrzewnic

ZAMÓW kolczyki dla świń!

☎ /65/ 527 16 71

HOG SLAT SP. Z.O.O.

Batorowo

☎ /61/ 833 04 55

✉ biuro@hogslat.com

www.hogslat.pl

SKLEP W CZAPLINKU

☎ ul. Pławińska 7

☎ /94/ 316 10 38

☎ 668 907 098

✉ sklepzaplink@hogslat.com

SKLEP W LESZNIE

☎ Grónówko 31 k/Leszna

☎ /65/ 527 16 71

✉ sklepleszno@hogslat.com

SKLEP W ŻUROMINIE

☎ ul. Wyzwolenia 122

☎ /23/ 655 20 64

☎ 728 394 429

✉ sklepzuromin@hogslat.com

SKEEP W SIEDLCACH

☎ ul. Karowa 16

☎ /25/ 748 11 12

✉ sklepsiedlce@hogslat.com

Mają być szybkie i dokładne!

Odpowiednie dobranie wagi do rodzaju trzody chlewnej sprawi, że idealnie spełni ona swoje zadania. Większość urządzeń oferowanych przez polskich producentów odznacza się szybkim i dokładnym ważeniem zwierząt, ale różnią się szczegółami.

Każda waga inwentarzowa powinna być wykonana z wysokiej jakości materiałów odpornych na szkodliwe oddziaływanie substancji żrących, czynników atmosferycznych i uszkodzenia mechaniczne, ponieważ są one użytkowane w nieprzyjaznym dla stali środowisku gospodarstwa rolnego. - *Urządzenie obligatoryjnie musi być odporne na korozję i zanieczyszczenia, może być wykonane z czarnej stali z powłoką antykorozyjną, w postaci: dwóch warstw farby podkładowej i zewnętrznej lub z nałożonym ocynkiem. Wagi mogą zostać wykonane ze stali kwasoodpornej, jednakże ich cena diametralnie wzrośnie, dlatego stosuje się je głównie w ubojniach - tłumaczy*

Marcin Czekala, właściciel firmy CZEKAŁA S.C. z Leszna. - *Warto zwrócić uwagę na jakość czujników tensometrycznych oraz kabli, które są przeprowadzone przy wadze, aby były naprawdę hermetycznie zabezpieczone przed wilgocią i gryzoniami - dodaje. Kupując wagę należy zwrócić uwagę na jej wyświetlacz, a przede wszystkim na to, aby nie był wykonany z plastiku. Warunki pracy systemu (kwas, chemia myjąca) wymagają zastosowania najlepszych materiałów.*

Czy swoją wagę można odsprzedać? Tak, ale musi zostać zalegalizowana. Legalizacja jest to wniesienie opłaty urzędowej pozwalające na wprowadzenie jej do handlu. - *Jeśli rolnik chce tylko traktować wagę jako technologiczną i kontrolować przyrosty trzody, nie ma problemu, bo ma ją na potrzeby własne, ale jeśli będzie chciał ją sprzedać innemu rolnikowi, musi ją zalegalizować - mówi Marcin Czekala.*

KSENIA PIĘTA

— R E K L A M A —

17-19. lutego 2017

Zapraszamy na Targi Ferma w Łodzi

FERMA Stoisko nr D25
Hala Expo

WAGI SAMOCHODOWE

18 m do 60 ton

- konstrukcja stalowo-betonowa lub stalowa
- zewnętrzny wyświetlacz
- transport i montaż u Klienta
- elektronika z drukarką
- szkolenie personelu

WAGI POD MIESZALNIKI I SILOSZY

WAGI PRZEMYSŁOWE

MIESZALNIE PASZ O WYSOKIEJ WYDAJNOŚCI

WAGI INWENTARZOWE

- z poskromem
- wykonane z wysokiej jakości materiałów: stal nierdzewna, kwasoodporna, gorący ocynk
- wymiary pod zamówienie klienta

LEGALIZACJA • WZORCOWANIE WAG

WYPOŻYCZALNIA WZORCÓW MASY • GWARANCJA/SERWIS

www.wagi-czekala.pl

64-100 LESZNO, ul. Sosnowa 55

kom. 606 837 294, 604 414 557 • tel. 65 529 67 33

e-mail: biuro@czekala-leszno.pl

Grupy żywieniowe - tworzyć czy nie

Tworzenie grup żywieniowych w stadach bydła mlecznego jest tematem, w którym trudno znaleźć złoty środek. Kiedy i w jak dużych stadach warto je zastosować?

TEKST ■ Ksenia Pięta

Potrzeby pokarmowe krów są uzależnione od kierunku produkcji, a w szczególności od ich masy ciała, ilości produkowanego mleka, okresu fizjologicznego, stanu zdrowia i kondycji. Szczególnie wysokie zapotrzebowanie na składniki pokarmowe mają krowy w pierw-

szym okresie laktacji, w czasie najwyższej dobowej wydajności mleka. Nadrzędnym celem stosowania wszystkich rozwiązań w żywieniu jest optymalne pokrycie indywidualnych potrzeb pokarmowych zwierząt, stosowne do ich zróżnicowanych potrzeb oraz obniżenie kosztów produkcji i pracochłonności obsługi.

W obecnej technologii zadawania pasz, gdzie podstawę stanowią TMR, karmienie w jednej grupie żywieniowej krów o wysokim potencjale genetycznym i przy chowie intensywnym jest niemalże niezbędne, aby zwierzęta o niższej wydajności nie spożywały dawki w nadmiernej ilości. Można śmiało powiedzieć, że dostosowanie systemu żywienia jest jedną z najtrudniejszych sztuk w zarządzaniu stadem, a im jest ono mniejsze, tym trudniej podjąć odpowiednią decyzję. Jak to zrobić? Wydzielenie większej liczby grup stwarza potrzebę przygotowania kilku zestawów paszowych, co zwiększa koszty i pracochłonność obsługi zwierząt. - Ile Polaków, tyle zdań, ile obór, tyle systemów, wszystko zależy od mechanizmów pracy i dostępu do pewnych urządzeń. Fizjologicznie patrząc - lepiej żywić grupami, a w rzeczywistości w zależności od wielkości stada. Ja byłem zdania, że powyżej 50 sztuk trzeba dzielić na grupy - tłumaczy Roman Potarzycki z firmy Tasomix. - Wyznaje jedną zasadę: albo masz dużo roboty i niskie koszty żywienia, albo mało roboty i duże koszty żywienia - podsumowuje specjalista.

Decyzja o przynależności krowy do grupy nie może być oparta tylko na dniach laktacji. Hodowca musi brać pod uwagę przynajmniej trzy dodatkowe aspekty: poziom produkcji, kondycję krowy oraz kolejność laktacji. „Dla każdej z tych pięciu grup powinien być skomponowany osobny TMR, o innej koncentracji białka, energii oraz węglowodanów. Przy podziale na grupy żywieniowe można zastosować poniższy schemat: I grupa - I TMR, krowy od 7. do 10. dnia laktacji do ok. 120. - 150. dnia laktacji; II grupa - II TMR, krowy od 120. do 150. dnia laktacji do 60 dni przed zasuszeniem; III grupa - III TMR (bez paszy treściwej) dla krów o małej wydajności i zbyt dobrej kondycji (BCS >4,0); IV grupa - krowy zasuszone pierwsze 5 tygodni (II TMR + słoma lub siano) - pobranie suchej masy ok. 11-12 kg; V grupa - krowy zasuszone w okresie przejściowym - od 3 tyg. przed wycieleniem I lub II TMR (do woli) + 2 kg siana łąkowego. Dodatkowo, w miarę możliwości organizacyjnych, VI grupa dla pierwiastek od wycielenia do około 120. dnia laktacji” - piszą w swoim artykule „Właściwe żywienie krów wysoko wydajnych - jak w pełni wykorzystać ich potencjał produkcyjny”, Renata Włodarczyk i Mindaugas Budvytis z Działu Rozwoju Produktu, Josera Polska Sp. z o.o. oraz UAB Farmo z Litwy.

Podstawową sprawą, na jaką zwracają uwagę hodowcy przy podziale stada na grupy jest koszt produkcji dawki w wozie paszowym. Może się okazać, że wymieszanie dwóch TMR-ów będzie bardziej korzystne. Zakład Rolny Niechłód jest jednym

z czterech prowadzących produkcję mleka w Przedsiębiorstwie Rolnym Długie Stare Sp. z o.o. Osiąga najwyższe wyniki wykazując średnią produkcję - ponad 11 tysięcy kilogramów mleka. Stado podzielone jest na 3 grupy: krowy w wysokiej laktacji, zasuszone i grupa fresh - początek laktacji. - W oborze, w której jest robot udojowy mamy jedną grupę żywieniową przez cały czas trwania laktacji z dodatkowym dawkowaniem w stacji paszowej. Jednak zanim krowy do niej trafią, są podzielone na dwie grupy zasuszeniowe oraz jedną przez pierwszy miesiąc po wycieleniu - mówi Witold Glapa, kierownik produkcji zwierzęcej w przedsiębiorstwie Długie Stare. - W oborach z halą udojową krowy podzielone są na: dwie grupy w fazie zasuszenia, jedną grupę zwierząt do jednego miesiąca po wycieleniu i dwie do trzech grup krów w laktacji w zależności od ich wydajności. W naszych oborach znajduje się od 200 do 400 krów, więc każda grupa liczy sobie około 40-50 sztuk. Taki system stosujemy od 4 lat i jesteśmy z niego zadowoleni. Są firmy, które propagują jedną dawkę, jednakże uważam, że najlepiej to rozwiązanie sprawdza się przy stacji paszowej, bo robot ma korytka, gdzie jest dawkowana odpowiednia dawka paszy treściwej dla każdej krowy, wtedy podawany jest PMR zamiast TMR - konkluduje zootechnik.

Optymalny wydaje się następujący podział na trzy grupy: krów dojących, krów w pełnym zasuszeniu i krów zasuszonych, przygotowujących się do porodu i laktacji. Idealem jest stado, w którym można dodatkowo wyodrębnić pierwiastki. - W tej chwili posiadamy trzy grupy, ale wszystkim hodowcom, którzy mają wydajność do 10 tysięcy kilogramów mleka polecamy jedną dawkę żywieniową w laktacji dla całego stada i jedną w zasuszeniu. Jeżeli ktoś ma duże stado i większą wydajność, wtedy trzeba, zwłaszcza w pierwszym okresie laktacji, dzielić na grupy krowy o większym zapotrzebowaniu. Przy mniejszych stadach natomiast nie ma to sensu, można bazować spokojnie na jednej dawce - tłumaczy Ryszard Kujawiak, doradca prezesa w firmie Sano Sp. z o.o. - My mamy ponad 1.000 krów, a więc jedna grupa liczy sobie kilkadziesiąt sztuk. Uważam, że lepiej dopilnować i dobrze zrobić dawkę niż się bawić z grupami. Zasada jest jedna - im mniej, tym lepiej. Przy robotach krowy dostają jeszcze paszę treściwą podczas doju, więc tym bardziej można zrobić jedną dawkę dla wszystkich - dodaje. Trzeba wziąć pod uwagę, że większa liczba grup jest uciążliwa zarówno dla tych, którzy ją przygotowują, jak i dla tych, którzy planują żywienie. - Dla 90% sztuk ze stada powinna być jedna dawka, druga dla 10% i ewentualnie trzecia dla 1% sztuk, które się zatłuszczają lub odbiegają wydajnościowo od stada - podsumowuje Ryszard Kujawiak. Jeśli chodzi o podział krów po okresie produkcyjnym, specjalista nie ma wątpliwości, że potrzebna jest jedna grupa na zasuszenie i nie ma sensu dzielić na więcej. - My mamy aż 150 krów w tym gronie, a mimo to nie zdecydowaliśmy się na utworzenie drugiej. ■

— R E K L A M A —

KOMPLEKSOWE WSPARCIE NOWOCZESNEJ HODOWLI BYDŁA

PROWADZIMY

KSIĘGI DLA BYDŁA HODOWLANEGO RAS MLECZNYCH

NASZYM CELEM TWÓJ SUKCES HODOWLANY

- GENOMOWANIE BYDŁA** - podwajamy postęp genetyczny stada
DoKo - profesjonalne wsparcie rozrodo
- OCENĘ WARTOŚCI UŻYTKOWEJ**
SOLIDNE INFORMACJE GWARANCJĄ ROZWOJU TWOJEGO GOSPODARSTWA
- RAPORTY WYNIKOWE**
- gruntowna informacja o stadzie
- DORADZTWO ŻYWIENIOWE**
- klucz do efektywnego zarządzania stadem
- HODOWCA ONLINE**
- filar w procesie planowania, kontrolowania, organizacji i analizy stada
- LABORATORIA MLEKA I PASZ**
- precyzja usług w parze z odpowiedzialnością
- OCENĘ TYPU I BUDOWY**
STRATEGIA ŚWIADOMEGO DOSKONAŁENIA STADA

REGION OCENY POZNAŃ
ul. Naramowicka 135, 61-619 Poznań
tel. 61 827-69-00,
e-mail: poznan@pfbh.pl

www.pfbh.pl

Lac power®

**Chroni przed ketozą
Zwiększa wydajność
Poprawia płodność**

- duża zawartość energii poprawia bilans energetyczny
- komponenty chroniące przed subkliniczną ketozą
- żywe drożdże zwiększają wykorzystanie pasz
- CLA sprzężony kwas linolowy obniża zawartość tłuszczu
- witaminy i związki mineralne zwiększają zdrowotność
- beta karoten stymuluje płodność

**Dla wszystkich krów
w pierwszym
okresie laktacji**

www.sano.pl

Higiena nie tylko podczas doju

Całość zabiegów związanych z higieną w oborze, hali udojowej i przy samej czynności dojenia jest niezwykle istotna dla każdego producenta - od niej zależy, czy mleko będzie dobrej jakości i czy zostanie za nie zapłacona dobra cena.

TEKST ■ Ksenia Pięta

— R E K L A M A —

POLnet

to lider w dziedzinie wyposażania budynków inwentarskich, z 25-letnią historią działalności na polskim rynku. Obecnie zatrudnia ok. 200 osób w całej Europie. Więcej informacji na stronie www.polnet.pl

W związku z dynamicznym rozwojem poszukujemy odpowiednich kandydatów na stanowisko:

Przedstawiciel Handlowy

wyposażanie budynków inwentarskich i budowa baz magazynowych teren pracy: woj. lubelskie, świętokrzyskie, podkarpackie

ZADANIE:

- promowanie i doradztwo w zakresie oferowanych produktów
- aktywna współpraca z wybranymi gospodarstwami rolnymi
- tworzenie i aktualizacja bazy danych
- uczestnictwo w targach branżowych

WYMAGANIA:

- preferowane wykształcenie wyższe, kierunek rolniczy
- co najmniej roczne doświadczenie na stanowisku Przedstawiciel Handlowy, mile widziane w branży rolniczej
- wysoko rozwinięte umiejętności komunikacyjne
- kreatywność i samodzielność
- determinacja w działaniu
- znajomość pakietu MS Office
- czynne prawo jazdy kategorii B

OFERUJEMY:

- umowę o pracę w strukturach firmy
- niezbędne narzędzia pracy, tj. sam. służbowy, telefon komórkowy, laptop
- prywatne ubezpieczenie na życie z możliwością wykupienia dla członków rodzin na preferencyjnych warunkach
- pracę w prężnie rozwijającej się firmie o ugruntowanej pozycji na rynku
- duży poziom samodzielności i zaangażowania
- pracę w dynamicznym zespole z szansą na rozwój w strukturach firmy

Zainteresowane osoby prosimy o przesłanie CV wraz z listem motywacyjnym na adres e-mail office@polnet.pl

Producenti mleka muszą się liczyć z tym, że jeśli oddany przez nich surowiec będzie zawierał więcej niż 100 tysięcy bakterii w jednym mililitrze w OLB, to zostanie uznany za pozaklasowy, a jego cena zostanie obniżona. Dlatego tak ważne jest utrzymanie czystości i przestrzeganie zasad higieny, zarówno w oborze, jak i hali udojowej, a także podczas dojenia. Należy zwrócić uwagę na: stan techniczny urządzeń udojowych, czystość wymienia, zastosowanie preparatów myjących i dezynfekujących oraz sprzęt udojowy, a także odpowiednio szybki czas schłodzenia pozyskanego mleka. Biorąc pod uwagę obecne ceny i sytuację rynkową, łatwo stwierdzić, że nie warto oszczędzać w kwestii higieny.

Dezynfekcja jest nieodzownym elementem prowadzenia każdego rodzaju hodowli zwierząt gospodarskich. Zabija drobnoustroje i zapobiega przenoszeniu i rozprzestrzenianiu się chorób. Sucha dezynfekcja jest natomiast uzupełnieniem gwarantującym utrzymanie odpowiedniego mikroklimatu w budynku inwentarskim. Dezynfekcja jest składową zoohigieny, która wskazuje hodowcy właściwy sposób pielęgnowania zdrowia i zapobiegania chorobom. Jej znaczenie szczególnie wzrasta przy koncentracji produkcji. Przy dużej obsadzie zwierząt drobnoustroje chorobotwórcze mają większe możliwości rozwoju, a trzeba zaznaczyć, że są ogromnym zagrożeniem dla zdrowia inwentarza.

Pierwszą sprawą jest utrzymanie odpowiedniej flory bakteryjnej w oborze. Przy zapewnieniu czystości można stosować odpowiednie środki, na przykład suchą dezynfekcję. Jest ona w pełni ekologiczna, więc proszek sypie się bezpośrednio na zwierzęta. - *Preparat jest bezpieczny dla zwierząt i działa bakteriobójczo, zwalcza grzyby i wirusy. Najlepsze jest to, że suchą dezynfekcję można wykonać samemu. Produkt jest ekologiczny, dlatego spokojnie można go stosować przy zwierzętach. Substancją czynną są węglany wapnia i magnezu, posiadające wysokie pH. Trzeba wziąć pod uwagę, że jest to naturalny preparat i nie ma tak mocnego działania, jak zamglawianie chemiczne - mówi Piotr Lyczek, przedstawiciel firmy Düka Polska. Z preparatów do suchej dezynfekcji można zrobić klasyczny materac słomiano-wapienny, jako ściółkę w boksach głębokich lub jako warstwę higieniczną do*

boksów podłogowych czy mat legowiskowych. Pomimo tego że występuje w postaci proszku, nie kurzy się i nie podrażnia skóry. Jest nietoksyczny i nieszkodliwy dla zwierząt oraz ludzi. - *W oborze sypie się go zazwyczaj na boksy legowiskowe i korytarze spacerowe. Niestety, nie jest tak, jak w przypadku zamglawiania chemicznego, które dociera wszędzie. Choć w przypadku bydła wystarczy, jeśli rolnik będzie stosował tylko suchą dezynfekcję. Chyba że pojawi się jakiś groźny pasożyt czy choroba - mówi specjalista. Zadaniem suchej dezynfekcji jest także niedopuszczenie do przekształcenia mocznika (produkowanego przez wszystkie zwierzęta, który stanowi znaczący problem) w amoniak, co wspomaga utrzymanie prawidłowego mikroklimatu w budynkach inwentarskich.*

Drugim, strategicznym miejscem, jeśli chodzi o utrzymanie higieny jest hala udojowa. Przy wszystkich wejściach do pomieszczenia warto zainstalować maty dezynfekcyjne, które zapobiegają wprowadzeniu bakterii z zewnątrz. Warto też po każdym doju umyć i zdezynfekować halę, a poczekalnię raz w tygodniu. W korytarzu przepędowym powinno być przeprowadzone natomiast mycie i dezynfekcja racic w wannie. Zalecana jest także druga wanna do mycia wstępного. Preparatów przeznaczonych do tego celu na rynku jest cała gama. Warto zwrócić uwagę na te, które posiadają analizę kontroli skuteczności mycia w gospodarstwie oraz dobór optymalnej dawki środka, aby niwelować koszty.

Nie należy oszczędzać na odpowiednim ubiorze obsługi - dojarze powinni nosić fartuchy oraz rękawiczki. Zespół przeprowadzający dój musi pamiętać o kilku istotnych kwestiach: po pierwsze o konieczności wykonania krowom testów CMT (dotyczących wystąpienia Mastitis) i znakowania chorych zwierząt, które następnie będzie można odizolować od stada i mleka. Po drugie - dojarze powinni zdjąć mleko przed dojem właściwym przed wytarciem piany.

czystą, suchą ściereczką. „Strzyk po wytarciu jest gotowy do dojenia. Stymulacja dotykowa, jaka była wykonywana przy „tradycyjnym” sposobie przygotowania wymienia zastąpiona została przez pękające na skórze strzyka pęcherzyki piany. Daje to podobny efekt do masażu strzyka. Dzięki zastosowaniu kwasów organicznych i substancji kondycjonujących nie występuje podrażnienia myłej skóry” - tłumaczy Zbigniew Daniel z Katedry Inżynierii Rolniczej i Informatyki Akademii Rolniczej w Krakowie w swoim artykule: „Organizacja pracy w przygotowaniu krów do doju”. Aby uniknąć zakażeń pomiędzy zwierzętami, trzeba umyć i zdezynfekować aparaty udojowe pomiędzy dojami. Wszystko to jest zależne od personelu zajmującego się krowami, który musi zostać odpowiednio przeszkolony w kierunku zachowania standardów higieny ludzi i zwierząt.

Sprzęt udojowy jest używany przez 365 dni w roku. Musi zatem być niezawodny i pracować jak najlepiej. Dlatego wymaga on regularnych przeglądów tak samo jak samochód czy ciągnik. Regularny serwis prewencyjny może to zapewnić. Szczególne w przypadku kontroli przewodów mlecznych, pulsatorów, kolektorów, regularnej

wymiany gum strzykowych (którą należy przeprowadzać co 2.000 godzin), właściwej pulsacji oraz podciśnienia.

A co dotyczy samego doju? Tu należy szczególną uwagę zwrócić na to, aby nie doprowadzać do pustodojów, a w przypadku jakichkolwiek objawów Mastitis wykonać badania na posiew, na podstawie których można zidentyfikować rodzaj szczepu bakterii. Kolejną, dość oczywistą czynnością w nowoczesnej produkcji mleka jest stosowanie dippingu, czyli naniesienie na strzyki, przez zanurzenie w specjalnych kubkach, preparatów zawierających substancje hamujące rozwój mikroflory patogenicznej. Zabieg ten wytwarza barierę ochronną, dzięki której gruczoł mlekowy jest zabezpieczony przed inwazją patogenów chorobotwórczych. Pomińnięcie choć jednego dippingu może skutkować zakażeniem zarazkami wywołującymi zapalenie wymienia. Powstałe rany i pęknięcia na strzykach sprawiają zwierzętom ból podczas doju, dlatego warto zwrócić uwagę na preparaty, które w swoim składzie mają substancje łagodzące i wspomagające regenerację uszkodzeń naskórka. ■

— R E K L A M A —

SPRZEDAŻ CIELĄT

Tylko Simental 100% SM

Atrakcyjne ceny

Co wtorek 100 szt.

Tel. 782 169 714

STORTI Wozy paszowe Storti

WOZY PASZOWE PIONOWE I POZIOME
W WERSJI CIĄGNIONEJ I SAMOJEZDNEJ

AGRO INSTAL

ul. Jutrosińska 28a 63-840 Krobica

Tel./Fax: 65/5711 284
Tel. kom. 605 319 812

www.agroinstal.com.pl
www.sklep.agroinstal.com.pl

DEKAMIX®
Higiena i ochrona zdrowia zwierząt

Dekamix® jest to nowy bardzo skuteczny preparat do suchej dezynfekcji oraz ochrony zdrowia zwierząt. Służy do dezynfekcji i sanityzacji budynków inwentarskich w obecności zwierząt hodowlanych.

Działanie i korzyści preparatu Dekamix®:

- skutecznie zwalcza bakterie, wirusy i grzyby
- wymiana pozostają suche i czyste, zapobiegając rozwojowi Mastitis
- osusza powierzchnie dezynfekowane
- zmniejsza stężenie amoniaku
- podnosi witalność zwierząt
- zmniejsza nakłady na pielęgnację

Duka Polska Sp. z o.o.
Sierpnia'80 nr 15/3, 59-700 Bolesławiec
Tel.: 731 616 858 • Fax: 75 734 89 63
www.duka-polska.pl • biuro@duka-polska.pl

Wygodne łóżko to podstawa!

Pozycja leżąca jest niezwykle korzystna dla krów. Zwierzę poświęca wtedy więcej czasu na przeżuwanie, a krew lepiej przepływa do wymienia niż w pozycji stojącej.

TEKST ■ Ksenia Pięta

Chcąc udoskonalić warunki, w jakich żyją krowy mleczne, należy zwrócić uwagę na miejsca w budynkach inwentarskich, w których zwierzęta spędzają największą ilość czasu. Od 5 do nawet 14 godzin w ciągu doby krowy przebywają w pozycji leżącej. Im lepsze warunki zostaną im zapewnione, tym chętniej będą się kładły. Ta pozycja jest niezwykle korzystna dla ich organizmu. Zwierzę poświęca wtedy więcej czasu na przeżuwanie, a krew lepiej przepływa do wymienia niż w pozycji stojącej. Wszystko to sprzyja procesowi sekrecji mleka. W wielu badaniach udowodniono, że krowy po prostu lubią

leżeć. Są wówczas spokojniejsze i wydajniejsze.

„Krowa, kładąc się, ok. 80% swojego ciężaru wspiera na trójnogu, który tworzą dwa kolana i pięć. Są to obszary narażone na maksymalne obciążenia. Zwierzęta pasące się na pastwisku mają zapewnione bardziej miękkie podłoże niż w budynku inwentarskim. Gdy krowa wstaje, zagłębienia widoczne na ziemi odzwierciedlają nacisk wywierany na jej kolana i grzbiet” - pisze w swoim artykule „Metodyka badań eksploatacyjnych materaców wodnych dla bydła mlecznego” dr inż. Robert Szulc z Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego, oddział w Poznaniu. - *Betonowe podłoże w pomieszczeniach, pokryte cienką warstwą ściółki, tworzy jedynie twardą powierzchnię, często nie-*

przyjemnie odczuwaną. Dyskomfort na betonowej powierzchni wywołuje stres i ogranicza czas pozostawania w pozycji leżącej - tłumaczy naukowiec. Twarde podłoża mogą powodować urazy kończyn, powstające podczas wstawania i kładzenia się. Należy także zwrócić uwagę na przegrody dzielące poszczególne stanowiska. Aby miejsce legowiskowe zapewniało komfort, musi być dopasowane do wieku zwierzęcia, masy ciała oraz systemu utrzymania w pomieszczeniu inwentarskim. Nie można zapomnieć o odpowiednim kształcie przegród i żłobu - bez ostrych krawędzi - oraz ich usadowieniu. Krowa wstając, wysuwa głowę do przodu, a w pozycji leżącej jej zad jest cofnięty

w porównaniu do stojącej.

W przypadku systemu utrzymania bydła na uwięzi, charakterystyka stanowisk obejmuje podstawowe wymiary: długość i szerokość, natomiast w pomieszczeniach przystosowanych do utrzymywania zwierząt bez uwięzi wskaźnikiem porównawczym jest powierzchnia pomieszczenia przypadająca na jedną sztukę bydła. Optymalnym dla bydła jest trzymanie go w oborze bezuwięziowej z wydzielonymi boksami legowiskowymi. Wszystkie boksy powinny być dobrze wentylowane, ponieważ krowy o najwyższej hierarchii w stadzie będą zajmowały najlepsze miejsca. Usytuowanie kójców jest uzależnione od systemu zadawania pasz oraz

usuwania gnojowicy.

Legowiska dla krów można wykonać z różnych materiałów - betonu, słomy, piasku, trocin, mogą to być maty i materace z gumy lub tworzyw sztucznych. Wybór jest ogromny. Najważniejsze, aby było międko, sucho i przytulnie. Warto zaznaczyć, że jeśli miejsce legowiskowe będzie wilgotne i zimne, krowa wybierze przebywanie w korytarzu paszowym w pozycji stojącej, co może skutkować schorzeniami racic i słabą sekrecją mleka. Przekonywanie do jakiegokolwiek ściółki budzi zawsze wiele emocji. - *Posiadamy 4 fermy i rodzajów stanowisk jest cała mozaika, nie stosujemy jednego rozwiązania. Jak ktoś ma słomę, to lepsza słoma, a jak nie ma, to trzeba ją czymś zastępować. My stosujemy zazwyczaj siewkę ze słomą i wapnem, mamy też legowiska na piasku i ściółce. Tak naprawdę wszystko jest dobre, ważne, aby było sucho i pod dostatkiem - mówi Witold Głapa, kierownik produkcji zwierzęcej w Przedsiębiorstwie Rolnym Długie Stare.*

Coraz większą popularność wśród hodowców zdobywają

stanowiska z matami legowiskowymi. Są one zazwyczaj wykonane z materiałów gumowych lub też gumopodobnych. W tym przypadku na szczególną uwagę zasługuje aspekt ekonomiczny, będący również wypadkową wymienionych czynników. Im droższa mata, tym lepsza - gwarantująca komfort dla krów oraz łatwość i wygodę pracy dla obsługi. Warto zaznaczyć, że najlepszej jakości maty gumowe są niewiele tańsze od łóżek wodnych. Jest to stosunkowo nowe rozwiązanie, jeszcze mało popularne w naszym kraju. Legowiska wypełnione wodą

dostosowują się do organizmu krowy, tworząc stałe ciśnienie „ku górze”, dzięki któremu nie występują punkty nacisku, a tym samym nie ma problemu z krążeniem krwi w kończynach i obręczkami.

Hodowcy krów mlecznych,

którzy budują lub modernizują obory, a przy tej okazji dobierają odpowiednie legowiska, powinni znaleźć złoty środek pomiędzy komfortem zwierząt, dogodną obsługą i utrzymaniem czystości a ceną produktów dostępnych na rynku.

Gdy krowa leży 12-14 godzin na dzień, wzrasta krążenie krwi w wymieniu nawet o 30%, co sprzyja wydajności mlecznej. Aby wyprodukować 1 litr mleka, przez gruczoł mlekowy musi przepłynąć od 450 do 500 litrów krwi. Brak przyjętych norm powoduje, że krowy stoją, zamiast leżeć i odpoczywać. W tym przypadku przepływ krwi przez gruczoł mlekowy jest o 2 litry/min mniejszy, (krowy stojące - 3 l/min, krowy leżące - 5 l/min), co w konsekwencji skutkuje dużym różnicowaniem produkcyjnym w stadzie.

Źródło: WODR

— REKLAMA —

FOODWORKS poland

OSI POLAND FOODWORKS należy do amerykańskiego koncernu OSI GROUP, obecnego na światowych rynkach mięsnych od ponad 100 lat.

Ponad 3 tysiące dostawców, którzy w ubiegłym roku dostarczyli nam 80 tysięcy sztuk bydła, czynią nas jednym z największych zakładów produkujących wołowinę w Polsce.

Przystąp do programu „SFS - Standard Hodowli Bydła” i zyskaj nawet 30 gr do kg!

- rozliczenia wysyłane na drugi dzień od sprzedaży
- terminy płatności - do 7 dni od sprzedaży
- wideo rejestracja momentu klasyfikacji tuszy

Skup bydła
Najlepsze ceny za krowy!

Zadzwoń do centralnego biura skupu i zapytaj o szczegóły!
tel. 65 619 43 50

OSI POLAND FOODWORKS Sp. z o.o.
Zakład Produkcyjny w Chróścinie 3a, 56-200 Góra
www.foodworks.pl

An **OSI** Group Company

— REKLAMA —

BIERNACKI
since 1993

Skup i hodowla bydła

Kontraktacja cielaków

663 772 179
62 747 09 30

TOWAR DOWOZIMY NA MIEJSCE

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY

GRZYBICA

- niebezpieczna dla zwierząt i ludzi

TEKST ■ Anetta Przespolewska

Grzybica coraz częściej występuje w stadach bydła zimną i wiosną.

- Latem jest więcej światła, więcej witaminy A i jest mniejsza wilgotność. Grzybica to problem, który pojawia się coraz częściej u zwierząt sprowadzonych z zagranicy oraz wśród zwierząt przemieszczanych w kraju - mówi Paweł Wasiak, lekarz weterynarii prywatnej praktyki w Sobótce. Grzybica jest chorobą skóry, wywołana najczęściej przez *Trichophyton verrucosum*, ale też z rodzaju *Microsporium*. - Te grzyby mają powinowactwo do keratyny, która znajduje się w skórze, paznokciach, kopytach i włosach. Żywią się keratyną i w ten sposób dochodzi do zakażenia - wyjaśnia.

Najbardziej narażone na grzybicę są cielęta. Natomiast bardziej odporne osobniki starsze. - Skóra jest strukturalnie grubsza i odporność organizmu jest większa - tłumaczy Paweł Wasiak. Do zakażenia dochodzi przez bezpośredni kontakt zwierząt zdrowych z zakażonymi lub też pośrednio przez środki transportu, sprzęt do obsługi zwierząt czy też przez obsługę zwierząt. - Od zakażenia do wystąpienia pierwszych objawów musi minąć od tygodnia do pięciu tygodni. Jeżeli zwierzę jest silne i samo zwalcza chorobę, to zmiany mogą utrzymywać się na ciele przez kilka miesięcy. Ale nawet, jeżeli wyleczymy zwierzęta, to może się tak stać, że grzyb znowu może się pojawić w danym gospodarstwie, niekoniecznie wraz z nowo zakupionymi sztukami. Spowodowane jest to przetrwałkami, które mogą przetrwać w środowisku nawet kilka lat - tłumaczy lekarz weterynarii. Na liczbę zakażo-

Fot. Paweł Wasiak

Na pytania czytelników odpowiada
lek. wet. Paweł Wasiak

Dyżur telefoniczny pełni w każdy czwartek od godz. 20.00 pod numerem telefonu 663-442-819

nych sztuk mają wpływ: zbyt duże zagęszczenie w oborze, nadmierna wilgotność, niewystarczająca ilość witamin, głównie A oraz mechaniczne uszkodzenie skóry i długa antybiotykoterapia. Grzyb ma też ułatwioną drogę do rozwoju, jeśli na skórze trwa zakażenie bakteryjne.

Objawy kliniczne są dużo łagodniejsze u starszych osobników aniżeli u młodych sztuk. Można je podzielić na trzy rodzaje. Jeżeli chodzi o postać kliniczną głęboką czyli strupią, to objawia się ona plackowatym łysieniem. - Na szyi i głowie pojawiają owalne zmiany. Na początku to wygląda tak, jakby były nacieki pokryte nastroszonym włosem, a po jakimś czasie ten włos wypada i ta plamka robi się coraz większa. Charakterystyczną cechą tej postaci są strupy na skórze - mówi Paweł Wasiak.

Dруга postać grzybicy to opryszczkowa. Najczęściej występuje na skórze słabo owłosionej m.in. w pachwinach i nasadzie ogona. Trzeci rodzaj to postać powierzch-

niowa strzygąca, której głównymi objawami są owalne wyłysienia na powierzchni skóry. - Najczęściej strupiąsta i opryszczkowa występują u młodszego bydła, a strzygąca - u dorosłych sztuk - wyjaśnia.

Grzybicę można rozpoznać wizualnie. Jeśli są wątpliwości, to warto próbkę z danej zmiany przebadać w laboratorium. Dzięki temu można też dobrać odpowiednie preparaty przeciwgrzybicze. Najczęściej są to maści i preparaty jodowe na skórę. Warto zwierzętom podawać profilaktycznie szczepionki. Jest to ważne, ponieważ choroba ta wiąże się ze stratami ekonomicznymi. - Takie sztuki słabiej przybierają na wadze, spada również wydajność mleczna, a skóra nie ma żadnej wartości rzeźnej - wyjaśnia Paweł Wasiak.

Należy pamiętać, że grzybica jest chorobą odzwierzęcą. Człowiek również może się nią zakażać. - I przebieg tej choroby jest dużo gorszy aniżeli u zwierzęcia - zaznacza specjalista. ■

Zapraszam dziś Czytelników do miejscowości Tymieniec-Dwór w gminie Szczytniki (powiat kaliski), gdzie Stanisław Matuszak wspólnie z małżonką oraz synami Marcinem i Damianem zajmuje się hodowlą trzmieli. Jest to niezwykle trudna i bardzo precyzyjna dziedzina, która wymaga dużego poświęcenia i wysiłku hodowców. To właśnie dzięki zaangażowaniu całej rodziny w stworzonym przez nią laboratorium rodzą się miliony owadów, które wykorzystywane są do zapylania upraw. Jest to największe w Polsce gospodarstwo zajmujące się hodowlą i chowem trzmieli ziemnych w systemie całorocznym. Klientami są nie tylko ogrodnicy prowadzący uprawę warzyw pod osłonami i sadownicy, ale także instytucje badawcze i uczelnie wyższe. Pan Stanisław tak wspomina początki działalności: - Wszystko zaczęło się w 2002 roku, kiedy to żona przeczytała ulotkę Polskiego Klubu Ekologicznego oraz Oddziału Pszczelarstwa Instytutu Sadownictwa w Skierniewicach o organizowanym nowatorskim projekcie pod nazwą „Wdrażanie trzmieli do produkcji rolniczej przez rozwinięcie hodowli wybranych gatunków w warunkach kontrolowanych”. Był to taki program, który miał doprowadzić do restytucji w kraju trzmiela ziemnego, którego populacja bardzo spadła. Syn państwa Matuszaków - Marcin ukończył wtedy studia na Akademii Rolniczej we Wrocławiu i postanowił wybrać się do Puław. Tam ukończył kurs i stwierdził, że podoba mu się praca z owadami. Jak się później okazało, z 25 uczestników programu tylko Marcin pozostał i wytrwale prowadził hodowlę trzmieli. Pierwsze matki do hodowli gospodarstwo otrzymało w 2003 roku od profesora Mieczysława Bilińskiego. - Na początku naszej działalności przez 3 lata wyhodowane rodziny trzmieli rozdawał mi osadnikom, szkołom i miłośnikom przyrody, ponieważ chcieliśmy dowiedzieć się, jak się zachowują, jak pracują. Wszystkie zasłyszane od nich uwagi, sugestie zapisywaliśmy i konsultowaliśmy. Kolejne lata poświęciliśmy na dokładne poznanie technologii, powiększenie i doposażenie pracowni, wprowadzenie własnych linii hodowlanych oraz kontakty z potencjalnymi klientami. Trzmiele nale-

Jedyna w Polsce hodowla trzmiela ziemnego

TEKST ■ Dorota Piękna-Paterczyk

żą do rodziny pszczołowatych. Do tego rodzaju należy ponad 300 gatunków, z czego w Polsce występuje około 30. Najczęściej możemy spotkać trzmiela ziemnego (*Bombus terrestris*) i trzmiela kamiennika (*Bombus lapidarius*). Właściwość roślin, aby wydać owoce i nasiona, potrzebuje do zapylenia kwiatów owadów. Najważniejszymi zapylaczami w przyrodzie są pszczoły. A czy Państwo wiedzą, że w naszej strefie klimatycznej trzmiele zapylają około 400 gatunków roślin? Te pracowite owady dzięki swoim rozmiarom łatwiej docierają do kwiatowych pręcików i słupków. Jeden osobnik w ciągu minuty jest w stanie odwiedzić do 30 kwiatów, czyli dwukrotnie więcej niż pszczoła miodna. Obecność trzmieli w uprawie pomidorów powoduje zwiększenie ilości zawiązanych owoców oraz wpływa na poprawę ich jakości. Owoce są bardziej kształtne, twarde, lepiej wypełnione, bez pustych przestrzeni wewnątrz. Owoce jabłoni i gruszy, których kwiaty były zapylone przez te owady, mają więcej nasion, dzięki temu są bardziej kształtne i większe. Podobna sytuacja występuje u owoców borówki, porzeczki i agrestu.

W budynku gospodarczym zobaczyłam dużą ilość regałów z pudełkami, w których prowadzony jest początkowy wychów rodziny. Poczułam się jak w niezwykłym laboratorium. Pod nieobecność Marcina w arkana hodowli wprowadził mnie pan Stanisław z synem Damianem. Trzmiele wylęgają się praktycznie przez cały rok. Latem w letnim izolatorze, który wyglądem przypomina małą przydomową folię na warzywa, a teraz - zimą - w podgrzewanym pomieszczeniu. - W izolatorach odbywają się

loty godowe. Kiedy samica zostanie zapłodniona przez trutnia, zakopuje się w ziemi. W izolatorach zostają przygotowane specjalne kopce, w których samica spędza 2 tygodnie. Po tym czasie takie samice wykopujemy i hibernujemy. W tym stanie spędzają do 8 miesięcy, następnie je wybudzamy i przygotowujemy do składania jaj - opowiada pan Stanisław. Wyjaśnia mi, że każda z matek dostaje kokon inicjacyjny. Po około tygodniu matka tworzy na tym kokonie miseczki woskowe i składa do nich jaja. Do każdej miseczki składa od kilku do kilkunastu jaj. Zasklepia je i po około 3 dniach wylęgają się larwy, które karmi się przez następne 13 dni. Z nich tworzy się kokon, a po 21 dniach wygryzają się młode robotnice. Taka rodzina jest następnie prze-

Rocznie owadzie rodziny tu zamieszkujące zjadają kilka ton cukru i kilkaset kilogramów pyłku kwiatowego.

noszona do większego domku - ula. Jest to domek handlowy albo matecznikowy, który nadal może się rozrastać. - Niestety, nie cała populacja matek, która zostaje doprowadzona do kopulacji, jest gotowa do wytworzenia rodziny. Z tych matek tylko 1/5 nadaje się do prowadzenia dalszej działalności. Mój rozmówca zaznacza: - Jeżeli do jesieni zgromadzimy odpowiednią ilość matek, co jest dla nas istotne, będziemy wiedzieć, ile rodzin wyprodukujemy w następnym roku. Wszystkie elementy potrzebne do prowadzenia hodowli wykonujemy ręcznie. Łącznie z ulikami, w których zamieszkują trzmiele. Ulki mają dołączony system karmienia, dostarczający owadom krowatu cukrowego i pyłku kwiatowego. Właśnie w takiej formie trafiają do ogrodników

i do ich gospodarstw. - Zabiegi na trzmielach wykonujemy za pomocą pincety, co wymaga niezwykłej precyzji i dokładności - wtrąca pan Damian. Dowiaduję się, że każdy z członków rodziny odpowiedzialny jest za konkretne, powierzone zadanie. Gdyby tak policzyć wszystkie elementy, które są wykorzystywane do całego procesu technologicznego związanego z ręcznym „wybudowaniem” domków dla trzmieli, ukryty jest tu ogromny kapitał finansowy. W specjalnych ulach, które ustawia się w szklarniach, sadach i w ogrodach, pracuje dużo rodzin. Po 3 tygodniach intensywnego karmienia rodzina trzmieli rozrasta się do 120 - 150 osobników i w takiej formie jest sprzedawana.

Naszej rozmowie towarzy-

szy charakterystyczne brzęczenie owadów. Mam wrażenie, iż pomimo panującej zimy jest lato, a ja jestem w pięknym ogrodzie. Pan Stanisław zauważa: - *Niezależnie od warunków zewnętrznych hodowla trzmieli musi mieć zapewnioną odpowiednią temperaturę, wilgotność i pożywienie. Rocznie rodziny tu zamieszkujące zjadają kilka ton cukru i kilkaset kilogramów pyłku kwiatowego. Moi rozmówcy mają doświadczenie i ogromną wiedzę, która pozwala im tak „ustawić” owady, aby dobrze pracowały i zapylały rośliny we wskazanych fazach rozwojowych w szklarniach, jagodnikach i sadach. Najwcześniej trzmiele z ich gospodarstwa trafiają na pomidory szklarniowe, później do sadów, by zakończyć pracę jesienią na późnych truskawkach. W tym sezonie pierwsze rodziny do szklarni z pomidorami dostarczono w grudniu.*

Wiele lat temu założyli firmę o nazwie Polski Trzmiel. Co prawda Biuro Patentowe bardzo ostrożnie wyraża zgodę na używanie członu „polski” w nazwie produktu, ale im się udało i w maju 2011 roku Urząd

Patentowy RP przyjął wniosek o udzielenie prawa ochronnego na znak towarowy „Polski Trzmiel”. Pan Stanisław ma żal, że pomimo tak potrzebnej pracy, jaką wykonują, nikt nie potrafi zająć się tą tematyką i wesprzeć ich finansowo. A rynek bez wsparcia finansowego w tym zakresie spowoduje, że będzie im coraz trudniej prowadzić działalność. - *Wszyscy wiedzą, że naturalni zapylacze są potrzebni w przyrodzie, ale co z tego... Pszczelarze mają dofinansowanie do leków, do matek pszczelich. A nasz trzmiel nie jest objęty pomocą unijną i nie można skorzystać z żadnego projektu unijnego. Od czasu do czasu ktoś odzywa się do nas - a to z uczelni, a to z instytutów naukowych, ale na tym się kończy. Chciano nawet otworzyć na uczelniach rolniczych kierunek o profilu trzmielarskim, jednak temat ucichł - z przykrością stwierdza mój rozmówca. Warto zauważyć, że specjalistyczne Gospodarstwo Hodowlane „Polski Trzmiel” jako jedyne w Europie hoduje trzmiele przystosowane do warunków klimatycznych naszej szerokości geograficznej, wprowadza własne linie hodow-*

lane trzmieli, aby sprostać coraz bardziej wymagającym odbiorcom w kraju i za granicą.

Marzeniem pana Stanisława jest, aby ktoś napisał dobry program na temat restytucji trzmiela. On sam stworzył już ich wiele, jednak żaden z nich nie został sfinalizowany. Okazuje się, że temat trzmiela nie jest innowacyjny. Jakie plany na przyszłość mają hodowcy trzmieli? Pomimo

trudności - plany na przyszłość są. Wszystkie dobre słowa, telefony z całej Polski są dla nich miłe i nadają sens ich trudnej pracy. Matuszakowie bywają na targach, wystawach, gdzie na ich stoisko przychodzą tłumy ludzi, piszą o nich w gazetach. Różne stacje telewizyjne nagrywają u nich programy. Są zdobywcami wielu nagród i wyróżnień. Chociażby tej ostatniej z 2016 roku, kiedy to pan Stanisław został finalistą X edycji Krajowego Konkursu „Wzorowy Ogrodnik” w kategorii specjalnej: hodowla i chów trzmieli ziemnych.

Miejmy nadzieję, że znajdując się w końcu jakieś środki finansowe, które pozwolą na rozbudowanie pracowni czy wybudowanie zaplecza socjalnego. Myślę, że stworzenie Centrum Dydaktycznego byłoby bardzo dobrym łącznikiem między teorią a praktyką i pozwoliłoby dzieciom oraz młodzieży na poznanie świata trzmieli i ważnej roli, jaką odgrywają w ekosystemie. Być może wnuczek Staś, który państwu Matuszakom sprawia dużo radości, będzie kolejnym pokoleniem realizującym obraną drogę. ■

Sylwetki „Wieści Rolniczych”

Od kilku miesięcy na naszej stronie internetowej publikujemy sylwetki ciekawych i pomysłowych ludzi związanych ze wsią. Udało nam się zbierać dość pokaźną liczbę charakterystyk osób, dzięki którym polskie rolnictwo prężnie się rozwija.

Magdalena Stężycka
- inseminator z zawodu,
zooznawca z wykształcenia

Bycie dobrym inseminatorem wiąże się z obowiązkowością i dostępnością. Wie o tym Magdalena Stężycka z Ługów (powiat śremski, woj. wielkopolskie), która inseminacją bydła i trzody zajmuje się od kilku lat.

29-letnia mieszkanka gminy Książ Wlkp. z wykształcenia jest zooznawcą. Studia inżynierskie ukończyła na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, a magisterskie na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu. Od 4 lat pracuje w Wielkopolskim Centrum Hodowli i Rozrodu Zwierząt w Poznaniu, filia w Ostrowie Wlkp. W siedzibie firmy pojawia się jednak rzadko, w razie konsultacji czy porad. Plan pracy ustala sobie sama. Z reguły przeznacza na nią około 8 godzin dziennie. Wszystko jednak zależy od ilości zgłoszeń. Wyjazdy do obór i chlew-

ni Magda z reguły rozpoczyna około godz. 8.00 rano i pracuje do godz. 12.00. Po kilku godzinach przerwy w domu, rusza znów do rolników. - *Jeśli krowy wieczorem wejdą w ruję, są zapładniane na drugi dzień rano, a jeśli rano - to tego samego dnia po południu. Taka jest zasada, najważniejsze jest, żeby zostały pokryte w odpowiednim czasie. Od tego w dużej mierze zależy skuteczność inseminacji. W praktyce wygląda to jednak różnie, hodowcy dzwonią do mnie, że zaobserwowali ruję i przyjeżdżam - tłumaczy Magda.*

Inseminatorka czuje się zobowiązana do tego, by w oborze zjawić się na czas, dlatego nigdy nie odmawia hodowcom - nawet w niedzielę czy święta. Mieszkanka Ługów jest jedną z niewielu kobiet, które zajmują się inseminacją. - *W naszym oddziale pracuje ponad 40 inseminatorów i ja jestem jedyną kobietą. Ale dla mnie to nie jest trudne*

zajęcie. Pochodzę z gospodarstwa i jestem nauczona pracy. Nie znam osobiście kobiet, które zajmowałyby się tym - tłumaczy Magda.

Teren, który obsługuje ma zasięg o promieniu około 30 km. Jej klientami są rolnicy indywidualni posiadający małe i średnie stada zwierząt. - *Zawsze pod ręką mam katalog buhajów i nasienie dobieram samodzielnie, chyba że klient chce konkretnego buhaja, wtedy zamawiam to, czego chce. Jeśli jakaś sztuka ma problem z nogami czy wymieniem, staramy się dobrać*

takie nasienie, żeby w następnych pokoleniach skorygować te błędy - wyjaśnia Magda i dodaje, że zdarzają się sytuacje, w których odradza hodowcom wybór danego buhaja. - *Niektórzy hodowcy są uparci i mówią, że jałówka ma być zacielona nasieniem od dużego buhaja i tłumaczenie, że może być potem problem z jej ocieieniem się, nic nie daje. Raz odstąpiłam od wykonania zabiegu, bo pan chciał koniecznie jałówkę HF pokryć buhajem mięsnym rasy simentalskiej - opowiada inseminatorka.*

(doti)

— REKLAMA —

Venneker Polska
Sp. z o.o.

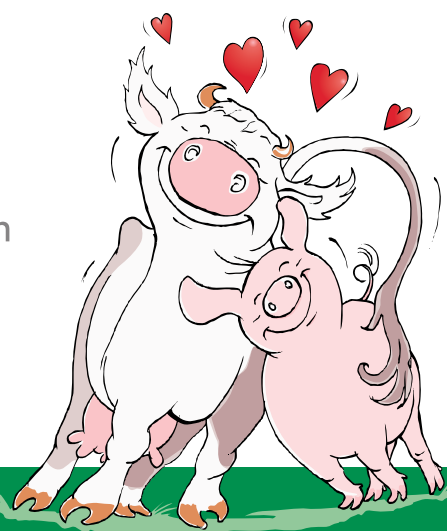
Sprzedaż wysokiej jakości prosiąt i warchlaków z Niemiec i Danii

Kredytowanie prosiaków na dogodnych i przejrzystych warunkach

Skup trzody chlewnej

Venneker Polska Sp. z o.o.

ul. Kurkowa 14/162
50-210 Wrocław
tel.: 71 727 12 52
e-mail: biuro@venneker.pl

Przedstawiciele handlowi:

Marcin Kamiński tel.: 531 125 567
Łukasz Orlik tel.: 604 823 779
Konrad Zasada tel.: 531 767 668

www.venneker.pl

Katarzyna i Jarosław Janikowie z Czernej
modernizują gospodarstwo

Katarzyna i Jarosław Janikowie z Czernej w Małopolsce gospodarują na ponad 140 hektarach. W strukturze zasiewów w ich gospodarstwie rolnym dominuje rzepak (około 50 ha). Rolnicy uprawiają także pszenicę ozimą, kukurydzę i owies. Posiadają także ponad 5 ha łąk.

Państwo Janikowie w ostatnich latach gruntownie zmodernizowali swoje gospodarstwo. Pozyskali prawie 1 mln zł w ramach działań pomocowych wdrażanych przez ARiMR. W ramach Modernizacji gospo-

darstw rolnych w 2010 roku Janikowie zakupili ciągnik rolniczy, przyczepę, pług obrotowy i kosiarkę rotacyjną. Natomiast rok później uzyskali środki na prasę zwijającą, agregat uprawowy i rozsiewacz nawozów. To nie wszystko. Rok 2012 także był obfity w zakupy maszynowe. Rolnicy z Czernej kupili przyczepę rolniczą, stół do rzepaku, owijkę bel, opryskiwacz polowy oraz heder do kukurydzy. W kolejnym 2013 roku park maszynowy doposażyli w punktowy siewnik. W planach są dalsze

zakupy. W 2016 r. rolnicy złożyli wniosek w ramach Modernizacji na dofinansowanie mulczera, suszarni przewoźnej, głębosza 3-żobowego oraz budowę silosu zbożowego. Państwo Janikowie prowadzą też gospodarstwo agroturystyczne i mają niewielką stajnię z paroma końmi na potrzeby turystów.

Chcesz dowiedzieć się więcej o rolnikach, ich gospodarstwach i problemach? Wejdź na www.wieścirolnicze.pl w zakładkę „Sylwetki”.

(doti)

Fot. ARiMR w Małopolsce

Niezależnie od systemu chowu, prace związane z usuwaniem obornika są jednymi z bardziej uciążliwych zajęć. Przy niekorzystnym zorganizowaniu produkcji zwierzęcej, czynności te zajmują znaczną część czasu rolnika. W oborach uwięziowych, zwłaszcza z bydlęciem mlecznym lub opasowym, można również sprawnie i tanio usuwać obornik. Jest to możliwe dzięki, znanym na polskiej wsi od lat 70-tych zgarniaczom obornika, które znacznie usprawniają codzienną obsługę. Nowe modele polskich producentów różnią się konstrukcją i możliwościami.

Usuwanie krotoszyńskie

Podstawową cechą usuwaczy typu krotoszyńskiego jest ich podwieszana konstrukcja. Pojedynczy wózek z widłami przesuwa się na linii wzdłuż kanału obornikowego ruchem posuwisto-zwrotnym. Takie rozwiązanie ogranicza kontakt elementów konstrukcji z korozyjnym środowiskiem obornika.

Usuwanie obornika w uwięziówce

Wybór sposobu chowu zwierząt zależy od indywidualnych możliwości gospodarstwa oraz od preferencji samego rolnika, wiąże się z tym również metoda usuwania obornika.

TEKST ■ Paweł Nowicki

Urządzenia tego typu możemy dopasować do różnych warunków architektonicznych obór, ze względu na m.in. szerokość szuflki zgarniającej, która może mieć nawet 1,5 m. Długość naszej obory również nie będzie problemem, gdyż montaż jest możliwy w budynkach ponadstumetrowych. Średnia prędkość pracy maszyny wynosi 0,6 m/s i możliwe jest maksymalne obciążenie obornikiem o wadze 300 kg. Wysokość przemy, jaką może usypać nasz „pomocnik”, wynosi ok. 4 m. Kluczowym aspektem jest jednak możliwość indywidualnego dobierania parametrów

Widok masztu z szuflą przy wyciągu podwieszonym

jego pracy w zależności od panujących warunków. - Najczęściej jest tak, że razem z klientem

uzgadniamy, jak rozdysponować taki usuwacz, jak rolnik by chciał i jak ja to widzę. Coraz częściej się

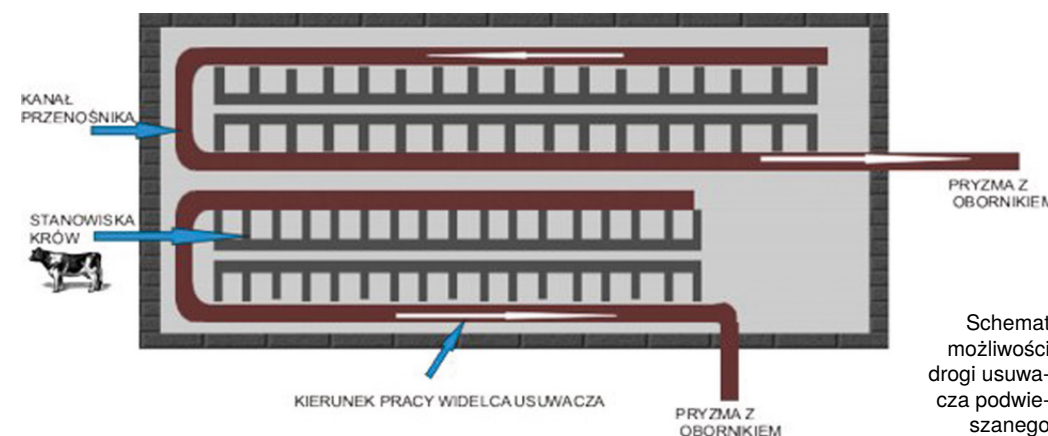
zdarza, że w nowych budynkach nie ma stropu i wówczas musimy robić tzw. podbramki, na których będzie podwieszony usuwacz - zaznacza Mateusz Krystek, producent usuwaczy obornika. - Cena 12 m urządzenia wynosi 9.500 zł i 250 zł za każdy kolejny metr - dodaje właściciel firmy. Maszyna zasilana jest silnikiem, w zależności od długości, o mocy min. 3 kW.

Zgarniacze łańcuchowe WK-4

Podstawą tych urządzeń jest łańcuch z łopatkami, który zapewnia ciągłą pracę w zamkniętym obwodzie. Do jego budowy wykorzystano stal konstrukcyjną S355/J2 zawierającą mangan, węgiel i miedź. Najwyższy gatunkowo materiał ma zapewnić

Łańcuch z łopatką, która może być dostosowana do konsystencji obornika. Przy usuwaniu gnojówki stosuje się specjalne gumy

Schemat możliwości drogi usuwacza podwieszanego

długą i bezawaryjną pracę w korozyjnym środowisku. Masywne ogniwa, o wymiarach 18,5 x 10 cm, specjalnie ukształtowane zapewniają wytrzymałość i uniemożliwiają skręcanie całego łańcucha, którego 1 m biegnący waży ok. 15 kg. - Sami stworzyliśmy konstrukcję przekładni, która działa bez oleju, tylko raz na pół roku smarujemy się smarem, czyli udało nam się zniwelować do minimum obsługę tej przekładni przez rolnika. W środku mechanizmu są tylko łożyska i koła zębate - opisuje swój produkt Maciej Wróblewski. Znakami szczególnymi zgarniacza WK-4 są usytuowane w narożnikach

koła bębnowe, po których łańcuch się obtacza, co eliminuje ryzyko zsunęcia się całego ciągu w przypadku stosowania kół zębatach. Innym ważnym elementem jest napinacz łańcucha po stronie powrotnej, który zachowuje jego sztywność nawet po wielu latach pracy. Większość parametrów można dostosować do potrzeb rolnika. Standardowe wysokości przym waha się w granicach 3,5 - 5 m wysokości. Możliwe jest również dopasowanie toru wyrzutni na przym, w zależności od miejsca usytuowania płyty obornikowej. Ciekawostką

jest fakt, że opisany zgarniacz może być wykorzystywany nie tylko przy chowie bydła mlecznego czy mięsnego, ale również trzody chlewnej. - Współpracując z nami m.in. spółdzielnie produkcyjne, które zajmują się produkcją warchlaków i przy takiej hodowli również wykorzystywane są nasze zgarniacze - dodaje właściciel firmy. W zależności od możliwości kanały gnojowe przy produkcji trzody mogą być głębsze i zakryte rusztem lub płytami i otwarte. Jak zapewnia właściciel, zwierzęta się szybko przyzwyczajają i niekiedy załatwiają się bezpośrednio do kanału. ■

— REKLAMA —

PIASKOWANIE Z DOJAZDEM DO KLIENTA

- Maszyny rolnicze

- Konstrukcje stalowe
- Ogrodzenia
- Pomniki
- Elewacje
- Drewno i wiele innych

tel. 660 621 549, 607 573 117
mmpiaszkowanie5@interia.pl

AGRO UNIMA

PRZEDSIĘBIORSTWO WIELOFUNKCYJNE AGROUNIMA
mgr inż. Cezary Sztuder
ul. Ks. Ściegiennego 2, 63-700 Krotoszyń

AGROSKŁAD ul. Koźmińska 15a
63-708 Rozdrażew
tel. 62 722-16-00, 602-102-942

www.agrounima.com.pl
e-mail: agrounima@vp.pl

WYPOSAŻENIE CHLEWNI

- OKNA INWERTARSKIE
- PASZOMATY
- POIDŁA MISKOWE
- POIDŁA SMOCZKOWE
- SYSTEMY ZADAWANIA PASZ
- PASZOMATY, AUTOKARMNIKI, TUBOMATY
- PROMIENNIKI I OPRAWY PROMIENNIKÓW

HYLMET POLSKI PRODUCENT

NAJWYDAJNIEJSZE PRZEKŁADNIE DO ŁADOWACZY I PRZYCZEP LEŚNYCH

Ursus - Zetor - Case - Fendt - Ford - Landini - Renault
Same - Deutz Fahr - John Deere - Lamborghini - New Holland
Mercedes Benz - Massey Ferguson

POMPY HYDRAULICZNE I OLEJOWE DO CIĄGNIKÓW WSZYSTKICH TYPÓW

www.sklep.hylmet.pl

Plaskosz 9
89-500 Tuchola

pompy premium do ciągników Ursus i Zetor

Z naszymi pompami wyciśniesz więcej...

tel.: 509 959 703, 884 002 141, 523 365 271

— REKLAMA —

SOBMETAL BRACIA SOBAŃSCY

MIEZARKA POZIOMA ŁOPATOWA KOMPAKT MPL 500

na targach **FERMA W ŁODZI** 17-19 lutego 2017
STOISKO D25 **zapraszamy**

nowość

Karol Sobański: 604 502 645
Piotr Sobański: 606 976 197
Marek Sobański: 606 730 315
Radosław Sobański: 606 730 586
BIURO: 65 547 16 75

63-930 Jutrosin Rogożewo 23a
www.sobmetal.pl biuro@sobmetal.pl

AGROMILKA
MARKA PRZYJAZNA ROLNIKOM

www.agromilka.pl

Agromilka sp. z o.o.
ul. Nowosolska 91,
Przyborów 67-100
tel. 665 701 145

Dystrybutor **KOBZARENKO** Sp. z o.o.

Zbierz więcej maszynami Kobzarenko

- Przyczepy ze ścianą przesuwaną Atlant
- Wozy przeładunkowe PBN
- Przyczepy zbierające do słomy
- Przyczepy skorupowe

Przygotowywanie paszy z ziarna zbóż przy użyciu gniotownika jest efektywniejsze, pod kątem energochłonności i przyswajalności karmy przez zwierzęta, w porównaniu z tradycyjnym śrutowaniem. Oszczędniejsze zużycie energii elektrycznej wynika głównie z mniejszego stopnia rozdrobnienia oraz z mniejszej liczby elementów ruchomych. Podczas śrutowania zmianie ulega skład chemiczny paszy. W trakcie dużej liczby obrotów wytwarza się wysoka temperatura, wskutek czego następuje denaturacja białek (ściananie się białek), a co za tym idzie zmniejszenie ich zawartości w paszy. Takie białko jest też w gorszym stopniu przyswajalne. W przypadku bydła zbytne rozdrobnienie ziaren zwiększa w karmie zawartość części pylistych i mąki, które niekorzystnie oddziałują na układ pH żwacza, gdyż wpływają na proces trawienia celulozy i zmianę aktywności bakterii. Obniżenie pH skutkuje kwasicą. Gniecione ziarno u zwierząt mlecznych wzmacnia proces trawienia oraz zwiększa zawartość tłuszczu w mleku. Należy jednak pamiętać, że tak przygotowana pasza powinna być w krótkim czasie skarmiona. Utleńnię się t ł u s z c z e i witaminy będą obniżały jej wartość odżywczą. Dlatego też nie warto jej magazynować na zapas. Sam proces gniecenia zachodzi przy użyciu walców usytuowanych blisko siebie. Wielkość szczeliny jest regu-

Wydajniejsza pasza Z GNIOTOWNIKA

Odpowiednia obróbka paszy pozwoli na jej lepsze wykorzystanie przez zwierzęta oraz mniejsze straty podczas produkcji.

TEKST ■ Paweł Nowicki

lowana, najczęściej poprzez sprężynę dociskową. W zależności od przeznaczenia mogą występować dwie lub trzy sztuki walców. Ziarno przygotowuje do gniecenia powinno mieć wilgotność na poziomie 14-16%, przy większym zawilgoceniu materiał może obklejać się na walcach. Wielkość frakcji ziarna jest w głównej mierze zależna od gatunku zwierząt, co wynika z ich wymagań zootechnicznych. Dla koni np. stosuje się tzw. płatkowanie, czyli gniecenie ziarna owsa przez dwa gładkie walce. W przeciwieństwie do śrutowania podczas zgniatania występuje mniejsze zapylenie środowiska pracy, co zwiększa jej komfort i nie zanieczyszcza dróg odde-
chowych rolnika.
Oferta zgniataczy do ziarna jest dość bogata na naszym rynku. Jednym z kryteriów przy wyborze jest bez wątpienia wydajność urządzenia. Pro-

ducenci, dostosowują się do potrzeb klienta, w swoich katalogach posiadają maszyny o wydajności już od 30 kg/h, do nawet 9-10 t/h, jak w przypadku firmy DafAgro. Przemysłowe zgniatacze mogą być wyposażone w całą instalację wspomagającą, podajnik czy szafę sterującą. Siła nacisku pomiędzy dwoma cylindrami może wynosić od 3 do nawet 15 t. Ciekawym rozwiązaniem jest napęd jednocyndrowy przy mniejszych gniotownikach tego producenta, który - jak zapewnia - daje większą wydajność niż przy zastosowaniu dwóch walców gładkich.

Ofertę firmy Unimetal ze Złotowa można podzielić ze względu na rodzaj gniecionego materiału. Model H-745 przeznaczony jest do produkcji paszy ze zboża, kukurydzy i roślin wysokobiałkowych (groch, bobik itp.). Mniejszy model H-745/2 nadaje się do gniecenia wyłącznie czterech podstawowych ziaren zbóż. Zapotrzebowanie na moc urzą-

Gniotownik do zbóż, kukurydzy, grochu itp. firmy Unimetal

Fot. Unimetal

żenia o wydajności 1.800 kg/h dla zboża i 1.500 kg/h dla kukurydzy wynosi 5,5 kW. A średnica samych walców wynosi odpowiednio 400 mm i 240 mm.

Gniotowniki firmy Sipma cechują się zwartą, mocną konstrukcją. Możliwe jest zamontowanie 3 sztuk walców, między którymi jest szczelina o wymiarze 0,1-0,5 mm. Urządzenia wyposażone są w specjalną kasę z magnesami wylapującą ewentualne metalowe części, co bez wątpienia chroni cały układ. Ponadto producent daje możliwość wyboru sposobu przeniesienia napędu: za pomocą kół zębatych lub pasków klinowych. ■

Walce gniotące o średnicy 800 mm firmy DafAgro

Fot. DafAgro

— REKLAMA —

SCHMIDT
POLSKA MARKA. NIEZAWODNE ŁADOWARKI.
W OFERCIE ŁADOWARKI O SZEROKOŚCI OD 90CM
JUŻ OD 54 900zł NETTO!

WWW.SCHMIDTMACHINERY.COM

LUBIATÓW 60R, 59-500 ZŁOTORYJA ☎ 881 206 316

Złóż wniosek o zwrot akcyzy

Będzie można ubiegać się o dopłatę do rolniczego paliwa. Nabór wniosków ruszył 1 lutego i potrwa do końca miesiąca.

Rolnicy, którzy chcą się ubiegać o zwrot części kosztów poniesionych na zakup paliwa do ciągników rolniczych, w pierwszym wyznaczonym terminie mogą przedstawić faktury za zakupiony olej napędowy z okresu od 1 sierpnia 2016 r. do 31 stycznia 2017 r. Minister rolnictwa poinformował także o drugim okresie przyjmowania rachunków. W terminie od 1 sierpnia 2017 r. do 31 sierpnia 2017 r. rolnik może okazać się fakturami stanowiącymi dowód zakupu oleju napędowego w okresie od 1 lutego 2017 r. do 31 lipca 2017 r. w ramach limitu zwrotu podatku określonego na 2017 r.

Zwrot przysługuje w wysokości 86,00 zł do hektara użytków rolnych. Rolnik może okazać się fakturami na kupno 86 litrów oleju napędowego na jeden hektar.

Wówczas za każdy hektar otrzyma 86 zł zwrotu. Pieniądze wypłacane będą w terminach: 3 - 28 kwietnia 2017 r. (pierwszy termin), 2 - 31 października 2017 r. (drugi termin).

Czy stawka zaproponowana przez ministra rolnictwa jest zbyt niska? Żywo debatowali na ten temat internauci na portalu www.wiescirolnicze.pl. Jedni z nich twierdzą, że faktury dostarczane przez rolników powinny być bardziej kontrolowane, bo często dotyczą oleju napędowego użytego w autach. Inni natomiast przekonują, że otrzymują dofinansowanie tylko do połowy zużytego paliwa. - *Ja w ciągu roku wypalam około 4.500 litrów, a zwrotu mam tylko od 2.150 litrów. Gdzie logika w tym?* - pyta jeden z komentujących. - *Czy wy wszyscy myślicie, że 86 litrów wystarczy na obrobienie hektara pola?* - dodaje Mietek. Więcej komentarzy na www.wiescirolnicze.pl

(doti)

— REKLAMA —

Planujesz budowę?

ZAMÓW BEZPŁATNY
Katalog z projektami
dla rolnictwa • dla biznesu
magazynów • garaży

Wyślij SMS z hasłem
KATALOG 6 na nr 7243
koszt sms'a 1,23 zł z VAT

www.projekty.murator.pl

AGRO-LIFT
PRODUCENT MASZYN ROLNICZYCH

brona talerzowa

agregat talerzowy siewny

agregat podorywkowy

głębosz

agregat uprawowo - siewny z hydropakiem

agregat uprawowo - siewny bez hydropaku

kultywator uprawowo - ścierniskowy

Nowy Bazanów 5
tel./fax: 81 865 48 80
kom. 605 430 868
537 430 868
e-mail: info@agro-lift.pl

www.agro-lift.pl

HURTOWA SPRZEDAŻ PALIW

kom. 501 078 706 tel. 62 734 30 92

Dobór ciągnika do wielkości gospodarstwa

CZĘŚĆ III

Kolejna część cyklu o optymalnym doborze ciągnika do wielkości i specyfiki danego gospodarstwa. W tym numerze zaprezentujemy maszyny do arealu od 50 do 150 ha.

TEKST ■ Paweł Nowicki

Analizując potrzeby doposażenia parku maszynowego dużych gospodarstw, trzeba zdawać sobie sprawę, że coraz trudniej precyzyjnie i trafnie je ustalić. Na pewno jednak tę grupę stanowią gospodarstwa rodzinne, które nierzadko posilają się siłą najemną. Duże możliwości produkcyjne oraz degresywność płatności bezpośrednich zmuszają rolników do zwiększonej intensyfikacji produkcji. Sprzyja temu również możliwość negocjowania korzystniejszych cen nawozów czy środków ochrony roślin, których sprzedaż w tej grupie jest znaczna. Niezależnie od rodzaju prowadzonej produkcji, tego typu gospodarstwa mają ogromne możliwości obniżania kosztów zakupów towarów czy

usług. Tutaj też racjonalne okazać się może korzystanie z systemów precyzyjnego rolnictwa.

Gospodarstwa o typowo zbożowym kierunku produkcji, które stosują uproszczone metody uprawy i siewu, będą potrzebowały mniejszej liczby ciągników, ale o większej ich mocy. W przypadku rolników wielokierunkowych, liczba ciągników będzie większa, ze względu na mnogość wykonywanych prac. Podobnie sytuacja wygląda w gospodarstwach, w których największy udział mają rośliny okopowe. Tutaj także racjonalnym okaże się zakup większej mocy ciągnika, niż w gospodarstwie opierającym się na trwałych użytkach zielonych. W tabeli 1. przedstawiamy orientacyjne wielkości mocy podstawowego ciągnika.

Wartości te mogą ulec w niektórych gospodarstwach zwiększeniu, gdyż oprócz tego podstawowego kryterium w doborze maszyny bierze się również pod uwagę inne czynniki mające wpływ na zwiększenie mocy ciągnika, tj.: tolerancja standardowa 17%; tolerancja dodatkowa 10%; tolerancja ze względu na obsadę zwierząt 10%. Jednak to, czy one będą uwzględnione i w takiej wielkości, zależy od indywidualnego charakteru gospodarstwa. Niżej przedstawiamy zestawienie wybranych modeli ciągników rolniczych dedykowanych dla tej grupy gospodarstw.

Valtra N 174 - zmieniający się ciągnik

Model N 174 jest flagowym przedsta-

Valtra N 174

wicielem serii N, w skład której wchodzi 6 ciągników o mocy od 105 do 185 KM. Wyróżnikiem ciągnika fińskiej produkcji jest indywidualne dostosowanie go do potrzeb operatora. Ten sam model u kilku rolników może całkowicie się różnić. Zmiana koloru maski stała się już wizytówką Valtry. Silnik, zamontowany w ciągniku jest własnej produkcji, Agco Sisu Power o pojemności 4,4 lub 4,9 l. Maksymalną moc maszyny osiągniemy na poziomie 1.800-1.900 obr/min, a maksymalny moment obrotowy - w przedziale 1.200-1.500 obr/min. Takie parametry pracy motoru zapewnią nam niskie zużycie paliwa. Jednostka spełnia normę emisji spalin Tier IV Final tylko w oparciu o technologię SCR,

czyli znany już katalizator AdBlue. Brak więc tutaj filtrów cząstek stałych czy systemu recykulacji spalin. Układ napędowy dostępny jest w różnych wariantach, m.in. PowerShift 5 i Direct. Producent przewiduje okresowe przeglądy i wymianę oleju co 600 mth. - Ciekawostką jest to, że Valtra ma mokre tuleje cylindrowe z dodatkowym podparciem, czyli tak jakby płaszcz wodny wokół tulei cylindrowej był podzielony na dwie strefy. Dodatkowe podparcie w środkowej części powoduje, że tam, gdzie tłok ma największą prędkość względem cylindra, jest jeszcze lepiej uszczelniony, czyli nie ma wibracji, bo są bowiem one ośmiokrotnie mniejsze, czyli praktycznie są wyeliminowane. Pierścienie idealnie przylegają. Mamy dłuższą

żywołność silnika. Jest to charakterystyka naszego silnika Sisu od wielu lat i w najnowszej wersji tego nie zabrakło - mówi Sebastian Karasiewicz, reprezentujący firmę Valtra Polska. Układ hydrauliki wyposażony jest w osobny, 60-litrowy zbiornik i taki sam dla oleju przekładniowego. W celu poprawy wydajności przy korzystaniu z instalacji hydraulicznej silnik delikatnie zwiększa obroty, co pozytywnie wpływa na pracę np. z ładowaczem czołowym. Nowa konstrukcja kabiny również może być przystosowana do upodobań użytkownika, dostępna jest pięciosłupkowa, sześćsłupkowa lub z przeznaczeniem na prace leśne z orurowaniem. W nowej serii N wprowadzono Hill Hold, czyli asystenta ruszania na wzniesieniach, który jest dostępny w branży samochodowej. W ciągnikach jest to innowacja. Zatrzymując się na wzniesieniu i chcąc bezpiecznie ruszyć, wystarczy załączyć prostą sekwencję rewersu. Maszyna zostanie wtedy zahamowana i dopiero po dodaniu gazu ciągnik załączy napęd i zwolni hamulce. Przejście jest na tyle płynne, że uniemożliwia cofnięcie się

TABELA 1. ORIENTACYJNE WIELKOŚCI MOCY CIĄGNIKA DO POWIERZCHNI GOSPODARSTWA

Wielkość gospodarstwa wg ha UR	Maksymalna moc ciągnika podstawowego [kW]	Moc ciągnika po uwzględnieniu zwyrzek [kW]
60	86	118
80	100	135
100	112	151
125	128	173
150	140	189
1 kW = 1,36 KM 1 KM = 0,73 kW		

— REKLAMA —

Atzlinger GmbH
Steggraben 8
A-4491 Niederneukirchen

Kontakt w Polsce:
poland@atzlinger.at
Tel. +48 791 645 009

Jakość prosto z Austrii!

Hamulcowe instalacje pneumatyczne.
Oryginalne części zamienne
Wabco, Haldex, Knorr Bremse itp.

PEWNA I NIEZAWODNA JAKOŚĆ

Przedstawiciel firmy:
Adam Kalinowski, tel. 603 645 009
e-mail: a.kalinowski@scharmuller.at

MAGAZYN W POLSCE

Scharmuller Spare Parts
Maciej Zaremba, tel. 601 579 881
e-mail: scharmuller.zaremba@gmail.com

— REKLAMA —

WYPRZEDAŻ ROCZNIKA

z finansowaniem 0% i ekstremalnie niską ratą!

Teraz już od 707,36 zł brutto/mc* możesz mieć nowego Zetora

Pobierz kupon wyprzedażowy na www.traktortozetor.pl

*wysokość raty skalkulowana na ciągnik Zetor Major 60 w standardzie

Ciągnik to Zetor. Od 1946 roku.

pojazdu. Kolejną nowością w ciągnikach jest system ASR, który dba o odpowiednią przyczepność. Operator wybiera dopuszczalny poziom poślizgu (np. 20%), gdy teren będzie na tyle mokry, aby przekroczyć tę wartość, wówczas silnik z bezstopniową przekładnią sam dobierze bieg i prędkość, zachowując odpowiednią trakcję kół (nie większą niż 20%).

Flagowe ciągniki 6R - John Deere

Dwa nowe sześciocyndrowe modele ciągników o najwyższym poziomie mocy 230 i 250 KM skonstruowane zostały z myślą o potrzebach usługodawców i właścicieli wielkopowierzchniowych upraw.

Obie maszyny wyposażone są w silnik PowerTech PSS o pojemności 6,8 litrów, z dwoma turbosprężarkami oraz zaawansowanymi technologiami filtra cząstek stałych (DPF) i selektywnej redukcji katalizacyjnej (SCR), który sprawnie reaguje na zmiany obciążenia, zużywając mniej paliwa i spełniając przy tym normy emisji spalin Stage IV. Przekładnia AutoPower przekazuje maksimum mocy mechanicznej w wielu zakresach prędkości jezdnej. Po osiągnięciu maksymalnej prędkości jazdy (40 km/h) obroty automatycznie spadają do 1.300 obr/min, pozwala to zmniejszyć zużycie paliwa. Maszyny te wyposażone są również w nowy joystick CommandPRO zapewniający wysoki poziom ergonomii i wszechstronności w ciągnikach John Deere. Prędkość maksymalną można osiągnąć za jednym przesunięciem joysticka, a do sterowania podnośnikiem, WOM, zaworami SCV, AutoTrac i innymi funkcjami służy 11 programowalnych przycisków. Funkcja trybu pełzającego pozwala na poruszanie się z prędkością od 0 do 2 km/h.

Okres wymiany filtra oleju silnikowego, filtra paliwa i oleju silnikowego w obu modelach wynosi 750 godzin, co przyczynia się do ograniczenia kosztów części i serwisu.

Kubota - Seria M7 dzięki swoim gabarytom idealnie wpisuje się z ciężkimi maszynami

Ciągniki 6230R i 6250R zapewniają również wysoki poziom komfortu pracy operatora. Inteligentny układ hydropneumatycznego zawieszenia kabiny (HSC Plus) zapewnia większą płynność jazdy oraz izolację akustyczną i tłumienie drgań. Lepsza przyczepność i aż o 10 procent wyższe przenoszenie mocy na podłoże to efekt zastosowania nowego samopoziomującego układu zawieszenia osi przedniej TLS Plus. Automatycznie reguluje on czułość i szybkość reakcji, zapewniając synchronizację z układem wykrywania obciążenia podnośnika. Dzięki temu kompensuje efekt skoku mocy w warunkach wymagających dużego uciążu. Dzięki zmiennemu przelozeniu układu kierowniczego (VRS) kręcenie kierownicą wymaga mniej ruchu ramion i znacznie niższego wysiłku.

Dzięki układowi hydraulicznemu z kompensacją ciśnienia i przepływu, ciągniki serii 6R zapewniają przepływ maksymalny na poziomie 160 l/min przy 1.500 obr/min. Pozwala to oszczędzać paliwo nawet w najcięższych warunkach pracy układu hydraulicznego. Sześć par zaworów SCV

z indywidualnymi dźwigniami zostało umieszczonych w jednym miejscu dla zapewnienia łatwego dostępu. Tylne podnośnik posiada udźwieg 10,4 tony, a przedni 5 ton.

Z pozostałych opcji wymienić można nowy pakiet łączności obejmujący aplikację MyJobsConnect i MyJobsManager, które pozwalają przesyłać zadania w czasie rzeczywistym do urządzeń przenośnych operatorów, którzy wykonują je na bieżąco. John Deere jest też pierwszym producentem maszyn rolniczych oferującym system nawigacji.

Claas Arion 650

Model Arion 650 dysponuje mocą 184 KM. Jest ona generowana przez silnik DPS-PowerTech-PVX o pojemności 6,8 l. Ten charakterystyczny silnik umożliwia operatorowi korzystanie z pełnego momentu obrotowego w szerokim zakresie liczby obrotów. Gwarantuje to stałą moc i jej szybkie rozwinięcie w trudniejszych warunkach pracy. Ponadto silnik wyposażony jest w turbosprężarkę VGT o zmiennej geometrii, która zapewnia optymalne ciśnienie doładowa-

nia, niezależnie od liczby obrotów motoru. Automatyczna skrzynia EQ200 składa się z dwustopniowej przekładni planetarnej, zespołu sprzęgieł oraz hydrostatu. Takie rozwiązania mają zapewnić równomierne przyspieszenie od 0 do 50 km/h, również podczas jazdy z obciążeniem. Dodatkowo redukcja obrotów silnika do 1.500 obr/min przy maksymalnej prędkości wpływa na obniżenie spalania. Komfort i bezpieczeństwo jazdy poprawia system aktywnej regulacji stanu zatrzymania, który odpowiada za płynność w zatrzymywaniu i ruszaniu na stokach. Obsługa przekładni CMATIC możliwa jest w trzech różnych trybach: Auto, CMOTION i ręcznym. CMOTION może odpowiadać za całe starowanie maszyną. Ustawianie prędkości jazdy bez użycia pedału gazu, a jedynie przy udziale przełącznika na podłokietniku sprawia, że jazda staje się o wiele mniej męcząca. CMOTION może odpowiadać również za hamowanie - poprzez cofnięcie przycisku zredukujemy bieg hamując tzw. silnikiem, odciążone zostanie zużycie hamulców. Duży rozstaw osi oraz równomierne rozłożenie masy (przód - 50%, tył - 50%) zapewnia odpowiednią ochronę gleby, możliwości dużego dociążania bez konieczności znacznego balastowania, wyższe siły uciążu czy bezpieczną pozycję na drodze. Dodając do tego stosunkowo niewielką długość całkowitą otrzymamy bardzo dobrą zwrotność, obszerne pole widzenia oraz widoczne prowadzenie maszyny na przednim TUZ. Poruszanie się z masą całkowitą wynoszącą nawet 12 t wymaga dodatkowego bezpieczeństwa, dlatego Arion 650 jest wyposażony w amortyzację i hamulce tarczowe przedniej osi. Standardowo Claas dysponuje czterema możliwościami prędkości pracy WOM. 4 pary hydrauliki zewnętrznej posiadają dźwignię odciążającą, co umożliwia odłączanie i dołączanie maszyn również pod

ciśnieniem, a przewody wycieków oleju utrzymują tę strefę zawsze w czystości. Pompa Load-Sensing ma wydatek 110 l. Tylne podnośnik o udźwigu 8 t można wyposażyć m.in. w automatyczne stabilizatory ciężeli dolnych czy regulację poślizgu. Modele Arion są fabrycznie przystosowane do montażu ładowaczy czołowych, a na lepszy komfort pracy z takim narzędziem wpływa również szklany luk w dachu.

Kubota - nowa seria M7

Trzy modele największej serii M7 japońskiego producenta charakteryzuje przede wszystkim elastyczność w dopasowaniu do potrzeb rolnika. Maszyny o mocy 130, 150 i 170 KM w razie potrzeby mogą generować większą liczbę koni, odpowiednio 150, 170 i 175 KM. Jest to możliwe dzięki systemowi PowerBoots, który bez ryzyka zwiększonego spalania „uwalnia” zapas mocy w najcięższych pracach. M7 wyposażone są w ekonomiczne, czterocyndrowe silniki Kuboty o pojemności 6,1 l, z turbodoładowaniem i intercoolerem, spełniając normę emisji spalin Euro IV, przy czym zużycie katalizatora AdBlue mieści się za ledwie w granicach ok. 2 % w stosunku do zużytego paliwa. Producent daje możliwość wyboru trzech wariantów ciągnika: standard, premium i premium K-VT. W dwóch pierwszych montowana jest przekładnia typu PowerShift, która oferuje 24 lub 40 (pełzaki) biegów w przód i tył oraz pozwala na zmianę zarówno biegów głównych, jak i zakresów pod obciążeniem. - *Ciekawym rozwiązaniem trybu transportowego jest funkcja automatycznego doboru przelozienia, która działa w ten sposób, że wyeliminowana jest nadmierna liczba zmiany biegów np. do transportu - mówi Arkadiusz Herc przedstawiciel firmy Polsad.* W wariantie premium K-VT jazda odbywa się dzięki przekładni bezstopniowej o nieograniczonej ilości przelozień. Wszystkie wersje wyposażone są w bezsprzęgłowy elektro-hydrauliczny rewers. Wspólną cechą wszystkich modeli są identyczne gabaryty. W zależności od wyposażenia i dociążenia maszyna może ważyć ok. 8-9 t i tyle samo wynosi udźwig tylnego podnośnika, co daje duże możliwości agregowania z ciężkimi maszynami. Dużą wygodę zapewnia system pracy na uwrociach (HMS), który pozwala zapisać kilkustopniową sekwencję czynności wykonywanych na uwrociach pola. Ciągniki wyposażone mogą być w wyświetlacz dotykowy 7 lub 12", na którym widoczne będą wszystkie parametry pracy, zarówno ciągnika, jak i zagregowanej maszyny. Ponadto traktory Kuboty są technicznie przystosowane do pracy z sygnałem GPS oraz maszynami wyposażonymi w technologię ISOBUS. Ważną informacją jest, że maszyny rolnicze z komunikacją ISOBUS wykorzystują terminal ciągnika KUBOTA i nie wymagają już jego zakupu, przynosząc spore oszczędności w przypadku nabywania nowych maszyn. ■

John Deere

Claas Arion 650

Kubota
seria M7

Więcej informacji
u Twojego lokalnego
przedstawiciela
POLSAD
JACEK KORCZAK

Włocławek, Radziejów, Aleksandrów Kuj.
■ 607 197 237
Toruń, Golub Dobrzyń, Lipno
■ 502 061 353
Kutno, Plock, Łęczyca
■ 607 190 848
Konin, Września, Turek
■ 607 190 354
Mogilno, Gniezno, Środa Wlkp.
■ 607 190 354
Skierniewice, Tomaszów, Rawa Maz.
■ 503 173 285
Kalisz, Sieradz, Pleszew, Jarocin
■ 607 190 479
Grójec, Warka, Białobrzegi, Piaseczno
■ 607 997 663
Bełchatów, Pajęczno, Wieluń
■ 607 197 359
Łódź, Poddębice, Brzeziny
■ 607 198 412
Piotrków Tryb., Radomsko, Opoczno
■ 502 060 372
Kępno, Wieruszów
■ 502 059 761

www.polsad.net

MAZURSKIE AGRO SHOW
Ostróda

MAZURSKIE AGRO SHOW 2017

11-12 LUTEGO
OSTRÓDA 2017

Expo Mazury
ul. Grunwaldzka 55
Ostróda

> Wstęp wolny
> Darmowy katalog wystawy
> Dofinansowanie przyjazdów grupowych

Jedyna profesjonalna wystawa maszyn rolniczych w Polsce północno-wschodniej

Pierwsza wystawa w sezonie z ofertami wszystkich czołowych marek maszyn

Najnowsze oferty dealerów maszyn i urządzeń z regionu północno - wschodniej Polski

WWW.AGROSHOW.PL

Patronat honorowy: Patronat medialny: Organizator: **Polska Izba Gospodarcza Maszyn i Urządzeń Rolniczych**
ul. Poznańska 118, 87-100 Toruń,
tel. 56/ 651 47 40, fax 56/ 651 47 44, biuro@pigmiur.pl

Techniczne wizytówki

OPRACOWANIE ■ Aneta Rzeźniczak

Przyczepa Pronar T400

Idealna do przewozu biomasy. Duża pojemność - 40 m³. Przyczepa posiada m.in. zawieszenie typu tandem, tylną oś kierowaną biernie, dyszel sztywny amortyzowany, ramę podwozia z profili zamkniętych oraz nadstawę przednią odchylaną hydraulicznie. Maszyna wyposażona jest w po-

dajnik podłogowy 4-łańcuchowy. Prędkość konstrukcyjna wynosi 40 km/h. Szerokość ogumienia to 700/50-26,5. Tylna część skrzyni jest szersza od przedniej, co zapewnia bezproblemowy wyładunek biomasy. Produkt dostępny w firmie TORAL w Gostyniu.

Wały uprawowe Gamatechnik

Producent oferuje wały uprawowe w różnych konfiguracjach, tak aby każdy rolnik mógł nabyć maszynę idealnie pasującą szerokością roboczą do posiadane- go pługa oraz rodzaju gleby, na której będzie zastosowany wał. Dostępne konfiguracje wałów to: pojedynczy lub podwójny (do pługów zagonowych i obracalnych), kołeczkowy (do pługów obracalnych) oraz z jednym rzędem pierścieni (do pługów zagonowych). Producent deklaruje, że używa do produkcji wyłącznie stali o pod-

wyższej wytrzymałości mechanicznej oraz że maluje maszyny dwuwarstwowo (podkład - zabezpieczenie antykorozyjne cynkowe i warstwa zewnętrzna nakładana proszkowo). Maszyna na zdjęciu to model W 120/2 o szerokości roboczej 2 m z pojedynczym wałem Campbella ø700 mm, z kątem ostrza 30° oraz z przystawką z wałem kołeczkowym o średnicy 550 mm. Wszelkie informacje o wałach można uzyskać w firmie Gamatechnik z Nekli.

— R E K L A M A —

FERMA

XVII Międzynarodowe Targi Ferma Bydła
XX Międzynarodowe Targi Ferma Świń i Drobiu

20 lat

17 - 19 lutego 2017
Nowa Hala EXPO / MOSiR Łódź

- Specjalistyczne targi technologii hodowli i chowu
- Dyskusje i prelekcje w ramach forum
- Ekspozycja maszyn

DO WYGRANIA M.IN. LAPTOPY I TABLETY

gamatechnik
maszyny rolnicze

jakość na każdym polu

U nas w standardzie:

- ✓ stal o podwyższonej wytrzymałości
- ✓ zabezpieczenie antykorozyjne cynkowe
- ✓ malowanie proszkowe

Gamatechnik, ul. Beutlera 16, 62-330 Nekla

☎ 61 66 99 044, 725 00 00 10
✉ biuro@gamatechnik.pl
🌐 gamatechnik.pl

AgroFood

www.targiferma.com.pl

KOSIARKI BĘBNOWE

KOSIARKI DYSKOWE

KOSIARKI BIJAKOWE

Agregat talerzowy - GTL SP

Przeznaczony jest do wykonywania podorywek pól po zbiorach płodów rolnych oraz do uprawy i doprawiania roli - wszystkich typów gleb. Agregat talerzowy GTL SP jest maszyną zapewniającą bardzo dobre podcięcie i wymieszanie resztek poźniwnych przy małej głębokości pracy - już od 9 cm. Jest to możliwe dzięki zastosowaniu talerzy o średnicy 620 mm. W związku z tym umożliwia zatrzymanie jak największej ilości wody w ziemi. Duży ciężar agregatu sprawia, że z powodzeniem

utrzymuje odpowiednią głębokość pracy. Maszyna występuje w szerokościach 2,5 m, 3 m, 3,5 m i 4 m. W wyposażeniu standardowym znajdują się: talerze o średnicy 610 mm zamontowane na grzędzieli z zabezpieczeniem sprężynowym, piasty bezobrotowe, zgrzebło, boczne kroje talerzowe i wał rurowy o średnicy 600 mm.

Szczegółowe informacje o agregacie GTL SP można uzyskać w firmie Agro-Tom w Pogorzeli oraz u autoryzowanych dilerów marki Agro-Tom.

Kosiarka czołowa dyskowa - TORO 300

To kosiarka samodzielna lub dopełniająca kosiarki tylne. Dzięki kompaktowej budowie i sprężynowemu odciążeniu jest ona lekka i energooszczędna. Odciążenie odbywa się za pomocą precyzyjnie dobranych sprężyn, dzięki czemu bardzo dobrze dopasowuje się do terenu i chroni darr przed uszkodzeniem. Optymalny nacisk listwy tnącej, zależny jest od warunków pracy i regulowany za pomocą długości łańcucha. TORO 300 wyposażona jest w system kopowania poprzecznego w dwóch

plaszczynach, przez co idealnie wybiera nierówności poprzeczne do $\pm 10^\circ$, uchyla się też przy napotkaniu przeszkody. Kosiarka jest prosta w obsłudze i nie wymaga żadnej hydrauliki. TORO w standardzie agregowana jest z ciągnikiem na zaczepie trójkątym kat. II. Napędzana jest z wału odbioru mocy ciągnika (WOM = 1.000 obr/min).

Szczegółowe informacje na temat kosiarki można uzyskać u autoryzowanego dealera marki Samasz, firmie AGROMEPA S.A.

Tomasz Szulc ze Smaszewa Rolnikiem Roku 2016

Rada Powiatowa Wielkopolskiej Izby Rolniczej spośród rolników powiatu tureckiego postanowiła wyróżnić Tomasz Szulca ze Smaszewa w gminie Tuliszków. Otrzymał on tytuł Rolnika Roku 2016.

Tomasz Szulc z małżonką Justyną prowadzą gospodarstwo rolne o powierzchni 60 hektarów położone w Smaszewie w gminie Tuliszków. Gospodarstwo, na którym wspólnie pracują, przejęli od rodziców pana Tomasa w roku 2008. Rolnicy nastawieni są na chów i hodowlę bydła mlecznego. Stado podstawowe liczy 70 sztuk krów mlecznych, a łącznie jest 140 sztuk bydła.

Gospodarstwo państwa Szulców wyposażone jest w nowoczesny sprzęt i maszyny, których zakup współfinansowany był ze środków unijnych. Nowoczesna hala udojowa sprawia, że udój jest bezpieczny i dogodny, zarówno dla zwierząt, jak i dojarza, a cała infrastruktura do pozyskiwania i schładzania

mleka sprawia, że w efekcie końcowym jest ono najwyższej jakości.

W 2016 roku gospodarze odstawili do mleczarni ponad 600 tys. litrów mleka, co

daje wzorową wydajność od jednej sztuki, zwłaszcza, że rok 2016 był dość niekorzystny dla rolnictwa pod względem nieurodzaju paszy. Ilość ta plasuje pana Tomasza w czołowiec dostawców mleka w Mleczarni Turek.

Odnowiony park maszynowy pozwala sprawnie i bezpiecznie wykonywać prace związane z inwentarzem z dbałością o środowisko naturalne. Co ciekawe, ze względów ekonomicznych i podtrzymując dobre relacje sąsiedzkie pan Tomasz ze swoim sąsiadem wspólnie używają kilku maszyn rolniczych. Statuetkę dla Rolnika Roku 2016 wręczyli Piotr Walkowski, prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej i Marek Pańczyk - przewodniczący Rady Powiatowej WIR w Turku.

iTurek.net

Podsumowano Dni Karpia

Przedstawienie laureatów Mistrza Karpia oraz degustację potraw konkursowych i koncert gitarowy to atrakcje konferencji podsumowującej Dni Karpia 2016, która odbyła się w Domu Gościńnym „Tęcza” (gm. Cieszków). - Podsumowanie Dni Karpia jest wielkim ukłonem za trud, zaangażowanie i aktywne uczestnictwo dla tych, którzy przyczynili się do zorganizowania tak wielkiego przedsięwzięcia, jakim jest prawie trzymiesięczny maraton wydarzeń w Dolinie Baryczy. Dni Karpia 2016 to 60 podmiotów organizujących 65 wydarzeń, to cała gama imprez o charakterze: plenerowym, aktywnym, edukacyjnym, stałym, to zawody wędkarskie oraz kolacje rybne, które cieszą się niestabną popularnością. W końcu cykl 24 spotkań przy rybie daje obraz, że w naszym regionie można śmiało mówić o stworzonej modzie na rybę jedzoną nie tylko od święta - podkreślają organizatorzy.

Podczas konferencji podsumowano konkurs Mistrza Karpia i przeprowadzono jego drugą część - przyznanie nagrody publiczności. Ocenie poddano, m.in. pysznego sumy w leśnych grzybach, sytego chowdera z karpia, delikatną rozgrzewającą zupę z ryb słodkowodnych. (HD)

W konkurencji najlepsza potrawa kolacji rybnych „Ryba do syta”:

I miejsce - Restauracja Wigwam - Górczyk za danie „Sum w leśnych grzybach”,
II miejsce - Restauracja „W Starym Młynie” za danie „Paluszki karpiove w sosie beszamelowym z owocami Doliny Baryczy”,
III miejsce - Restauracja „Hubertówka” za danie „Filet z karpia w sosie pomarańczowym z sałatką z buraków z serem kozim”

W konkurencji „Potrawa z karpia - nowość w menu”:
I miejsce - Zagroda Grabownica za danie „Chowder z karpia”
II miejsce - Restauracja Grabownica za danie „Karp w aromacie piwnym podawany z sosem chrzanowym”
III miejsce - Restauracja Parkowa za danie „Pikantne pulpety z karpia w sosie grzybowym podawanym z ryżem”

W konkurencji „Mistrz Karpia - nagroda publiczności”:
I miejsce - Restauracja Libero za danie „Rozgrzewająca zupa z ryb słodkowodnych”

REKLAMA

USŁUGI ROLNICZE

- ✓ siew, uprawa, głęboszowanie
- ✓ rozrzucanie obornika i wapna
- ✓ usługi sieczkarnią

☎ 665 701 145 www.agromilka.pl

PRODUCENT ZGNIATACZY

tel. 665 049 000
www.rolnictwo.unimetal.pl

KUPIĘ każdy ciągnik rolniczy

☎ 694 229 446

www.agrotop.info tel. 691 979 474

HALE, KURNIKI, OBORY, CHLEWNIE

Maszyny rolnicze - NAJKORZYSTNIEJSZE CENY!

eszyby .PL SKLEP INTERNETOWY

Szyby do:

- ☑ CIĄGNIKÓW ROLNICZYCH
- ☑ MASZYN BUDOWLANYCH
- ☑ ŁADOWAREK TELESKOPOWYCH

Akcesoria do kabin

tel 52 334 31 56
kom 661 22 88 62

ŁADOWACZE CZOŁOWE

DO CIĄGNIKÓW: URSUS, MTZ, ZETOR, PRONAR, BELARUS, FARMTRAC, CASE, RENAULT, HURLIMANE, VALTRA, FENDT, MF i wiele innych!

Wykonujemy także:
łyżki do ładowaczy, krokodyły, chwytaki bel, paleciaki, pługi do odśnieżania, kosze wysokościowe.

Olimet

tel. 664-125-869
604-407-206, 882-020-364

PRZETRZĄCZACZE

ZGRABIARKI KARUZELOWE

WOZY PASZOWE

ul. Gostyńska 71
64-000 KOŚCIAN

Tel.: 65 511 09 08

Kom.: 607 046 668 / 607 530 900 / 665 959 001

ul. Gostyńska 11
63-820 PIASKI

Tel.: 65 572 05 21

Kom.: 667 700 065 / 603 171 128 / 603 356 330

ul. Fletnowo 38 k/Grudziądz
86-134 DRAGACZ

Tel.: 52 332 52 53

Kom.: 607 712 713 / 603 331 129 / 605 511 155

www.agromep.pl

KREDYTY DLA ROLNIKÓW I FIRM
Z opóźnieniami BIK, KRUS, PODATEK i KOMORNIK
LEASING na maszyny i urządzenia
Kredyty preferencyjne na zakup ziemi
Tel. 798-751-849
Możliwy dojazd do klienta

KREDYTY DLA ROLNIKÓW
• BEZ BIK • NA DOWOLNY CEL
• KONSOLIDACJE
• Z ZAJĘCIAMI KOMORNICZYM
• NIE POBIERAMY OPŁAT WSTĘPNYCH
• DOJEŹDZAMY DO KLIENTA
• OBSŁUGUJEMY CAŁĄ POLSKĘ
• DECYZJA W 48 GODZIN

531 570 570

ROLNE TOWARZYSTWO KREDYTOWE

JAWS-INWEST
TYNKI I POSADZKI
MASZYNOWE I PRZEMYSŁOWE
Tel. 604-072-179, 693-459-435

KOREKCJA RACIC U BYDŁA
mgr inż. ANDRZEJ STĘPIEŃ
ul. Kordeckiego 50 tel. 62 766-55-97
62-800 Kalisz kom. 605 595 800

KUPIE
JAŁOWICE WYSOKOCIELNE
tel. (61) 437-75-27, 602-731-229

SKUP BYDŁA RZEŹNEGO
Ubojnia „KOWAL”
Dąbrówka Wielkopolska, ul. Główna 28
DOLNY ŚLĄSK Tel. 663-457-897
WIELKOPOLSKA Tel. 661-822-159

Przedsiębiorstwo BIS Poznań
Grunwaldzka 48, 63-840 Krobica
Sprzedaj **JAŁOWIC CIELNYCH**
Oferujemy jałowice cielne i pierwiastki rasy HF
65 573 86 31
www.bis.poznan.pl | magdabis@poczta.onet.pl

Agro Akademia z bankiem

Fot. D. Jarczyk

Rolnicy wyszli zadowoleni ze szkolenia. Tym bardziej, że mogli wszystkim prelegentom dowolnie zadawać nurtujące ich pytania

O ekonomii rolnictwa, uprawie gleby i negocjacjach w biznesie rozmawiano podczas jednego ze szkoleń w Rydzynie (Wielkopolska) zorganizowanych przez BGŻ PNB Paribas w ramach cyklu spotkań pod nazwą Agro Akademia.

Tematyka szkoleń, na które bank zaprasza rolników z różnych części Polski, ściśle związana jest z charakterem produkcji rolnej na danym terenie. Bankowi analitycy rynków rolnych i współpracujący z bankiem BGŻ PNB Paribas eksperci z różnych dziedzin dzielą się obiektywną wiedzą na aktu-

alne tematy dotyczące polskiego rolnictwa. Pierwszy wykład w Rydzynie poprowadził Michał Koleśnikow, który opowiedział o tendencjach na rynkach rolnych ze szczególnym uwzględnieniem produkcji roślinnej i żywca wieprzowego. O wapnowaniu, jako metodzie ograniczenia kosztów produkcji roślinnej mówił Przemysław Tomczak z Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Turku. Na sam koniec spotkania Robert Dołowy, specjalista w dziedzinie negocjacji, opowiedział o tym, jak skutecznie przeprowadzać negocjacje. (dotl)

Hodowca roku z Sapieżyna

Janina Poczta z Sapieżyna wygrała konkurs „Hodowca Roku” i odebrała kluczyki do nowiutkiej toyoty. Laureatka plebiscytu firmy „GOBARTO” prowadzi ponad 150-hektarowe gospodarstwo. Gala wieńcząca tegoroczną edycję plebiscytu „Hodowca Roku” odbyła się w Nowej Obrze (powiat krotoszyński). Jego organizatorem jest spółka GOBARTO (dawniej PKM DUDA S.A.). Zaproszenie na galę otrzymało 70 hodowców z całej Polski, którzy odstawili do GOBARTO największą ilość trzody chlewnej o najlepszej jakości. Wśród nich rozlosowano, m.in. wycieczkę, telefon, telewizor, konsolę, odkurzacz oraz główną nagrodę - toyotę CHR. Uroczystość była również oka-

zją do wręczenia nagrody specjalnej, którą otrzymał Krzysztof Błoch z Grąbkowa. - Jest to dostawca, który jako pierwszy przywoził do naszego zakładu tuczniaki. I dziś, po malej przerwie, znów jest bardzo dobrze współpracującym z nami rolnikiem - wspomniął wiceprezes spółki Roman Miler.

Galę uświetnił występ znanego artysty Waldemara Malickiego oraz koncert zespołu VOX, kojarzonego głównie z przeboju „Bananowy song”. Gościom serwowano wybitne dania kuchni polskiej - w tym także dziczyznę, dostarczoną przez Spółkę PKM Dżiczyzna, z grupy GOBARTO. Imprezę zakończył Bal Hodowcy Roku. (HD)

W Kraśniku, woj. lubelskie, odbyła się 13. Międzynarodowa Konferencja Sadownicza „Jagodowe trendy”.

Od lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku region kraśnicki słynie z upraw sadowniczych. Jest to zagłębie malinowe kraju. Plantacje malin w powiecie kra-

śnickim zajmują dzisiaj prawie 5 tysięcy hektarów. Dlatego też główne tematy konferencji związane były z malinami. Specjaliści Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, SGGW w Warszawie oraz przedstawiciele instytutów naukowych i badawczych mówili między innymi o inte-

Rozmawiano o niskich cenach owoców

growanym nawadnianiu malin, nowych metodach zwalczania chorób i szkodników upraw sadowniczych, a także o nowych odmianach. Porównywano także opłacalność produkcji tych owoców w gruncie i pod osłonami, mówiono o zapobieganiu skutkom niekorzystnych zjawisk atmosferycznych w uprawach sadowniczych.

W forum dyskusyjnym, w którym wzięli udział przedstawiciele Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, organizacji sadowniczych oraz samorządów omawiano sytuację związaną z zatrudnieniem pracowników w sadow-

nictwie. W dyskusji plantatorzy poruszyli też temat związany z likwidacją od 2017 roku dopłat do produkcji malin. Wspomniano także o problemach ekonomicznych związanych z porzeczką czarną, której cena skupu w 2011 roku kształtowała się na poziomie ponad 4 zł za kg, a od tamtej pory spadała, dochodząc w roku ubiegłym do około 0,60 zł.

Organizatorami konferencji były: Związek Sadowników Rzeczypospolitej Polskiej z siedzibą w Grójcu, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie - Katedra Sadownictwa, a współorganizatorem Starostwo Powiatowe w Kraśniku. Andrzej Wojtan

Małopolska ARiMR podsumowuje miniony rok

„Wsparcie dla małopolskiej wsi” - pod tym hasłem odbyła się konferencja prasowa zorganizowana przez Oddział Regionalny ARiMR w Krakowie. W trakcie spotkania dyrektor małopolskiego oddziału Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Adam Ślusarczyk przedstawił najważniejsze działania przeprowadzone w minionym roku. Oddział Regionalny ARiMR w Krakowie reprezentowali także Lukasz

Piątek, zastępca dyrektora oraz Barbara Barwacz-Mikuła, główny specjalista ds. szkoleń i promocji.

Przedstawiono m.in. ilość uruchomionych naborów, przyjętych wniosków, podpisanych umów, wypłaconych pieniędzy. Pokazano także efekty działań ARiMR na przykładzie zrealizowanych z sukcesem projektów w województwie małopolskim. Dyrektor Adam Ślusarczyk zaznaczył, iż

w ramach Modernizacji gospodarstw rolnych w obydwu naborach (jesienią 2015 r. i wiosną 2016 r.) wnioski złożyło prawie tysiąc beneficjentów. - W ramach pierwszego naboru podpisano 12 umów na kwotę blisko 5,18 mln zł, natomiast w ramach drugiego naboru zawarto 101 umów na kwotę 17,7 mln zł - powiedział Adam Ślusarczyk. Organizatorzy spotkania wspomnieli także o harmonogramie działań na 2017 r. (red)

— REKLAMA —

Oddłużeniowe
POŻYCZKI DLA ROLNIKÓW!
Na spłatę zaległości BIK, KRUS, komornik!
Nie pobieramy opłat wstępnych!
Dojazd do klienta. Wypłata środków w 7 dni!
www.kredyt-partner.com.pl
tel. 798-975-384, 506-506-024

OKNA INWENTARSKIE DO OBÓR I CHLEWNI
od producenta
OKNO 120x90 tel. 44 616-87-57,
190 zł brutto kom. 604-096-414
www.amati.com.pl
NAJWIŻSZA JAKOŚĆ ZA NAJNIŻSZĄ CENĘ

TRANSPORT PROSIĄT
tel. 606 427 238

OKNA INWENTARSKIE, PCV
• różne wymiary
• prosto od producenta
• profesjonalny montaż
tel. 515 241 917

TRANSROL
Catoroczny skup zbóż
dzwoń: 603 22 11 28
669 054 646
665 667 661

GARAŻE Blaszane BRAMY Garażowe KOJCE dla Psów
Najniższe CENY
Różne wymiary
Dogodne RATY
Transport i montaż GRATIS cały KRAJ
61-812-54-69 71-718-32-25
63-278-62-25 54-421-00-45
65-619-34-15 22-100-45-96
509-574-644 509-058-388
www.konstal-garaze.pl

ROBSTAL.pl GARAŻE BLASZANE
dowóz i montaż gratis!
> bramy ogrodzeniowe
> przęsła ogrodzeniowe
> bramy garażowe
> kojce dla psów
PRODUCENT
www.robstal.pl
(5) 537 81 20,
(61) 610 13 39,
509 038 426

ZAPROŚMY UKOCHANE OSOBY DO STOŁU

Nie macie pomysłu na walentynkowy wieczór? A może przygotujecie dla ukochanej osoby kolację?

Przygotowując kolację, pamiętajmy o odpowiedniej dekoracji stołu, a może nawet wystroju pokoju i romantycznej muzyce w tle. Oczywiście kolację możemy zjeść nie tylko w towarzystwie jednej ukochanej osoby, ale też z przyjaciółmi czy dziećmi. Przygotowując dania dla większej ilości osób, możemy poprosić ich o pomoc. Moja propozycja na Walentynkowe Święto to: zapiekany filet z kurczaka ze szparagami, pieczone ziemniaki, szybka sałatka, a na deser mus truskawkowy. POWODZENIA!!!

Honorata Dmyterko

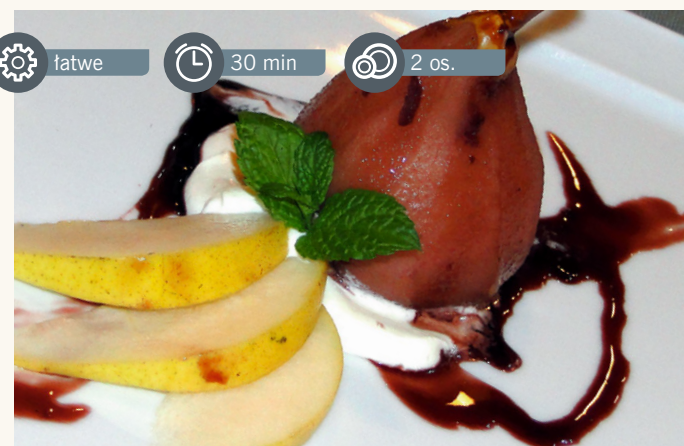
SERDUSZKOWE CIASTKA

Składniki:

- 300 g mąki pszennej,
- 100 g cukru pudru,
- 2 żółtka,
- 250 g margaryny do pieczenia,
- 3 łyżeczki przyprawy korzennej

Przygotowanie:

Z podanych składników zagniatam gładkie i elastyczne ciasto. Formuję w kulę, zawijam w folię spożywczą i wkładam na godzinę do lodówki. Po tym czasie ciasto rozwałkuję na grubość ok. 0,5 cm i wycinam ciasteczka w kształcie serca. Piekę w temperaturze 210 stopni około 10-12 minut. Dekoruję białym i różowym lukrem.

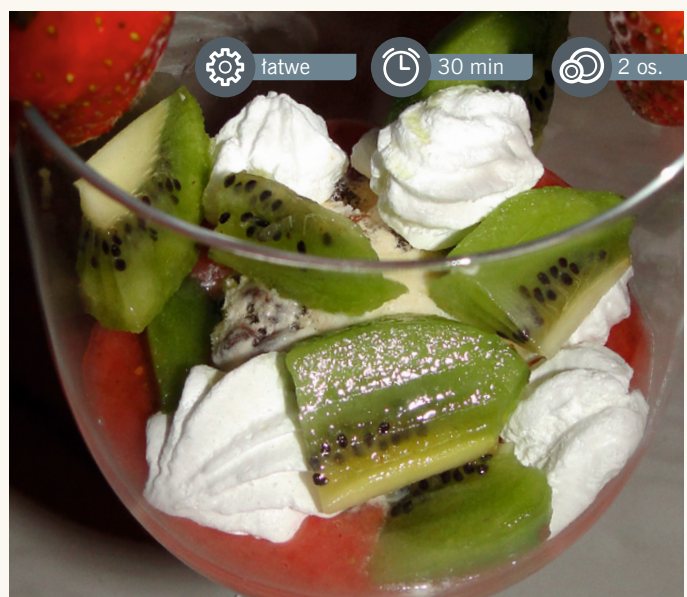
GRUSZKI MARYNOWANE Z DODATKIEM RICOTTY

Składniki:

- 2 gruszki
- 1 litr czerwonego wina wytrawnego
- 100 g sera ricotta
- przyprawy korzenne
- miód

Przygotowanie:

Gruszki obieram i wydrążam nasiona. Następnie marynuję je w winie przez ok. 48 godzin. Po 2 dniach gruszki gotuję przez około 5 minut z dodatkiem przypraw korzennych i miodu. Miękką gruszkę nadziewam serkiem ricotta i polewam sosem z czerwonego wina.

DESER TRUSKAWKOWY

Składniki:

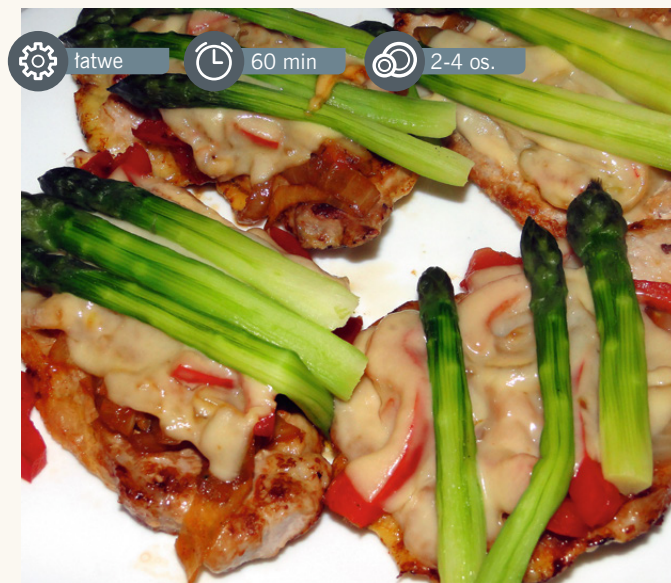
- 500 g truskawek (mogą być mrożone)
- 2 łyżki cukru
- gęsty jogurt typu greckiego
- świeże owoce do dekoracji

Przygotowanie:

Miksuję truskawki (mogą być mrożone) z dodatkiem cukru. Wlewam w kieliszki od wina. Na środku delikatnie kładę łyżkę gęstego jogurtu. Dekoruję świeżymi owocami, np. truskawkami lub kiwi.

Więcej przepisów szukaj na wiescidladomu.pl/hotblog

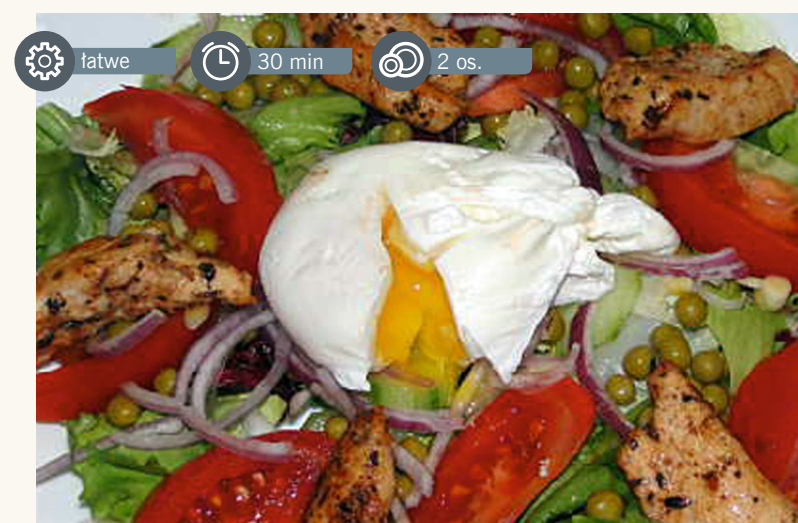
ZAPIEKANY FILET Z KURCZAKA ZE SZPARAGAMI

Składniki:

- 1 podwójna pierś z kurczaka
- kilka plasterków sera i papryki
- szparagi (najlepiej zielone)
- 1 cebula
- pieprz
- sól
- 1 papryka słodka
- tymianek
- masło

Przygotowanie:

Pierś z kurczaka delikatnie rozbijam, przyprawiam i odstawiam na kilka minut. Obraną cebulę kroję w piórka, przyprawiam i smażę na maśle. Podobnie postępuję ze szparagami i papryką pokrojoną w paski. Na maśle, na końcu smażę mięso, po czym układam je w naczyniu żaroodpornym. Na mięso kładę plasterki sera, na to cebulę, paprykę i ponownie plasterki sera. Na końcu układam szparagi. Zapiekam, aż ser całkowicie się rozpuści i przyrumieni.

SAŁATKA Z JAJKIEM W KOSZULCE

Składniki:

- pół opakowania mixu sałat
- 2 jajka
- podwójny filet z kurczaka
- przyprawa do gyrosa
- 2 pomidory (mogą być koktajlowe)
- zielony ogórek
- 2-3 łyżki groszku
- grzanki (najlepiej po upieczeniu natrzeć je ząbkami czosnku)
- czerwona cebula
- ocet
- masło lub oliwa do smażenia kurczaka

Przygotowanie:

Kurczaka kroję w paski i marynuję przez co najmniej pół godziny w przyprawach. Smażę go na patelni i studzę. Opatkowaną i osuszoną sałatę układam na talerzach, posypuję solą i pieprzem. Układam na nią pokrojonego pomidora i ogórka. Posypuję groszkiem oraz cebulą pokrojoną w piórka. Na to układam usmażonego kurczaka. W garnku zagotowuję wodę (około 1 litra) z dodatkiem octu (2 łyżki). Jajko wbijam do szklanki. Przy pomocy łyżki tak mieszam wodę w garnku, aby na środku wytworzył się wir, do którego wlewam jajko. Mieszając gotuję przez około 2-3 minuty. Wyciągam delikatnie jajko z kąpieli łyżką cedzakową i układam na środku sałatki. Sałatkę polewam sosem czosnkowym lub vinegret.

SZYBKA SURÓWKA

Składniki:

- 1 średniej wielkości sałata (może być też mix sałat)
- 2 zielone ogórki
- 1 pomidor
- 1/2 pęczka rzodkiewki
- 1 mała cebulka
- 1 sos sałatkowy włoski

- koperek
- szczypiorek
- bazylija

Przygotowanie:

Sałatę rwę na kawałki. Resztę warzyw kroję według uznania. Polewam przygotowanym sosem z dużą ilością koperku i szczypiorku.

FONDUE NA WALENTYNKI

Czekoladę najczęściej spożywamy w postaci tabletek. Jednak warto przyrządzić z niej fondue z dodatkiem świeżych lub suszonych owoców, orzechów oraz biszkoptów i wafli. Aby czekoladowe fondue było pyszne, nie jest konieczna najdroższa, belgijska czekolada. Do przygotowania tego dania wykorzystuję ulubione i sprawdzone czekolady - zarówno tę gorzką, jak i mleczną, a nawet białą. Najlepsza proporcja to: 2 tabletki gorzkiej, 1 tabletki mlecznej oraz 200 ml śmietany, może być kremówka. Jestem posiadaczką specjalnego naczynia do fondue, ale jeśli takiego nie macie, możecie to zrobić w dowolnym naczyniu w kąpielii wodnej. Roztopiam czekoladę, po czym dodaję śmietanę. Mieszam do momentu całkowitego wymieszania składników. Jeśli konsystencja jest zbyt gęsta, dolewam trochę śmietany, jeśli zbyt rzadka - dokładam czekoladę. Lubię eksperymentować ze smakiem dodając do czekoladowego fondue na przykład ekstrakt waniliowy lub amaretto. Jeśli uzyskam już pożądaną konsystencję, stawiam naczynie (na podgrzewaczu) na środku stołu, a obok talerz z dodatkami. Do ich nabijania i maczania w płynnej czekoladzie wykorzystuję specjalne widelczyki lub patyczki do szaszłyków.

Z PORADNIKA OGRODNIKA

Dzisiaj z naszym ogrodnikiem Marcinem Żurkiem porozmawiamy o przycinaniu drzew i ich wapnowaniu, zajmiemy się też pierwszą w tym roku pielęgnacją trawnika oraz zajrzemy do naszych sadzonek pelargonii.

tekst ■ ■ ANNA MALINOWSKI

PRZYCINANIE DRZEW

Panie Marcinie, nareszcie możemy wyjść do ogrodu...

Tak, możemy zacząć pielęgnację naszego ogrodu i to od bardzo ważnego zabiegu, bo od przycinania drzew i krzewów.

Moja babcia mówiła, że drzewa owocowe można przycinać już w styczniu, bo wtedy one jeszcze śpią i nie tracą soków. To prawda?

Tylko częściowo. Powinniśmy zwrócić uwagę przede wszystkim na temperaturę i nie zaczynać przycinania drzew podczas mrozów, ponieważ grozi to pękaniem gałęzi. To samo dotyczy środków, którymi smarujemy miejsca po przycięciu konarów w ramach ochrony przed wtargnięciem grzybów. Jeśli jest niska temperatura, one po prostu nie działają. Najlepszym okresem do tego są luty i marzec.

Jakich reguł należy się trzymać, chcąc przycinać drzewa samemu?

Trzeba wziąć pod uwagę, czy drzewo jest młode, czy starsze. W przypadku tego pierwszego nie powinniśmy wykonywać zbyt drastycznego przycięcia, ponieważ hamuje ono jego wzrost. Ograniczamy się tutaj do korekty korony, wycięcia młodych odrostów, czyli tzw. wilków, czy krzyżujących się gałęzi. W przypadku starszych drzew wycinamy również te grube konary w celu prześwietlenia drzewa, a przez to uzyskania dużych, słodkich owoców. W każdym z tych przypadków wycinamy gałęzie i konary, które rosną do środka korony lub w dół czy krzyżują się z innymi. Ciemna, gęsta korona drzewa powoduje, że utrzymuje się tam wilgoć, a ta grozi chorobami grzybiczymi, parchem czy pleśnią. Jak już wspomniałem, duże powierzchnie ściętych konarów czy gałęzi smarujemy specjalną pastą, aby zabezpieczyć drzewa przed wtargnięciem grzybów i bakterii do ich środka. Takim popularnym i skutecznym środkiem jest maść o nazwie Funaben 03 PA. Możemy jednak użyć również farby emulsyjnej i dodać do niej środek grzybobójczy taki jak Topsin czy Female. W przypadku drzew pestkowych powinniśmy pamiętać, aby dodać miedzian 50 WP.

I jeszcze jedno: pamiętajmy, że takie drzewa jak wiśnie, czereśnie, brzoskwinie czy morele, czyli pestkowe przycinamy nie na wiosnę, lecz po ich owocowaniu. Rak bakteryjny, który upodobał sobie te gatunki drzew najbardziej, przedostaje się do środka najczęściej przez wiosenne przycinanie. To przez niego zamierają najpierw pędy, a potem obumiera cała roślina.

Czy przycina się każde drzewo? Słyszałam, że orzecha włoskiego nie powinno się ruszać.

Tak, każde drzewo można przycinać. Łącznie z orzechem włoskim, który bardzo dobrze się regeneruje i nadaje się najlepiej do przycięcia latem lub wczesną jesienią.

A jak kształtują się ceny za usługę przycięcia? Pytam dla tych, którzy nie mają odwagi lub zdrowia do tego zabiegu w ogrodzie.

To zależy od gatunku drzewa, czy jego stanu, ale ogólnie przyjęło się, że profesjonalne przycięcie ok. 10-letniego drzewa kosztuje ok. 20 - 25 zł. W ramach tej usługi jest oczywiście posprzątanie gałęzi i wywiezienie ich w przewidziane do tego miejsce.

A co pan sądzi o tak zwanym wapnowaniu drzew? Ja chętnie pędzluję pnie, bo słyszałam od dziecka, że to zapobiega ich pękaniu w wiosennym słońcu, ale są i tacy, którzy twierdzą, że to nic nie daje, a tylko ładnie wygląda...

Tak, metoda wapnowania jest bardzo stara. Uważam, że jak najbardziej można wapnować i to nie tylko z powodów estetycznych, ale również dlatego, że wapno chroni drzewa przed wtargnięciem w ich środek szkodników, a przez to i ich larw, które później wchodzą w postaci robaków w owoce. Wapno chroni również, tak jak pani wspominała, przed niebezpiecznym działaniem wiosennego słońca powodującego często pęknięcie powierzchni pnia i grubych konarów. Pęknięcia te, jak małe rany, są otwartą drogą dla grzybów i bakterii oraz opóźniają początek wegetacji. Pamiętajmy, że dobrze jest przed wapnowaniem usunąć delikatnie szczotką pozostałości starego wapna oraz martwe części kory. Najbezpieczniej jest kupić wapno ogrodnicze, ponieważ ma ono odpowiednie pH.

Czy możemy zacząć już opryski drzew?

Tak, jak najbardziej. Koniec lutego i marzec to najlepszy czas, aby wykonać opryski brzoskwiń, które często cierpią na chorobę zwaną kędzierzawością liści. Ważne jest, aby temperatura podczas zabiegu była nie niższa niż 6 stopni, ponieważ w niej oprysk jest skuteczny. Jako środek dobrze nadaje się Syllit 65 WP. Zabieg powtarzamy po tygodniu i nie boimy się użyć do tego dużej ilości środka, który nie jest szkodliwy dla innych roślin.

Dużo dowiedzieliśmy się o drzewach, a co z krzewami? Czy one też powinny być przycinane?

Jak najbardziej! Biała i czerwona porzeczka owocuje na 2-3 letnich pędach a więc co 3-4 lata przycinamy najstarsze pędy na 5 centymetrów od ziemi, bo na nich wyrosną nowe. Porzeczka czarna owocuje na 1-2 rocznych pędach, więc przycinamy ją nieco częściej, czyli co 2-3 lata. Podobnie jest z agrestem. Natomiast borówka amerykańska oraz jagoda kamczacka najbardziej lubi, gdy jej stare pędy usuwamy co 4 do 5 lat, co zapobiega karłowaceniu owoców.

PIELĘGNACJA TRAWNIKA

Innym zabiegiem, który możemy wykonać wczesną wiosną jest pielęgnacja trawników. Co możemy zrobić konkretnie?

Marzec nadaje się bardzo dobrze do tego, aby wykonać wertykulację lub aerację, lub jedno i drugie. Pierwszy zabieg polega na płytkim, pionowym nacinaniu darni specjalnym sprzętem. Zabieg ma na celu wyczyszczenie resztek starej trawy, tzw. filcu oraz mchu. Wertykulacją zwiększamy efektywność nawożenia, nawadniania i dostępu światła. Zabieg aeracji natomiast jest zabiegiem głębokiego napowietrzania trawnika. Urządzenie do tego ma charakterystyczne 10-15 centymetrowe kolce, które wbijając się w glebę nie powodują uszkodzenia trawy, ale umożliwiają dotarcie do jej korzeni powietrza, składników odżywczych i wody. Po tych zabiegach dobrze byłoby zbadać, jakie jest pH, czyli kwasność ziemi i w zależności od wyników zastosować wapnowanie w granulacie, ponieważ w tej formie rozpuszcza się ono i wnika do środka gleby najlepiej. Po upływie tygodnia do dwóch trawnik nawozimy nawozem bogatym w azot, fosfor i potas. Również miedź, cynk i żelazo są potrzebne, aby trawa była nie tylko ładna, ale i odporna np. na suszę. Najlepszą formą nawozu jest granulata, gdyż rozkłada się on stopniowo i nie powoduje wypalania trawnika.

Ale chyba na nic nie przyda się nasz nawóz, jeżeli na niego nie popada...

Tak, jeżeli nie posiadamy systemu nawadniającego i nie doczekamy się deszczu, który jest bezsprzecznie najlepszym nawodnieniem chociażby ze względu na odpowiednią temperaturę i brak w nim chloru, to niestety po tygodniu powinniśmy zabrać się za podlewanie.

Z WIZYTĄ U PELARGONII

Panie Marcinie, zajrzmy na chwilę do naszych sadzonek pelargonii. Co dobrego możemy im zrobić w lutym i marcu?

Nasze sadzonki na początku lutego mają mniej więcej 3 tygodnie, są już ukorzenione i zaczynają swój wzrost. Są one jeszcze pod przykryciem, od którego możemy je teraz powoli uwolnić i obserwować, czy rosną. Jeżeli tak, to powinniśmy uszczypnąć ich wierzchołki w celu rozkrzewienia się rośliny. Chcemy bowiem, aby była ona silna i rozłożysta, a nie wysoka i wąta. Nadal pilnujemy, aby temperatura nie była za wysoka, najlepiej, aby miała ok. 15 - 18 stopni i aby był wystarczający dostęp do światła. Rośliny podlewamy umiarkowanie i zraszamy je, a od połowy marca możemy zacząć ich delikatne nawożenie nawozem przeznaczonym do pelargonii. ■

Targi Kielce
exhibition & congress centre

17-19 marca 2017

Największa w Polsce wystawa techniki rolniczej w halach

AGROTECH

XXIII Międzynarodowe Targi Techniki Rolniczej

LAS-EXPO

XVII Targi Przemysłu Drzewnego i Gospodarki Zasobami Leśnymi

700

firm

15

krajów

64 300

zwiedzających

65 000m²

powierzchnia
wystawiennicza

www.agrotech.pl

TARGI DAJĄ WIĘCEJ

Sprawdź na: www.targidajawiecej.pl facebook.com/targidajawiecej

Miniładowarki

Macks

REKLAMA

- ✓ SZEROKA GAMA PRZYSTAWEK
- ✓ SILNIK PERKINS 27-50 KM
- ✓ KREDYT FABRYCZNY I LEASING
- ✓ SERWIS GWARANCYJNY I POGWARANCYJNY
- ✓ MOŻLIWOŚĆ PREZENTACJI MASZYNY U KLIENTA

Szeroka gama przystawek
Sprawdzone rozwiązania
Kredyt fabryczny i leasing

Macks Finance 0%

BZ WBK Leasing
Grupa Santander

227

333

350

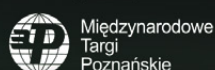
Perkins

AGRO-PARK

TARGI ROLNICZE
4-5 MARCA 2017
LUBLIN

Organizatorzy:

**JUBILEUSZOWA
X EDYCJA TARGÓW**

- Nowości na sezon 2017
- Kompleksowa oferta dla właścicieli gospodarstw rolnych
- Dofinansowanie przyjazdu dla grup
- Konferencje i szkolenia

WWW.AGRO-PARK.PL

Generalny dystrybutor w Polsce
Firma Handlowo - Usługowa

Damian

FHU DAMIAN

63-200 Jarocin, ul. Poznańska 30a

tel./fax +48 62 747 84 60

kom. +48 605 78 11 78

www.macks.pl

Kukurydza KWS na wagę złota

AMBROSINI

Z220 K220

RICARDINIO

Z230 K240

AGRO POLIS

Z230 K240

NOWOŚĆ
2017

FIGARO

Z240 K250

NOWOŚĆ
2017

KELTIKUS

Z240

NOWOŚĆ
2014

RONALDINIO

Z260 K260

WALTERINIO KWS

Z260 K260

NOWOŚĆ
2017

www.kws.pl

SIEJEMY
PRZYSZŁOŚĆ
OD 1856

